

JEGYZŐKÖNYV

HAJMÁSKÉR KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

2016. május 25. napján megtartott nyilvános, önálló üléséről

Határozatok száma:

50/2016. (V.25.) határozata

51/2016. (V.25.) határozata

50/2016. (V.25.) határozata

52/2016. (V.25.) határozata

53/2016. (V.25.) határozata

54/2016. (V.25.) határozata

55/2016. (V.25.) határozata

56/2016. (V.25.) határozata

57/2016. (V.25.) határozata

58/2016. (V.25.) határozata

J E G Y Z Ó K Ö N Y V

Hajmáskér község Önkormányzat Képviselő-testületének nyilvános, önálló üléséről

Készült: Hajmáskér Művelődési Ház

(8192 Hajmáskér, Kossuth Lajos utca 20.) 2016. május 25. napján, szerdán.

Jelen vannak:

Hajmáskér község Önkormányzat Képviselő-testülete:

Köbli Miklós polgármester

Kovács Botond alpolgármester

Antal Gyuláné képviselő

Ékes Tamás képviselő

Fornvald Zsolt képviselő

Hadházy Éva képviselő

Miklós Judit képviselő

Tanácskozási joggal jelen van:

Kovács János György jegyző

Ispán Tímea pü-i. bizottság külsős tagja

Farkasné Dunai Andrea Lurkó Óvoda intézményvezető

Dancsó Valéria művelődésszervező

Sümegei Orsolya szociális ügyintéző

Jegyzőkönyvvezető: Kaszás Balázs

I. Napirend előtt

Köbli Miklós Hajmáskér község polgármestere köszönti képviselőtársait. Jelenléti ív alapján megállapítja, hogy a Képviselő-testület határozatképes, 7 főből 7 fő jelen van. Köbli Miklós polgármester javaslatot tesz a napirend elfogadására, melyet a Képviselő-testülete határozathozatal nélkül elfogad.

Felkéri Kovács Botond alpolgármestert az ülésről készített jegyzőkönyv hitelesítésére.

Az ülés napirendje:

- 1.) Beszámoló az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
Előterjesztő: Kovács János György jegyző
- 2.) Lurkó Óvoda pedagógiai programjának tárgyalása
Előterjesztő: Farkasné Dunai Andrea intézményvezető
- 3.) Tájékoztató a falunapi rendezvény szervezéséről
Előterjesztő: Dancsó Valéria művelődésszervező
- 4.) Vegyes ügyek

II. Napirend

1.) Beszámoló az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Előterjesztő: Kovács János György jegyző

Köbli Miklós polgármester:

Átadja a szót Kovács János György jegyző úrnak.

Kovács János György jegyző:

A beszámolót évente el kell készíteni. Régebben a gyámhatósági feladatok a helyben voltak. Nagyobb rálátása volt a hivatalnak a településen történetekre.

Ékes Tamás képviselő:

Szerinte a 0-18 éves korig terjedő demográfiai adatok nem stimmelnek. Az ott szereplő adatok folyamatos csökkenést mutatnak, de az utána szereplő adatokból növekedést lehet kiolvasni.

Sümegei Orsolya szociális ügyintéző:

Az adatokat a Helyi Vizual Regiszter programon keresztül kapta, azzal dolgozott.

Kovács Botond alpolgármester:

Ha lehetséges, akkor ki kellene egészíteni a születések számával az adatokat.

Sümegei Orsolya szociális ügyintéző:

Nem lennének valóságosak az adatok, mivel ha az anyának máshol van az állandó lakcíme, akkor a születendő gyermek is arra a címre lesz bejelentve, hiába van a tartózkodási helye az anyának Hajmáskéren.

Hadházy Éva képviselő:

A közoktatási intézmény jelzőrendszerei jelzéseinél nagy eltérés van a 2014. évi és a 2015. évi adatok között. Mi az oka?

Ékes Tamás képviselő:

Törvényi változások miatt, 1 óra igazolatlan hiányzás után jelezni kell a szülőnek és a gyermekjóléti szolgálatnak. Tíz óra igazolatlan hiányzás után ugyanez az eljárás. Harminc óra hiányzás után jelezni kell a kormányhivatal felé. Ötven óra hiányzás után eljárást kell kezdeményezni a kormányhivatalnál. Illetve egyéb problémák is vannak benne.

Hadházy Éva képviselő:

Lehet tudni, hogy mi volt az a 4 db prevenció tevékenység?

Sümegei Orsolya szociális ügyintéző:

A Bendola Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattól kapta az adatot.

Miklós Judit képviselő:

Szerepel a beszámolóban, hogy „A prevenció érdekében az önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy különböző szabadidős programok szervezésével a civil szervezetek kapcsolódjanak be a gyermekvédelmi munkába.” Véleménye, hogy az önkormányzatnak támogatnia kellene az olyan civil szervezeteket, akik prevenció, szabadidős tevékenységet szerveznek.

Köbli Miklós polgármester:

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja a beszámolót, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

50/2016. (V.25.) határozata:

*Hajmáskér Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót megtárgyalta és elfogadja.
A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést a Veszprém Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére küldje meg.*

Határidő: 2016. május 31.

Felelős: Kovács János György jegyző

Sümegei Orsolya szociális ügyintéző 18:50 órakor elmegy.

2.) Lurkó Óvoda pedagógiai programjának tárgyalása
Előterjesztő: Farkasné Dunai Andrea intézményvezető

Köbli Miklós polgármester:

Köszönti Farkasné Dunai Andreát a Lurkó Óvoda vezetőjét.

Fornvald Zsolt képviselő:

A pedagógiai program a múlt, a jelen vagy a jövő? Hogy kell értelmezni.

Farkasné Dunai Andrea intézményvezető:

Folyamatosan futó program, amit aktualizálni szükséges. A programot 2013. évben kötelezően módosítani kellett, amikor is bekerültek sajátos igényű gyerekek és az egészséges életmód.

Ékes Tamás képviselő:

Fábián Katalin, Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programja, 2010. évben adaptálva lett a településre.

Köbli Miklós polgármester:

Kéri az intézményvezetőt, hogy tolmácsolja az óvodában dolgozók felé, hogy többször felmegy ellenőrizni az óvodát.

Miklós Judit képviselő:

A pedagógiai program arról szól, hogy mit szeretnének elérni. A 7. oldalon az 1. bekezdésben szó van az udvaron elhelyezett játékokról és azok fejlesztéséről.

Köbli Miklós polgármester:

Az intézményvezető mindig jelzi a kéréseket. Volt felajánlás szülőtől, hogy készít udvari játékokat a Lurkó Óvoda részére, de csak bevizsgált játékokat lehet kihelyezni.

Javasolja, hogy legyen elfogadva a program. Akinek javaslata van az a következő Képviselő-testületi ülésre terjessze elő.

Miklós Judit képviselő:

Javasolja, hogy a Mikulás és a szüret néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepekhez kerüljön. Az 51. oldalon a vizuális tevékenységet, az ott felsoroltak alapján, át kellene nevezni kézműves alkotó tevékenységnek.

Köbli Miklós polgármester:

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja a Lurkó Óvoda nevelési programját, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

51/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadta a Lurkó Óvoda Helyi Óvodai Nevelési Programját.

Határidő: azonnal

Felelős: Farkasné Dunai Andrea intézményvezető

3.) Tájékoztató a falunapi rendezvény szervezéséről
Előterjesztő: Dancsó Valéria művelődésszervező

Köbli Miklós polgármester:

Köszönti Dancsó Valéria művelődésszervezőt. Átadja a szót a művelődésszervezőnek

Dancsó Valéria művelődésszervező:

A falunap 2016. augusztus 12. és 13. napján kerül megrendezésre. A következő programok lesznek:

2016. augusztus 12.:

- 17:00 órakor megnyitó, közben kiállítás: Tóth Péter természet fotók; Szabó Balázs grafikák - körülbelül 10.000,- Ft.
- 19:00 órakor Hevesi Tamás 230.000,- Ft
- 20:00 órakor Kóktél Band 60.000,- Ft

2016. augusztus 13.:

délelőtt:

- főzőverseny, a díjak körülbelül 10.000,- Ft
- sport rendezvények: foci; zumba; takewondo
- Koncert a gyerekeknek az Eötvös Károly Megyei Könyvtár szervezésében
- a Muzeális Kiállítóhelyen játszótér lesz
- Honvédségi Bemutató egész napos
- Bakony Hadtörténelmi Alapítvány ügyességi játékok, tudáspróba szintén egész napos

délután:

- helyi csoportok fellépése
- UNIQUE 200.000,- Ft
- Korda György és Balázs Klári 210.000,- Ft/fő
- Gino és Strikers 80.000,- Ft
- Disco pedig éjszaka lesz, egyeztetés alatt van még.

Hadházy Éva képviselő:

Hogy lett kiválasztva, hogy ki lép fel?

Köbli Miklós polgármester:

Átnézték, hogy ki mennyiért lép fel, és az adott időpontban miként ér rá.

Hadházy Éva képviselő:

Drágának találja a Korda Györgyöt és Balázs Klári fellépési díját. Az amatőr zenészek, akik tavaly felléptek pénteken, nem jönnek el megint?

Dancsó Valéria művelődésszervező:

Ők 50 perces műsorral lépnek fel, míg a többiek többnyire csak 30 percet vállalnak. A tavaly fellépő amatőr zenészek, sajnos idén már nem jönnek el ingyen.

Miklós Judit képviselő:

Kik lesznek a helyiek, akik fellépnek?

Hajmáskér, 2016. május 25.

Dancsó Valéria művelődésszervező:

Népdalkör, néptáncgyűttes, színjátszók. Gondolt arra, hogy az ovis, iskolás és felnőtt néptáncosokat is össze lehetne hozni.

Hadházy Éva képviselő:

A legutóbbi képviselő-testületi ülésen elhangzott, hogy az iskolába több gyermek is jár művészeti csoportba. Lehet, hogy nem hajmáskéri csoportban szerepelnek, de ha kapnának némi anyagi támogatást, akkor annak fejébe a falunapon is felléphetnének.

Miklós Judit képviselő:

Megkereste őt is egy anyuka, hogy a vannak lányai, akik ingyen is szívesen fellépnének a falunapon.

Dancsó Valéria művelődésszervező:

Megköszöni és várja az ötleteket, hogy kiket lehetne még meghívni, mint fellépőt. A helyieknek ez is lehetőség a bemutatkozásra és szívesen fellépnek.

Miklós Judit képviselő:

Úgy gondolja, hogy Hajmáskér esetében, az I. világháború eseményei kapcsán valamilyen kulturális rendezvényt szervezhetnének. Ki lett írva régebben egy pályázat, amire született egy kiállítás. Megkérdezte Hegyeshalmi Lászlót, a veszprémi Művészetek Háza vezetőjét, hogy van-e lehetőség arra, hogy a kiállítást meghívják a településre. Azt a választ kapta, hogy van rá lehetőség, csak le kell egyeztetni. Összesen 21 db képről van szó.

Herenden volt közművelődési konferencián, ahol sok információ elhangzott. Több, az NKA által kiírt pályázat is meg fog jelenni a nyáron. 2016. szeptember 17. – 25. között „Ars Sacra” szervez nemzetközi programokat. Lehet hozzá csatlakozni olyan programokkal, kiállításokkal, amik szakrális tartalommal bírnak. A pénzt az önkormányzatnak kell hozzá adnia. Ők megjelenítik honlapon és kiadványokban a programot. Június végéig kell rá jelentkezni.

Köbli Miklós polgármester:

Az NKA kiírásra nem biztos, hogy tudnak pályázatot benyújtani, mivel körülbelül 3 éve már pályáztak. Kéri, hogy az „Ars Sacra” kiírást küldje át, majd megnézi.

Köbli Miklós polgármester:

Kéri, hogy a javaslatok a falunappal kapcsolatban írásban legyenek jelezve a művelődésszervező felé. További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja a 2016. évi falunap tervezetét, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

52/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadta a 2016. évi hajmáskéri falunap program tervezetét.

Határidő: azonnal

Felelős: Dancsó Valéria művelődésszervező

Farkasné Dunai Andrea 19:25 órakor elmegy.

Miklós Judit képviselő:

Javasolja, hogy hétvégén is valamelyik nap legyen nyitva Muzeális Kiállítóhely. Hétköznap lehetne, hogy nem reggel 8:00 órára, hanem 10:00 órára menjenek dolgozni és akkor tovább lehetnének nyitva.

Köbli Miklós polgármester:

Kedden 18:00 óráig van nyitva. A közmunkásoknak reggel 8:00 órától – 16:00 óráig van a munkaidejük és hétvégén nem biztos, hogy lehet őket foglalkoztatni. Meg van elégedve Dancsó

Valéria művelődésszervező munkájával. Megnézik, hogy a keddi hosszabbított nyitva tartásnak mi lesz az eredménye.

4.) Vegyes ügyek

4/1. Régi iskola funkciójának megváltoztatása

Előterjesztő: Köbli Miklós polgármester

Köbli Miklós polgármester:

A régi iskola területét, ahol az alsó óvoda is van, nem lehet megosztani a beépítési kötelezettség miatt. A térképen, a funkciójaként iskola van megjelölve. Át kellene vezetni óvoda funkcióra.

Miklós Judit képviselő:

Javasolja, hogy legyen óvoda - bölcsőde funkció.

Köbli Miklós polgármester:

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja, hogy a Hajmáskér 246 hrsz. ingatlan funkciója óvoda-bölcsőde legyen változtatva, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

53/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadja, hogy a Hajmáskér 246 helyrajzi számú ingatlan „iskola” funkció bejegyzés törlésre kerüljön és helyette „óvoda-bölcsőde” funkció bejegyzés kerüljön.

Határidő: azonnal

Felelős: Köbli Miklós polgármester

4/2. Hajmáskér 472/22 hrsz. ingatlan ügye

Előterjesztő: Köbli Miklós polgármester

Köbli Miklós polgármester

Lakossági megkeresés érkezett, hogy a Hajmáskér 472/22 hrsz. ingatlanról kerüljön levételre az „elidegenítési tilalom a beépítési kötelezettség biztosítására” bejegyzés. A bejegyzés 1990.-ben került rá az ingatlanra, 4 évre. Azóta nem lett levéve róla. Szeretnék eladni a telket és a vevő csak úgy veszi meg, ha nincs rajta a bejegyzés. Javasolja, hogy kerüljön levételre a bejegyzés.

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja a javaslatot, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

54/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta és hozzájárul, hogy a Hajmáskér 472/22 hrsz. ingatlan tulajdoni lapjáról törlésre kerüljön az „elidegenítési tilalom a beépítési kötelezettség biztosítására” bejegyzés.

Határidő: azonnal

Felelős: Köbli Miklós polgármester

4/3. 616/176 és 616/12 hrsz. utak ügye
Előterjesztő: Köbli Miklós polgármester

Köbli Miklós polgármester:

Az utak értékesítésre a Képviselő-testület hozott határozatot. Régebben kezdeményezték az utak művelési ágának megváltoztatását, akkor elutasították, mert a szabályozási tervben nem úgy szerepelt. A legutóbbi szabályozási terv módosításakor ki lettek véve ezek az utak. Ha meg szeretnék szüntetni, mint út, akkor az hosszas procedúra lenne. Jegyző úr javasolta, hogy nem feltétlenül szükséges az értékesítéshez az útmegszüntetés, elbontás, hanem „közforgalom elől elzárt magánút” átminősítéssel már forgalomképesé tehető a terület. Így jóval rövidebb határidővel tudja a közlekedési hatóság engedélyezni és az eljárási díj is kedvezőbb lesz.

Miklós Judit képviselő:

Nem fog senkit sem zavarni?

Köbli Miklós polgármester:

Senkit nem fog zavarni.

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja a javaslatot, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

55/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hatáskörében eljárva hozzájárul a tulajdonában lévő 616/176 és 616/12 helyrajzi számú utak „közforgalom elől elzárt magánúttá” történő átminősítéséhez.

A Képviselő-testület meghatalmazza Köbli Miklós polgármestert az ügyi hatósági eljárás megindítására.

Határidő: 2016. június 30.

Felelős: Köbli Miklós polgármester

4/3. Törvényességi javaslat
Előterjesztő: Kovács János György jegyző

Kovács János György jegyző:

Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztálya törvényességi javaslattal élt az önkormányzat 2015. évi zárszámadásáról szóló 7/2016. (IV.07.) önkormányzati rendeletével kapcsolatban. A rendelet hatálya nem a jogszabályok szerint lett feltüntetve a rendeletben.

Köbli Miklós polgármester:

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja a törvényességi felhívást, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

56/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztályának törvényességi és jogszabálysértési észrevételét, az önkormányzat 2015. évi pénzügyi terv végrehajtásáról szóló 7/2016. (IV.07.) önkormányzati rendeletével kapcsolatban.

A képviselő-testület felhívja a jegyző figyelmét az önkormányzati rendeletek jogszerű előkészítésére.

Határidő: azonnal

Felelős: Kovács János György jegyző

4/4. Nagykéri falunap
Előterjesztő: Köbli Miklós polgármester

Köbli Miklós polgármester:

Nagykérről, a polgármester asszonytól érkezett meghívó a nagykéri falunapra, ami 2016. július 30. napján kerül megrendezésre. Javasolja, hogy első körben csak a Képviselő-testület menjen, és lehet, hogy az lenne a legjobb, ha aznap vissza is érnének.

Kovács Botond alpolgármester:

Beszélt a polgármester asszonnyal, aki elmondta, hogy eddig azért nem keresték az önkormányzatot, mivel rengeteg munkájuk volt az elmúlt időszakban. Úgy gondolja, hogy őszinte a megkeresés. Egyetért azzal a javaslattal, hogy csak a Képviselő-testület menjen. Jó lenne, ha mindenki ki tudna menni.

Miklós Judit képviselő:

Ha kimegy a Képviselő-testület, akkor vissza is kell hívni őket. Véleménye, hogy aki megy, dönthesse el, hogy a párjával vagy pár nélkül megy.

Köbli Miklós polgármester:

Javasolja, hogy fogadják el a meghívást és csak a képviselő-testület tagjai menjenek. Ha párral megy a valaki, akkor minél előbb kéri írásban a visszajelzést.

Ékes Tamás képviselő:

Véleménye, hogy el kell fogadni a meghívást. Egyetért azzal a javaslattal, hogy csak a képviselő-testületi tagok menjenek.

Köbli Miklós polgármester:

További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja, hogy a nagykéri falunapra csak a képviselő-testületi tagok menjenek, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete öt igen szavazattal, kettő tartózkodással és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

57/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadja Nagykér Község meghívását, a 2016. július 30.-31. –én megrendezésre kerülő nagykéri falunapra, melyen csak Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testületének tagjai vesznek részt.

Határidő: 2016. július 31.

Felelős: Köbli Miklós polgármester

4/5. Adóssághozsólidációban részt nem vett önkormányzatok 2016. évi támogatása

Előterjesztő: Köbli Miklós polgármester

Köbli Miklós polgármester:

Ismételten kiírásra kerül az „Adóssághozsólidációban részt nem vett önkormányzatok 2016. évi támogatása” című pályázat. Tavaly az önkormányzat pályázott a belterületi utak felújítására és a Lurkó Óvoda felújítására. A feltételek ugyanazok, mint tavaly voltak.

Ékes Tamás képviselő:
Ismételten nyújthat be az önkormányzat pályázatot?

Köbli Miklós polgármester:

Minden érintett részére biztosítva lesz az önkormányzatokat két ütemben jogosan megillető, eddig ki nem utalt támogatási keret. Tavalyi évben volt az első kör. A második kört 2018. évben írták volna ki, de előre hozták 2016. augusztus 31 napjáig. Az pénzügyi elszámolás 2018 évvége. Be lehet nyújtani települési belterületi út, híd vagy járda építésére, felújítására, karbantartására; vízrendezési csapadékelvezetési rendszer kiépítésére, felújítására; épület felújításra, fejlesztésre, korszerűsítésre; településrendezési tervek készítésére; munkahely-teremtési programok megvalósítására. Az önkormányzat 112 millió forintra jogosult pályázatot benyújtani. Véleménye, hogy járda kialakításra kellene benyújtani a pályázatot. Ott lehetne kialakítani egy oldali járdát, ahol meg van hozzá a hely. Sajnos vannak olyan szakaszok, ahol nem lehet kialakítani járdát. Egy oldali járdában gondolkodik. Javasolja, hogy össze kellene hozni az útfelújítást és a járda kialakítást. A tervben benne van folyóka kialakítása is.

Miklós Judit képviselő:

Véleménye, hogy a munkahely-teremtési program kiírásánál is lehetne pályázni.

Köbli Miklós polgármester:

Munkára nem menne be az emberek.

Hadházy Éva képviselő:

Hallotta, hogy a Continentalnál 30 % -os a munkaerőhiány.

Fornvald Zsolt képviselő:

A körforgalom kialakítása nem férne bele?

Köbli Miklós polgármester:

Sajnos a baleseti statisztika nem teszi indokolttá a körforgalom kialakítását. Csatolni kell az érintett csomópontra vonatkozó baleseti statisztikát. Egyidejűleg be lehetne még adni a Művelődési Ház felújítására is a pályázatot.

Hadházy Éva Képviselő:

Azok a szakemberek, akikkel beszélt, azt mondták, hogy a befogadótól, a Séd pataktól kezdve kellene kialakítani az árkokat. Sajnos nem látja értelmét így az árok kialakításának.

Köbli Miklós polgármester:

A probléma, hogy a Séd-től az a rész magánterület. Pályázni csak önkormányzati tulajdonba lévő területekre, ingatlanokra lehet pályázni. Új terveket kellene készíttetetni, amire nem lenne elég a pályázható összeg.

4/6. Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására” jogcímű pályázat Előterjesztő: Köbli Miklós polgármester

Köbli Miklós polgármester:

Pályázati lehetőség van pályázni közös önkormányzati hivatal épületének felújítására; óvoda felújítására; egészségügyi alapellátást szolgáló épület felújítására; óvodai-iskolai utánpótlás sport infrastruktúra felújítás, új létesítmény kialakítására. Az előbb említett pályázat nem zárja ki, hogy ezen a kiíráson is pályázzon az önkormányzat. A pályázható összeg útépitésénél 15 millió Ft; sportfejlesztésnél pedig 20 millió Ft. A támogatási intenzitás 85 %-os. A beadási határidő elektronikusan 2016. június 02. napja. Át kellene gondolni, hogy mire pályázzon az önkormányzat. Véleménye szerint a hivatal és az orvosi épület is szigetelve van, nyílászárók ki vannak cserélve. Lehetne a sportpálya mellé öltözőt kialakítani. Amit útfelújításba be lehetne tenni az Iskola út és az Iparos út, amik nagy forgalmat bonyolítanak le az ott lévő vállalkozások miatt.

Miklós Judit képviselő:

Nem lehetne az óvodánál játszótér kialakításra pályázni?

Köbli Miklós polgármester:
Sajnos csak az épületre lehet benyújtani a pályázatot.

Fornvald Zsolt képviselő:
Véleménye, hogy nem az öltözőre kellene pályázni.

Köbli Miklós polgármester:
További kérdés és hozzászólás hiányában kéri a Képviselő-testületet, hogy aki elfogadja, hogy az Iskola út és az Iparos út felújítására legyen benyújtva pályázat, az kézfeltartással jelezze.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hét igen szavazattal, tartózkodás és ellenszavazat nélkül az alábbi határozatát hozza:

58/2016. (V.25.) határozata:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta és elfogadta, hogy a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 3. melléklet II. 3. pont a), b) és c) pontok szerint kiírt, „Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására” jogcímű pályázati kiírásra, 15.000.000,- Ft összegre pályázatot nyújt be, a Hajmáskér Iskola út és a Hajmáskér Iparos út felújítására.

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete, az önkormányzat 2016. évi költségvetésének általános tartalékának terhére, a pályázathoz szükséges 2.637.861,- forintot biztosítja.

*Határidő: 2016. június 03.
Felelős: Köbli Miklós polgármester*

Antal Gyuláné képviselő:
A 8. sz. főútra kivezető kereszteződésnél a tükör nincs rendesen beállítva. A tábor területén le lett zárva sorompóval terület. Viszont a sorompó mellett nem lehet elférni gyalogosan sem.

Köbli Miklós polgármester:
Sorompóval lezárt terület magán tulajdonban van.

Fornvald Zsolt képviselő:
Ha az iskola mögött lenne egy járda, akkor nem járnának arra a lakosok.

Köbli Miklós polgármester:
Folyamatban van a járda kialakítása arra a területre.

Hadházy Éva képviselő:
Régebbi képviselő-testületi ülésen elhangzott, hogy garanciális javításokat kell végezni a Muzeális Kiállítóhelynél. Ki lettek javítva a hibák?

Dancsó Valéria művelődésszervező:
Folyamatban vannak a munkálatok. Ajtókat megcsinálták, a járólapokat kicserélték.

Hadházy Éva képviselő:
Ha van egy beruházás és elkészülnek a munkákkal, akkor hogyan van az átvétel?

Köbli Miklós polgármester:
A Muzeális Kiállítóhelynél például az örökségvédelmi hivatal által elfogadott műszaki ellenőr által volt ellenőrizve. Más olyan jellegű munkák nem voltak. Ha olyan volumenű munkák vannak, akkor megbíznak műszaki ellenőrt.

Hadházy Éva képviselő:
Több utcából megkeresték azzal kapcsolatban, hogy olyan ígéretet kaptak az önkormányzattól, hogy a szükséges térkövek meg vannak a járdákhoz.

Köbli Miklós polgármester:

Az hangzott el, hogy az önkormányzat biztosítja a szegélyt és a térkövet, és az adott utcában lakók csináltassák meg a kapubejárókat . Várja azóta is a lakók jelzését.

Hadházy Éva képviselő:

Olvasta a beszámolóban, hogy a kommunális adóval kapcsolatban, a hivatal elkezdte a kivetéseket. Tudja, hogy önbevallásként megy, de ha az adóhivatalba nem érkezik be a bevallás, akkor megbüntetik az adott személyt. Méltányossági lehetőség van?

Kovács János György jegyző:

A kollégák elkezdtek feltárni, hogy eddig ki nem fizette be a kommunális adóját. A tulajdoni lapok alapján a teljes települést felülvizsgálják .A lakóteleppel kezdte a hivatal. Most az iparüzési adóbevallás időszaka van és utána folytatják ezt a munkát. Nem lesz felszólítás, hanem egyből a csekket fogja küldeni a hivatal az érintett felé . Méltányosság csak arra van, hogy milyen részletbe fizeti be az adós az adóját.

Köbli Miklós polgármester:

Hosszú folyamat lesz.

Hadházy Éva képviselő:

A közmeghallgatással kapcsolatban látta a plakátokat a településen, viszont az újság mindenkire csak a napokban jutott el.

Köbli Miklós polgármester:

Fent van a honlapon és ki lett plakátozva időben.

Hadházy Éva képviselő:

Beszélt a VKSZ Zrt. –nél egy személlyel, aki azt mondta, hogy lomtalanítás keretében elviszik az összezsákolt ruhákat.

Köbli Miklós polgármester:

A VKSZ Zrt. kereste meg hivatalos levélben, hogy mit lehet kihelyezni. A zsákolt ruhákat a szelektív szigetekenél ki lehet tenni és van ruhagyűjtő konténer is kihelyezve.

III. Napirend után

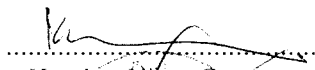
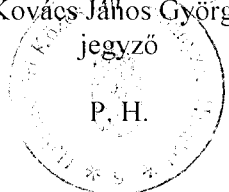
Több hozzászólás hiányában Köbli Miklós Hajmáskér Község polgármestere az ülést 21:10 órakor bezárja.

Köbli Miklós
polgármester

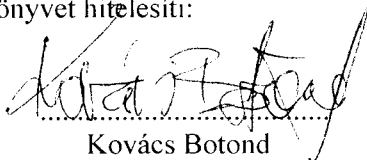
P. H.

k. m. f.

Kovács János György
jegyző
P. H.

A jegyzőkönyvet hitelesíti:

Kovács Botond
alpolgármester

Hajmáskér Község Önkormányzat Polgármestere

8192 Hajmáskér, Kossuth Lajos utca 31.

Telefon: 88/587-470 Mobil: 06-30/22-66-211

Web: www.hajmasker.hu

E-mail: polgarmester1@invitel.hu

M E G H Í V Ó

Hajmáskér Község Polgármestere Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testületét **2016. május 25 napján (szerdán) a közmeghallgatás után** a soron következő nyilvános, önálló testületi ülésre összehívja.

Az ülés helye: Hajmáskér Művelődési Ház
(8192 Hajmáskér, Kossuth Lajos utca 20.)

Az ülés napirendje:

- 1.) Beszámoló az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
Előterjesztő: Kovács János György jegyző
- 2.) Lurkó Óvoda pedagógiai programjának tárgyalása
Előterjesztő: Farkasné Dunai Andrea intézményvezető
- 3.) Tájékoztató a falunapi rendezvény szervezéséről
Előterjesztő: Dancsó Valéria művelődés szervező
- 4.) Vegyes ügyek

H a j m á s k é r , 2016. május 20.

*Köbli Miklós
polgármester s. k.*

J E L E N L É T I Í V

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testületének nyilvános, önálló üléséről

Az ülés helye: Művelődési Ház

(8192 Hajmáskér, Kossuth Lajos utca 20.)

Az ülés ideje: 2016. május 25. (szerda)

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete:

Köbli Miklós polgármester

Kovács Botond alpolgármester

Antal Gyuláné képviselő

Ékes Tamás képviselő

Fornvald Zsolt képviselő

Hadházy Éva képviselő

Miklós Judit képviselő

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Tanácskozási joggal jelen van:

Kovács János György jegyző

Ispán Tímea pü.-i bizottság külsős tagja

Sümegei Orsolya szociális ügyintéző

DANCSÓ VALÉRIA

FALYKÉNYE SZÜZANN AUDIÉNA

Jegyzőkönyvvezető:

Kaszás Balázs

.....
.....
.....
.....
.....

Jelen van még:

Előterjesztés

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2016. május 25-ei soron következő ülésére

Tárgy: Beszámoló az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Előterjesztő: Kovács János György jegyző

Összeállította: Sümege Orsolya

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96.§ (6) bekezdése előírja, hogy a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig- a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít, amelyet a Képviselő-testület megtárgyal.

Az értékelést – települési önkormányzat esetén a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a Veszprém Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére. A gyámhatóság 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé. A helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a megyei szociális és gyámhivatal javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a felettes szakmai szervet.

A települési önkormányzat által készítendő, átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvenció stb.).

Ezen szempontrendszer alapján került összeállításra a 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámoló.

1. A település demográfiai mutatói

Településünk demográfiai adatait különösképpen a 0-18 éves korosztályra

Korcsoport	2013	2014	2015
0-3 éves	108	116	99
4-6 éves	92	79	73
7-14 éves	290	286	231
15-18 éves	179	157	112
19-60 éves	1954	1968	2038
61-100 éves	474	527	531
Összesen:	3097	3133	3084

A demográfiai mutatók lényegesen befolyásolják a gyermekjóléti rendszer egyes elemeit, tevékenységét. A táblázatból látható, hogy településünk lakosság száma 2015-ben kismértékű csökkenést mutat. A korcsoportos bontásból látható, hogy a 19-60 éves korosztály és a 60-100 éves korosztály és a 61-100 éves korosztály mutat emelkedést. A 0-3 éves korosztály, 4-6 éves korosztály, a 7-14 éves korosztály, valamint a 15-18 éves korosztály csökkenést mutat.

1.1. A település munkanélküliségi mutatói

A jelzőrendszeri értekezleten elhangzottak, valamint az intézmények vezetőivel való konzultációk alapján megállapítható, hogy az anyagi problémák elhatalmasodása okozza a legjelentősebb gondot a településen. A szociális és gyermekvédelmi tevékenység szignifikáns kapcsolata minden esetben kimutatható a munkanélküliségi mutatókkal.

A Nemzeti Foglalkozási Szolgálat (NFSZ) adatai szerint Hajmáskér községben 2015. december hónapban a munkanélküliségként nyilvántartottak száma: 134 fő volt, 2014-ben ez a szám 140 fő volt. A munkavállalási korú lakosság száma 2.171 fő a munkavállalási korú népesség %-os arányában (relatív mutató) ez 6,17 %-ot jelent. A tavalyi évben, ugyanebben az időben ez a szám 6,26% volt.

A gyermekvédelem rendszere

A gyermekvédelmi rendszer az alábbi pillérekre épül:

<p>ALAPELLÁTÁSOK</p> <p>Pénzbeli, természetbeni ill. személyes gondoskodást nyújtó ellátás.</p>	<p>SZAKELLÁTÁSOK</p> <p>A családból kikerült gyermek részére biztosított, személyes gondoskodást nyújtó ellátások</p>	<p>HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEK</p> <p>Gyermekvédelmi gondoskodás körébe történő hatósági intézkedések.</p>	<p>BŰNELKÖVETŐ FIATALKORÚAK ÜGYEI</p> <p>Pártfogó felügyelet.</p>
--	--	---	--

A gyermekek védelmét szolgáló rendszerre vonatkozó főbb jogszabályok

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.
- 149/1997.(IX.10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.
- 15/1998.(IV.30.) Népjóléti Miniszteri rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
- 331/2006.(XII.23.) Korm. rendelet a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről.

Az említett jogszabályok meghatározzák azokat az ellátásokat és intézkedéseket, melyek segítséget nyújtanak, a gyermek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodnak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

Gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat látnak el

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók (védőnői szolgálat, háziorvos),
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (családsegítő szolgálat/központ),
- a közoktatási intézmények,
- rendőrség,
- ügyészség,
- bíróság,
- valamint a társadalmi szervezetek

Ezeknek az intézményeknek és személyeknek törvényben foglalt kötelessége, hogy **a gyermek veszélyeztetettsége esetén jelzéssel éljenek** a gyermekjóléti szolgálatnál, illetve szükség esetén bírósági eljárást kezdeményezzenek a gyermek érdekében. A jelzés tehát ezen szervezetek, személyek számára kötelező, - és a társadalom minden tagjának felelőssége.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Amennyiben ez nem lehetséges, úgy a jogszabály előírja, hogy a családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, gondozását, nevelését más módon kell biztosítani.

A gyermeknek joga van az emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással- fizikai szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez.

A gyermeke védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások biztosítják.

A gyermekvédelmi munkában résztvevő szakember legjobb tudása szerint és a következő elvek, etikai normák betartásával járul hozzá a gyermekjóléti szolgálat módszerek kialakításához és megvalósításához:

- Tiszteletben tartja a kliens egyéniségét és gondoskodik emberi méltósága, jogai megőrzéséről
- Előítélet- mentes nemre, korra és etikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségügyi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával tevékenykedik,
- elfogadja, hogy egy adott cél elérése érdekében kapott információt csak jóváhagyással lehet más célra felhasználni, vagyis tiszteletben tartja a rábízottak magánéletét, továbbá a velük vagy másokkal való kapcsolat során róluk nyert bizalmas információt.

Veszélyeztetettség fogalma

A veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. A törvény előírja a Gyermekjóléti Szolgálat számára a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő és érzékelő jelzőrendszer működtetését a településen.

A jelzőrendszer működésének célja

Feltárja a gyermeket veszélyeztető tényezőket, elősegítve a problémák időben történő felismerését, valamint azok megoldását.

A jelzőrendszer működésének feladatai

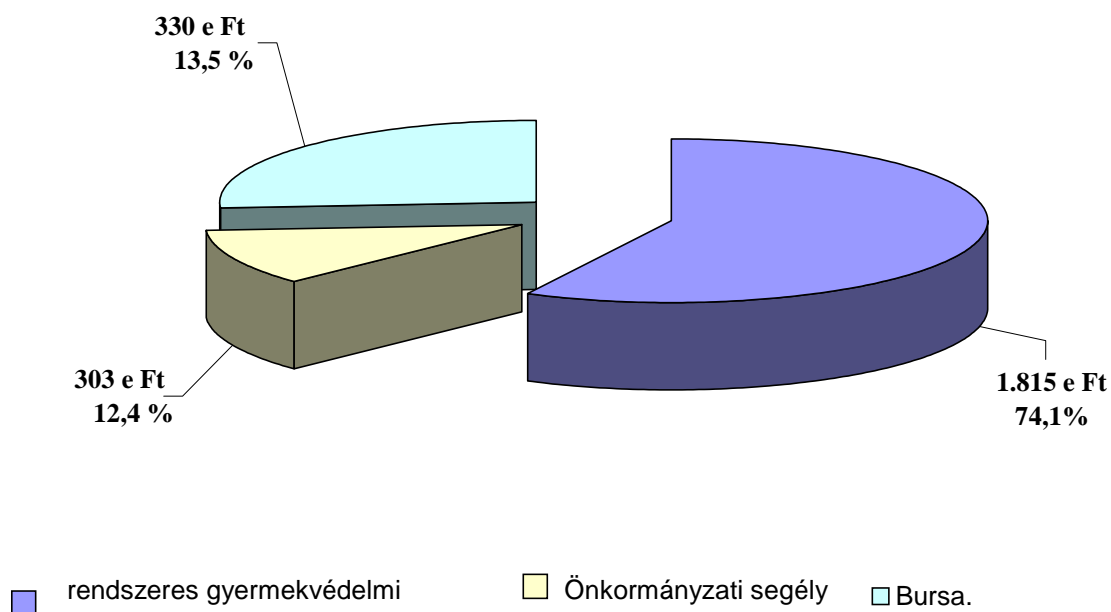
Kísérje figyelemmel a településen élő gyermekek szociális helyzetét, életkörülményit.

Ismerje és tárja fel a gyermekeket általában veszélyeztető okokat, megoldásukhoz nyújtson segítséget. Nyújtson továbbá információt a további eljárások érdekében.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2015. évi gyermekvédelmi ellátásra fordított kiadásokat az alábbi grafikon mutatja be.

Gyermekvédelmi kiadásokra fordított összeg 2015-ben

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19., 20., 20/A. és 21.§-ai rendelkeznek az Önkormányzat által kötelezően biztosítandó pénzübeli és természetbeni ellátásokról.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja, annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének az igénybevételére, amely bölcsődések, óvodások, általános iskola 1-8. osztályosok esetében 100%-ot, a középiskola 9. osztályától pedig 50 %-os kedvezményt jelent.
- külön jogszabályban meghatározott kedvezmények - tankönyvtámogatás - igénybevételére, valamint
- augusztus és november hónapban természetbeni támogatásra, melyet Erzsébet utalvány formájában kapnak meg a jogosultak. Összege nem emelkedett az elmúlt évhez képest, továbbra is gyermekenként 5.800,-Ft. A támogatás finanszírozása 100%-ban az állami költségvetésből történik.

A kedvezményre az a gyermek jogosult, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének a 130 %-át, ez 2015. évben 37.050,- Ft. volt.

A gyermekét egyedül nevelő szülő, a tartósan beteg gyermek, illetve a nappali tanulmányokat folytató nagykorú esetén ez az összeghatár a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének 140%-a. Ez az összeghatár 2015. évben 39.900,-Ft volt.

Az öregségi nyugdíjminimum 2015. évben sem változott, 28.500,- Ft volt, így a nyugdíjminimum %-os meghatározása is változatlan maradt.

A jövedelem mellett a vagyoni helyzet vizsgálatát is előírja a jogszabály. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság iránti kérelem tartalmazza az ügyfél vagyonyilatkozatát, melyben a vagyoni helyzetéről nyilatkozik.

A vagyoni érték meghatározása is a nyugdíjminimumot veszi alapul, így ezek az értékhatárok sem változtak az elmúlt évhez képest. Továbbra sem tekinthető vagyonnak az az ingatlan amelyben a család él, nem hasznosítható – haszonélvezettel terhelt ingatlan, valamint a mozgáskorlátozottságra, vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű sem.

2015-ben **76** család számára került megállapításra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság. A megállapított jogosultság **146** gyermeket érintett, ebből **8** fő nagykorút. A nagykorú kérelmező saját jogon nyújtotta be a kérelmet. Abban az esetben, amikor a nagykorúvá vált jogosult tanulói jogviszonya megszűnt a jogosultság megszüntetésre került, majd ha az egyéb feltételek fennálltak a tanulói vagy hallgatói jogviszony igazolásával ismételten megállapítható volt a jogosultság.

A jogosultság bármely okból történő megszüntetésére a megszüntető határozat meghozatalát követő második hónap első napjától került sor. Ez a szabályozás is azt a célt szolgálja, hogy a rászorultság átmeneti megszűnésének ideje lerövidüljön.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek megilletik gyermekét, ha megfelel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó feltételeknek.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megoszlása életkor szerint

életkor	0-6	7-14	15-18	19-
gyermekek száma	50 fő	61 fő	32 fő	3 fő

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült gyermek gyámja jogosult, aki a gyermek tartására köteles, és nyugalomban, vagy nyugdíjszerű szociális pénzellátásban részesül.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeli ellátás havi összege gyermekekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 22%-a (6.270 Ft).

2015-ben településünkön **1** család számára került megállapításra. A megállapított jogosultság **2** gyermeket érintett.

2.2. Önkormányzati segély kiskorú gyermekek részére

Önkormányzati segély kiskorú gyermekek részére, akinek családja létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gondokkal küzd. A támogatás a naptári évben két alkalommal nyújtható be. Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kellett alkalmanként önkormányzati segélyben részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon, nem lehet gondoskodni, különösen a szociálisan válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak. Ezen ellátást Hajmáskér Község Önkormányzata 2015. február 28. napjával megszüntette.

Az önkormányzati segély összege, ha az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg **az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át, akkor a támogatás összege gyermekeként: 3.000 Ft volt.**"

Az önkormányzati segélyt kiskorúak gyermekek részére pénzbeli támogatásként nyújtotta az Önkormányzat.

2015. február 28-ig **101** esetben került megállapításra önkormányzati segély kiskorú gyermekek részére

2.3. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázat

Az önkormányzat az Emberi Erőforrások Minisztériumával közösen kiírta a szociálisan hátrányos helyzetű felsőfokú tanulmányokat folytató gyermekek részére a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatot. A pályázatra 11 „A” típusú, és 0 „B” típusú kérelem érkezett, melyet a Képviselő-testület támogatott.

2.4. Óvodáztatási támogatás

A települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát - kérelmére - annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

- tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző megállapította, és
- legkésőbb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását közvetlenül megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül rendszeresen jár óvodába.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Az óvodáztatási támogatás iránti kérelmet a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy a családbafogadó gyám legfeljebb annak az óvodai nevelési évnél a kezdetéig terjesztheti elő, amely évben a gyermek az ötödik életévét betölti.

Az óvodáztatási támogatás 2015. szeptember 1. napjával megszűnt.

Óvodáztatási támogatásban 2015. évben Hajmáskér Községben nem volt.

2.5. Gyermekek napközbeni ellátásának normatív kedvezményei

A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben csak az étkezésért állapítható meg térítési díj.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása személyi térítési díját a szülői felügyeletet gyakorló szülő, vagy más törvényes képviselő köteles az ellátást biztosító intézménynek megfizetni.

A gyermekvédelmi törvény a gyermekek napközbeni ellátásához normatív kedvezményeket állapít meg:

Kedvezményben részesülnek a nagycsaládban / három vagy több gyermeket nevelő családok / élő gyermekek, nekik az intézményi térítési díj 50% -át kell fizetniük. 50%-os kedvezményt biztosít a törvény a tartósan beteg és a fogyatékos gyermekeknek.

2015-ben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, óvodás, 1-8 osztályos gyermek 100% kedvezményben részesül, 8. osztálytól pedig a kedvezmény a térítési díj 50 %-a. A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe.

A gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2015-ben is egyéni vállalkozótól vásárolt szolgáltatással biztosította.

A hajmáskéri **óvodás** gyermek közül 50 %-os térítési díjkedvezményben részesült **10 gyermek, 24 gyermek** étkezése volt ingyenes a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság miatt, 2015. szeptember 1-től jogszabály változás következtében **51 gyermek** részesült ingyenes étkezésben a család jövedelmi helyzetére tekintettel.

A hajmáskéri **általános iskolás** gyermek közül 50 %-os térítési díjkedvezményben részesült **26** fő tartósan beteg gyermek, **2** fő, és **62** gyermek étkezése volt ingyenes, mivel ők rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre voltak jogosultak.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A hatályos jogszabályoknak megfelelően a gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységként történő működése biztosított.

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Ezt a szolgálat családgyógyozói személyes segítő kapcsolat keretében, a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával valósítják meg.

A Gyermekjóléti Szolgálat elsősorban a gyermekek védelmét, egészséges testi, lelki fejlődésének elősegítését tartja legfontosabb feladatának, de nem hagyja figyelmen kívül az olyan társadalmi problémákat (iskolázatlanság, munkanélküliség, alkoholizmus, stb.), amelyek a családon keresztül hatnak a gyermekekre.

A családok, azon belül a gyermekek támogatását, segítségét lehetővé teszik a pénzbeli ellátások, és az intézmény által biztosított szolgáltatások.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti alapellátások célja a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében ellátások biztosítása.

A szolgáltatás magába foglalja:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatást, a támogatásokhoz való hozzájutás segítését,
- pszichológiai, nevelési, egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezését
- válsághelyzetben lévő várandós anya segítését,
- szabadidős program szervezését, hozzájutás segítését,
- hivatalos ügyekben való segítségnyújtást.

A gyermekjóléti szolgáltatásokat a közösségekben élők hátrányos megkülönböztetés nélkül, térítésmentesen vehetik igénybe. A gondozási tevékenység során a szolgáltatás kliense a gyermek, a segítségnyújtás az ő igényeire, védelmére épül.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően a gyermekjóléti szolgáltatást 2006. január 1-től Hajmáskér községben ellátási szerződéssel a Bendola Humán Szolgáltató Bt. biztosítja

A gyermekjóléti szolgálat személyi és tárgyi feltételei

A gyermekjóléti szolgáltatást 2015. évben 2 fő szociális munkás látta el. A tevékenység koordinálását, szociálpolitikai és pszichológusi végzettséggel is rendelkező szakmai vezető végzi.

A szolgálat irodája jól megközelíthető, minden igény kielégítő épületben található. Az irodahelyiség mellett váróhelyiség, mellékhelyiség áll rendelkezésre. A tárgyi feltételek adottak, műszaki, informatikai berendezések rendelkezésre állnak.

A segítő tevékenység nagy szakmai felkészültséget igénylő munka, folyamatos fejlődést, megújulást kíván. Kiemelkedően fontos a családgondozók naprakész felkészültsége, az új módszerek megismerése, adaptálása.

A jogszabályban előírt szupervízió lehetősége 2015 évben is biztosított volt. A segítőknél tevékenységünk során elengedhetetlen a szakmai kontroll, a megerősítés és támogatás mellett, a személyiségünk karbantartása. A nehéz sorsú emberek támogatása, a pszichés problémákkal terhelt kliensek segítése erőt próbáló feladat. Ezért is kiemelkedő jelentőségű, hogy a jelzőrendszeri tagok együttműködése nagyon jó.

A gondozási tevékenység

A gondozásba vétel leggyakoribb oka a családon belüli deviáns magatartás, érzelmi veszélyeztetés, elhanyagolás, szülők pszichés megbetegedése, párkapcsolati krízis, gyermeknevelési probléma. Kiemelten jelentkezik az elsődleges problémátípusoknál a család életviteléből adódó probléma, a magatartászavar és a családon belüli konfliktus. A gyermeknevelési problémák nem elsődlegesek a szolgálati kapcsolattal való kapcsolatfelvétel során, de a segítő folyamatban jelen vannak, másodlagos problémaként sok esetben megjelnek.

A házasságon kívüli születések száma nő, sok esetben a kapcsolatban élők sem biztosítanak stabil érzelmi háttérrel a gyermek számára. Klienseik között megjelenik, hogy fiatalon vállalnak gyermeket, többször "véletlenül" nem tervezetten. Valamint a klienskörben megjelent a tudatosan, de a megélhetésért vállalt szülés is. Ezeknél a családoknál a gyermekneveléshez kapcsolódó ellátások jelentik az egyedüli megélhetési forrást.

A szocializációs funkció egyre több esetben jellemzően az óvodára, iskolára tevődik át. A családi szerepek átrendeződnek, hiányosak.

A családon belüli konfliktusok számának regisztrálása szerint az esetek száma folyamatosan növekszik, és egyre kevésbé toleránsak a szülők, ingerlékenyek, feszültségeiket kezelni nem tudók. Gyakorta jellemző problémakezelési mód a családokban, szülőknél a verbális agresszió, a gyermekek lelki bántalmazása. A fizikai bántalmazást minden esetben kíséri a lelki bántalmazás is és sokszor a fizikai erőszakra fény sem derül. Sokszor a szülő fel sem ismeri, hogy lelki bántalmazást követ el.

A párkapcsolati problémák száma is egyre magasabb, a véleménykülönbségek, a megváltozott értékrend, a devianciák jelenléte, a depriváltak számának emelkedése hozzájárul a konfliktusok kialakulásához. Sok

esetben a párkapcsolati krízisek, a következményeként megjelenő agresszió meghatározza a gyermek helyzetét is a családban. Gyakran szenvedője és közvetlen hatásainak viselője. Sokszor viselkedése a szülők viselkedésének leképeződése, mely szintén további konfliktust vált ki. A szerepváltás és szerepváltás itt is megfigyelhető.

Közvetlenül a probléma-megjelenés, mint gondozásba vételi indok ugyan még nem tapasztalható, de a gondozás során egyértelművé vált az agresszió jelenléte. A bántalmazás nehezen érhető tetten, ha nincsenek jól látható jelei, de még a látható nyomok mellett is ritkán bizonyítható, ha a bántalmazott részéről nem felvállalt. Kezelése nagy körültekintést igényel, legtöbbször indirekt módon.

Továbbra is jelen volt az előző évhez hasonlóan az elhanyagoló szülői magatartás, a gyermekkel szembeni érdektelenség. Ez nem csak a rossz anyagi, szociális körülménnyel magyarázható, bár alapját képezi, hanem a megváltozott értékrenddel, a problémakezelés devianciájával, az egyén mentális, pszichés állapotával, a szülők szocializációs hiányosságaival, életvezetési problémáival. Egyaránt jelen van a lelki és a fizikai elhanyagolás. A statisztikai adatok szerint számuk nem nőtt az elmúlt évben, mint elsődleges probléma megjelenési mód. Jellemzően más probléma határozza meg a segítő tevékenységet és mellette jelenik meg maga az elhanyagolás.

A tankötelezettség elmulasztásának oka sok esetben a még munkát vállalni tudó szülő tartós távollétében, a gyermekre való odafigyelés hiányában keresendő, a gyermekek feletti kontroll nem valósul meg. Egyre többször tapasztalható, hogy az otthon lévő szülő sem figyel kellően gyermekére, hiányásaival szemben érdektelen. A tankötelezettség mulasztása gyakori probléma.

Az elmúlt évben **42 alkalommal** jelzett oktatási intézmény igazolatlan tanórai mulasztásról a szolgálat felé.

A segítés folyamata során fontos kiindulópont a megfelelő probléma-meghatározás, a valódi okok megfogalmazása. A gondozásban való szerepvállalás, a szülői felelősség erősítése, a szülői kötelezettségek és feladatok tisztázása, a szülők meglévő erőforrásainak, kompetenciájának, képességeinek pozitív irányú megerősítése alapvetően meghatározza az eredményességet.

A tervezett segítő tevékenység meghatározott szakmai szabályok betartása mellett nagy szakmai odafigyelést, komoly felelősségvállalást jelent a családgondozók számára.

Gondozási-nevelési terv elkészítésével meghatározzák a célt, a feladatokat (a kapcsolódó intézmények számára is), folyamatosan kontrollálják azok teljesülését, értékelnek. A gondozás során fontos a rendszeres kapcsolattartás, ami gyakran a család otthona.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenysége

A szolgálat a törvényi előírásokban le szabályozott feladat-meghatározások alapján működteti szolgáltatásait.

A gyermekjóléti szolgáltatások igénybe vétele önkéntesen vagy hatósági kötelezettséggel lehetséges. A gyermekjóléti alapellátás az önkéntességre épül, a védelembe vétel a hatóság elrendelésére, kirendelt családgondozó közreműködésével működik.

Az alapellátás, a védelembe vétel, az átmeneti nevelésbe vételhez kapcsoló tevékenység és az utógondozás alakulása:

Gondozási tevékenység formája	2013.	2014.	2015.
alapellátás	46	45	29
védelembe vétel	8	16	23
Összesen:	54	61	52

A feladatellátás során alkalmazott módszerek (szolgáltató típusok) alapján a forgalom alakulása:

	2013.	2014.	2015.
Információnyújtás	200	240	218
Tanácsadás	300	115	198
Családlátogatás	115	90	175
Segítő beszélgetés	140	285	375
Prevenációs szabadidős tevékenység	0	0	4
Védelembe vételi tárgyalás	8	15	22
Egyéb (esetkonferencia)	4	1	4
Összesen:	767	746	996

A jelzőrendszer hatékonysága, nagyban befolyásolja a problémák kezelésének hatékonyságát, jelzéseik segítik a helyi szintű gyermekvédelmi háló minél teljesebb kialakulását. A jelzőrendszer jelzéseinek száma a tavalyi évhez képest nagy mértékben nőttek.

Jelzést küldő	2013	2014	2015
Egészségügyi szolgáltatótól (orvos, védőnő)	4	8	11
Személyes gondoskodást nyújtó szolgált.	3	17	14
Közoktatási intézménytől	17	17	58
Rendőrségtől	3	8	7
Pártfogó felügyelő szolgáltatótól		9	8
Állampolgártól	-	-	-
Önkormányzattól	5	7	7
Összesen:	32	66	105

A jelzőrendszer további fontos szereplői a védőnő és a házi orvos

A védőnő

A gyermekvédelem terén elsőként kell megemlíteni a védőnő szerepét, hiszen ő az, aki először találkozik a gyermeket nevelő családdal, végigkövetve egy-egy gyermek fejlődését. Feladatai egyrészt a nővédelmi munka, családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, anyaságra való felkészülés segítése, a várandós anyák, gyermekágyasok a területen élő gyermekek gondozása újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig. Feladata még segítségnyújtás, tanácsadás az egészségi állapottal kapcsolatban, másrészt a 0-18 éves korú gyermekek és családtagjaik gondozása a veszélyeztettség megelőzése és megszüntetése, valamint a családgondozás.

Hajmáskér településen **két védőnői körzet** működik. A védőnők tájékoztatása alapján 2015. évben a családlátogatások száma: **999** volt.

A gondozott családok száma **402**. Ebből a veszélyeztetett családok száma veszélyeztetettség alapján a következő:

Gyermekek kora	Gyermekek száma	Szociális veszélyeztetettség	Egészségügyi veszélyeztetettség	Mindkettő
0-11 hónapos	23	1	4	0
12-35 hónapos	62	9	6	1
3-6 éves	103	15	11	3

Hajmáskér községben **51 várandós volt**, melyből **egészségügyi veszélyeztetett 18 fő, szociálisan veszélyeztetett 11 fő, dohányzó várandós 12 fő. Védőnői intézkedés 9 esetben történt.** A védőnők véleménye szerint a látogatott családoknál a leggyakrabban felmerülő problémák az anyagi és párkapcsolati gondok. A problémák észlelésekor a gyermekjóléti szolgálattal és a gyermek háziorvossal együttműködnek.

A háziorvos

Az egészségügyi alapellátásban a háziorvos és a védőnő érdemi együttműködése nélkül gyermekvédelem nem nagyon képzelhető el. A nem bejelentett lakcímen lakó az ide-oda költöző családok esetében még az egyszerű nyomon követés is komoly gond. Illuzórikusnak tűnik „gondozás”-ról beszélni, amikor minden költözés személyi változást jelent az orvosi-védőnői és családsegítő ellátásban. A gyermekvédelem terén meghatározó a háziorvos szerepe is, aki kiemelt figyelmet fordít a gyermekek egészségét veszélyeztető tények megelőzésére, kiszűrésére és megszüntetésére. Egyes családoknál bizonyos betegségek kialakulásában komoly szerepe van az egészségügyi ismeretek hiányának, és az anyagi problémáknak. Az iskoláskorúakat érintő betegségeknel elsősorban a helytelen táplálkozás, és a mozgásszegény életmód jelentik a rizikófaktorokat. Sok az elhízott gyermek.

3.2. A gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családjában nevelkedő gyermek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását nevelését foglalkoztatását kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei munkavégzésük, vagy egyéb más ok miatt napközbeni ellátásukról, felügyeletükről nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető:

- bölcsődében
- családi napköziben,
- óvodában,
- iskolai napközis foglalkozás keretében,
- házi gyermekfelügyelet keretében.

Településünkön 2015. évben két ellátási forma, az óvoda és az iskola napközis foglalkozás volt hozzáférhető a Gábor Áron Általános Iskola és Lurkó Óvoda keretén belül.

Az óvoda

Az intézménybe beiratott gyermekek száma a 2015. évben 78 fő volt. Elutasított gyermek nem volt. Csoportlétszám I csoport **26 fő**; II csoport **29fő**; III csoport **23 fő. Bejáró Sóllyból 6fő.**

A 2014/2015-es nevelési évben 22 hátrányos helyzetű gyermeket neveltek ebből **1** gyermek halmozottan hátrányos helyzetű.

Tanévkezdés előtt szülői értekezletet és nyílt napot tartanak az újonnan érkező gyermekeknek és szüleiknek, mely által sok információhoz jutnak a családdal kapcsolatban. Évközben megismétlik a családlátogatást, ha szükséges. Problémás esetekben fogadóóra keretében nyújtanak segítséget, a szülőket. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a szülők egyre tanácstalanabbak, bizonytalanabbak a szülők a felmerülő problémák megoldásában, állandó bátorítást, megerősítést várnak. Egyre nagyobb gond a gyermek otthoni rendszertelen napirendje, melynek pedig alapvető jelentősége van a gyermek viselkedésének alakulásában, ezért is fontos a családokkal való kapcsolattartás.

A gyermekek, hogy korán megtanulják a környezetvédelem fontosságát (tudatos környezetre nevelés) PET palackokat gyűjtenek, a befolyt összeget a csoportok egymás között osztják el. Az óvodáskorúak legtöbbje egész napját az óvodában tölti, ezért egész napjukat meg kell szervezni. Az óvodapedagógusok igyekeznek változatos programokat szervezni számukra (kirándulások, hagyományos farsangi mulatság).

Általános iskola

A gyermek – és ifjúságvédelmi felelős is elsősorban a családok anyagi gondjait emelte ki legsúlyosabb problémaként.

A Hajmáskéri Gábor Áron Általános Iskola tanulóinak létszáma az októberi statisztikai jelentés alapján **171** fő, ebből alsó tagozatos **86** fő, felsős **85** fő. A beíratott gyermekek közül **9** gyermek **sólyi**. Fejlesztőpedagógiai ellátásban **24** gyermek részesül.

Az iskolában **3** napközis és **1** tanulószoba csoport működik 1-8 osztályig **97** fővel.

Az iskolában heti rendszerességgel működő szakkörök csoportok: sport, kézműves, angol, német nyelvi, történelem, matematika, média-ismeteret, magyar valamint népi tánc oktatása is folyik. Meg kell említeni a felzárkóztató jellegű szakkorrepetálást és a tehetség kibontakoztató jelleggel működő szakköröket, felvételi előkészítőket. Ezen kívül a tanulók egészségügyi felvilágosító órákat hallgattak.

4. A felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai

2015. évben felügyeleti ellenőrzésre Hajmáskér községben nem került sor.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok célok meghatározása

Összefoglalva megállapítható, hogy Önkormányzatunk a jogszabályban foglalt gyermekvédelmi feladatokhoz kapcsolódóan teljesíti kötelezettségeit.

A gyermekek védelme olyan kiemelt jelentőségű terület, melynek folyamatos korszerűsítése, jobbítása a mindenkori Önkormányzat egyik legfontosabb ügye kell, hogy legyen. A beszámolóban foglaltakból megállapítható, hogy a településen élő családok anyagi helyzete romlik. A rossz anyagi körülmények veszélyeztető tényezőt jelentenek a gyermek testi-lelki egészségére, fejlődésére.

Önkormányzatunknak a jövőben is elsődleges célja kell, hogy legyen, a rendelkezésre álló pénzügyi forrást maximálisan kihasználva védje és segítse a gyermekeket és a gyermeket nevelő családokat. A gyermek érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva meg kell akadályozni az egyes családok teljes leszakadását, el kell kerülni a legszegényebb családokban a gyermekek teljes kiszolgáltatottságát.

A gyermekvédelmi törvény családi típusú nevelésre orientált rendszert alakított ki, amely a preventív és a családba való visszahelyező megoldásokat szabályozza és helyezi előtérbe. A hatósági gyermekvédelmet minden esetben meg kell előznie a rászoruló gyermekekre kiterjedő ellátórendszer működtetése, melynek igénybe vétele önkéntes. Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, miszerint ne lehessen gyermeket kizárólag anyagi okból, a családjából kiemelni. Továbbra is szükséges a jelzőrendszer

tagjai közötti összehangolt munka jelenlegi színvonalának megtartása, az ellátórendszer hatékonyságának növelése, a gyermekek mindenekfelett álló érdekeinek szem előtt tartása.

Törekedni kell arra, hogy a gyermekvédelmi ellátásokat az Önkormányzat 2016. évben is legalább a 2015. évi szinten tudja biztosítani. A prevenció érdekében az önkormányzatnak törekednie kell arra, hogy különböző szabadidős programok szervezésével a civil szervezetek kapcsolódjanak be a gyermekvédelmi munkába. Fontos a jelzőrendszer szoros együttműködésének megőrzése, továbbfejlesztése. A gyermekvédelmi munka nem látványos tevékenység. Az e területen dolgozók napi szinten tesznek meg mindent azért, hogy megóvják a gyermekeket a környezet által gerjesztett veszélyektől önmaguk önpusztító viselkedésétől, életmódjától. A munka sikere nem most mutatkozik meg, hanem majd akkor mikor a mai kor ifjúsága válik szülővé és a gyermekvédelmi tevékenység eredményeként képes lesz megküzdeni önmaga erejével a társadalmi és egyéb problémával.

6. Bűnmegelőzés

A településen bűnmegelőzési program nem készült. Az önkormányzat együttműködési megállapodás keretében együttműködik a polgárőrséggel. A településen jó és szoros kapcsolat alakult ki a körzeti megbízottakkal és a kapcsolódó egyéb szervekkel. A Veszprémi Rendőrkapitányság Hivatalától kapott tájékoztatás alapján 7 alkalommal történt fiatalkorú illetve gyermekkorú által elkövetett bűncselekmény, melyekben a fő elkövetés a rongálás volt.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

Az önkormányzat szoros kapcsolat kialakítására törekszik a civil szervezetekkel, bár az idei évben szűkös anyagi lehetősége miatt pénzübeni támogatást biztosítani számukra nem tudott. E szerveződések szerepet vállalnak a kultúra közvetítésében, ezért fontosnak tartjuk a kapcsolatok kiépítését. A szervezetekkel való együttműködés kialakítása azért is fontos lenne, mert ezzel bővülne azoknak a támogatási lehetőségeknek a köre, amelyek a gyermekek társadalmi beilleszkedését segítik elő. A településen több civil és egyéb szervezet is működik, amelyek egyéb tevékenységük mellett kapcsolatban állnak pl. gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatokkal sportolási lehetőséget biztosítva a fiataloknak.

Hajmáskér, 2016. május 17.

.....
Kovács János György
jegyző

...../2016.(V....) képviselő-testületi határozat

Hajmáskér Község Önkormányzat Képviselő-testülete Az Önkormányzat 2015. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót megtárgyalta és elfogadja.

A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy az értékelést a Veszprém Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya részére küldje meg.

Felelős: Kovács János körjegyző

Határidő: 2016. május 31.

HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

**LURKÓ ÓVODA
HAJMÁSKÉR
2016.**

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3.
I. A helyi programot meghatározó alapidokumentumok	4.
II. Az óvoda adatai	5.
III. Általános helyzetkép.....	6.
1. Az óvoda bemutatása	
2. Az óvoda személyi feltételei	
3. Tárgyi feltételek	
IV. Az óvoda egyéb jellemzői, helyi sajátosságok.....	7.
1. Óvónői munkaközösség	
2. Az óvoda speciális szolgáltatásai	
V. Óvodakép	9.
1. Gyermekképünk	
2. Jövőképünk	
3. Egészség életmód kialakítása	
4. Sajátos nevelési igényű gyermekek	
5. Sérülés–specifikus fejlesztés elvei, feladatai az óvodai élet során	
6. Pszichés fejlődés zavarai	
7. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek integrációja	
8. Tehetség gondozás	
VI. Gyermekek mérése, fejlődésük nyomon követése.....	23.
VII. Gyermekek védelme.....	24.
VIII. Néphagyományőrzés, ünnepek.....	24.
IX. Az óvoda kapcsolatai	25.
X. Nevelésünk rendszerábrája	27.
XI. Tevékenységközpontú óvodai nevelési program.....	28.
XII. A komplex foglalkozások rendszere.....	44.
XIII. A nevelés és tervezése és időkerete.....	52.
XIV. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére.....	55.
XV. A program nyilvánossága	56.
XVI. Záró rendelkezések	56.
Felhasznált irodalom.....	57.

*„Amit csak hall a gyermek, könnyen elfelejti.
Amit lát is, már inkább megjegyzi.
De amiben ő maga is tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.”
(Kodály Zoltán)*

BEVEZETÉS

Az óvoda nevelőtestülete 1999-ben adaptálta Fábíán Katalin Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programját. A választásnál döntő szempont volt, hogy ez a program nevelésfilozófiájában, óvoda és gyermekképeiben összecseng nevelési elképzelésünkkel. Cél-, feladat és tevékenységi rendszere követi az óvodapedagógiai hagyományokat. A játékot a legfontosabb tanulási módszernek tekinti, de a munkát és a tanulást is alapvető tevékenységi formaként kezeli.

A Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program alapfunkciók mentén építkező nevelési rendszer. Fő célként a gyermek szociális életképességének fejlesztését vállalja fel a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül. Úgy célozza meg a gyermek társadalmi gyakorlatra való felkészítését, hogy lehetővé teszi a változó gyermeki szükségletek kielégítését, társadalmi normákkal való találkozást.

Alkalmas az eltérő értékekkel és kultúrával rendelkező családok mentális, érzelmi és szociális támogatására.

Biztosítja a migráns családok gyermekeinek óvodai nevelésben az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integrációjuk lehetőségét az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Lehetőséget ad a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésére.

A tevékenységeknél a kommunikáció és kooperáció megkülönböztetett hangsúlyt kap. Nagy értéke a programnak, hogy a helyi sajátosságok és kreatív óvodapedagógusi elképzelések szerint szabadon felhasználható. Felzárkóztató, prevenciós és tehetséggondozó programokkal bővíthető. A realitások talaján állva tudatosan vállalja az iskolai élet szempontjából fontos pszichikus funkciók fejlesztését.

A program módosításakor arra törekedtünk, hogy az óvoda olyan nevelési programmal rendelkezzen, amely az óvoda jövőképét, pedagógiai alapelveit, céljait, legfontosabb értékeit tartalmazza és megfelel a jogszabályi előírásoknak. Figyelembe vettük a program kiegészítése során a partneri igényeket, az intézmény értékeit, az önértékelés eredményét.

I. A HELYI PROGRAMOT MEGHATÁROZÓ ALAPDOKUMENTUMOK

- **A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény**
- **A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról**
- **20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról**
- **32/2012 (X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának irányelve kiadásáról**
- **2003. évi CXXV. Törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról**
- **Az 1997. évi XXXI. törvény a Gyermekvédelemről és a Gyermekjóléti és Gyámügyi Minisztériumról**
- **Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról**
- **Az intézmény Alapító okirata**

II. AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény hivatalos elnevezése:

Lurkó Napközi Otthonos Óvoda

Székhelye:

8192. Hajmáskér, Rákóczi Ferenc utca 13.

Intézményegység telephelyei:

8192. Hajmáskér, Rákóczi Ferenc utca 13.

8192. Hajmáskér, Kossuth Lajos utca 42.

OM azonosító: 201671

Alapító okirat száma: 372-2/2016

Kelte: 2016. 02.25.

Telefon/Fax: 88/460124

A program neve: Tevékenységközpontú óvodai nevelés /adaptáció/

Alapítói jogokkal felruházott irányító szerve:

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete

8192. Hajmáskér, Kossuth L. u. 31.

Tevékenységének jellege: közszolgáltató

Közszolgáltató szerv fajtája:

közintézmény

Alaptevékenysége:	851020	Óvodai nevelés
Kormányzati funkciói:	091110	Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
	091120	Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
	091140	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
	096015	Óvodai intézményi étkeztetés
	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
	104037	Intézményen kívüli gyermekétkeztetés

III. ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP

1. Az óvoda bemutatása

1984-ben nyílt meg óvodánk két csoporttal egy családi házas épületben, utcafrontra épült melynek tetőterében szolgálati lakás volt. Abban az időben nagyon nagy segítség volt a szülőknek az óvoda megnyitása. Az 1990-es években megduplázódott községünk lakosainak száma. Ezért 1993-ban az iskola mellett egy szolgálati lakásból alakították ki a harmadik csoportot. 1999-ben szükségessé vált a negyedik csoport beindítása. 2004-ben lehetőség nyílt a volt iskola épületében tornaszoba kialakítására. Udvarunk az épület mellett található, távol a zajtól. Az udvar változatos terepviszonyai (sík, domb) minden évszakban lehetőséget nyújtanak a gyerekek fizikai állóképességének, játékos fejlesztésére. Az udvaron található játékeszközök változatos mozgásformák gyakorlásához nyújtanak lehetőséget.

Óvodánkba járó gyerekek többsége lakótelepen él, ezért fontosnak tartjuk a mozgásszegény életmód miatt a gyermekek mozgáslehetőségeinek fokozatos bővítését.

A szülők között magas a munkanélküliek száma. Kiemelt figyelmet fordítunk a hátrányos illetve a halmozottan hátrányos gyermekekre, hiszen ők családi körülményeik miatt óvodába lépésükkor fejlődésükben elmaradás tapasztalható. Fontos feladatunk náluk, hogy az otthoni ingerszegény környezetet kompenzáljuk, élmény gazdag, szeretetteljes környezetet teremtsünk számukra. Elsődleges célunk, hogy óvodásaink a legjobb képességeikhez mérten, az iskolai életre felkészülten kerüljenek ki intézményünkől.

Jelenleg heterogén korösszetételű csoportjaink vannak és továbbra is ilyen összetételű csoportok szervezését tekintjük elsődlegesnek. Lehetőség szerint figyelembe vesszük a szülők kívánságát gyermekeik elhelyezésénél, a testvérpárok mindig egy csoportba kerülnek.

2. Az óvoda személyi feltételei

Óvodánkban összesen 12 alkalmazott dolgozik.

- Felsőfokú végzettségű főállású óvodapedagógusok száma: 7 fő
- Pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajkák száma: 4 fő
- Pedagógiai asszisztens 1 fő

Óvodánkban logopédus fejlesztí a rászoruló gyermekeket, heti 1 alkalommal. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodapedagógusoknak 0-38 éves szakmai gyakorlatuk van. Nyitottak az új módszerek befogadására, pozitív tapasztalatok elemzésével és gyakorlati alkalmazásával igyekeznek megújítani, változatosabbá tenni pedagógiai munkájukat. Ismerik és segítik egymást. a továbbképzéseken túl, önképzéssel is gyarapítják tudásukat szakirodalom és szakmai folyóiratok tanulmányozásával. A megszerzett ismeretekről folyamatosan tájékoztatják egymást.

Elvárásaink óvodapedagógusainkkal szemben: bízzanak a gyerekekben, tudjanak örülni a kis „lépéseknek” is. Segítsék a gyermekek próbálkozásait, ösztönözzék őket az újrakezdésre, bátorítsák őket, türelmesek legyenek, tapintatosan segítsék a hibák kijavítását. Ismerjék fel a gyermekekben a lehetőséget, a tehetséget. Rendkívüli empátiás képességgel rendelkezzenek. A pedagógiai program szerint végezzék nevelő munkájukat. Személyük modell értékű legyen a gyermekek számára. Segítsék a sajátos törődést igénylő gyermekeket speciális ismeretek megszerzésével, megfelelő szakemberek segítségével. Törekedjenek a jó munkatársi kapcsolat kiépítésére, tiszteljék, becsüeljék egymás munkáját. Méltó módon képviseljék az intézményünket. A vezető és a beosztott kapcsolatában a korrektség, a tárgyilagosság, az őszinteség, a kölcsönös bizalom és tisztelet kerüljön előtérbe.

Elvárásaink a dajkáinkkal szemben: egyre több időt töltsenek a gyerekek körében, segítsék a nevelést. Munkájukat a gyerekek napirendjéhez igazítva, az óvodapedagógus irányítása mellett végezzék. Mintául szolgáljanak a gyerekek számára beszédükkel, viselkedésükkel, öltözködésükkel, ápoltságukkal. Az óvodapedagógus irányításával a gyakorlatban is érvényesítse az egyéni bánásmód elvét. Nyújtson segítséget a gyermekek számára, oly mértékben, amennyi feltétlenül szükséges feladataik önálló végzéséhez.

3. Tárgyi feltételek

Az óvoda épülete: a nyílászárók, burkolatok korszerűtlenek, szükség lenne ezek cseréjére, szigetelésre. A csoportszobák berendezése az óvoda megnyitása óta változatlan, a bútorzat oly mértékben elhasználódott, hogy szükség lenne azok festésére, felújítására, új bútorok vásárlására.

Az óvoda udvarát, úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálják, megfeleljen testméretüknek. A fémről készült játszótéri játékokat, új, korszerű, EU-s elvárásoknak megfelelő eszközökre cseréltük ki. Az udvari játékok lehetővé teszik a különböző mozgásformák gyakorlását. Ezzel biztosítjuk egészségük megőrzését, edzését, mozgás és játékgényük kielégítését.

Vannak hagyományos játékeszközök és új fejlesztő típusú játékok is, de ezek mennyisége nem felel meg a gyermekek létszámának. Rendelkezünk a környezet tevékeny megismeréséhez, az anyanyelvi neveléshez szükséges eszközökkel, tornaszerekkel. A logopédiai szoba felszereltsége alkalmas a gyermekek fejlesztésére.

Az informatikai eszközeink elavultak, cserére, bővítésre szorulnak. Óvodánkban nincsenek korszerű, használható technikai eszközök.

Helyi óvodai nevelési programunk az 1/1998. (VII. 24.) OM rendelet szerint előírt kötelező eszközöket és felszerelést igényli. A program végrehajtásához szükséges eszközök, felszerelések jegyzékét 1. sz. melléklet tartalmazza.

IV. Az óvoda egyéb jellemzői, helyi sajátosságok

1. Óvónői munkaközösség

Munkaközösségünk a Pedagógiai program célkitűzéseinek megfelelően végzi munkáját. Célja az innovatív gondolkodás, szakmai igényesség, segítőkészség alakítása. Növelni és emelni a nevelési eredményeket, fokozni a pedagógiai munka hatékonyságát a Pedagógiai program célkitűzései szerint.

Feladataink:

- éves munkaterv készítése
- rendezvények, kirándulások szervezése, lebonyolítása
- együttműködés a Szülői szervezettel
- együttműködés a gyermekvédelmi felelőssel
- részvétel pedagógiai továbbképzéseken
- pedagógiai folyamatok elemzése, értékelése, hasznosítása
- konkrét gyakorlati problémák megbeszélése, elemzése
- beszámolás továbbképzési tapasztalatokról

Munkamódszereink

Egyéni munka:

- szakirodalmi tájékozódás
- dokumentumok elemzése
- megfigyelések
- mérések

Csoportos tevékenységek:

- módszertani tapasztalatok közzététele
- továbbképzési tapasztalatok megosztása
- hospitálás
- szakmai nyílt nap

2. Az óvoda speciális szolgáltatásai

Az óvodai élet színesebbé tétele érdekében, különböző a gyermekek fejlődését elősegítő, speciális szolgáltatásokat biztosítunk, melyek a következők:

- Logopédia
- Külön torna
- Kézműves foglalkozások
- Dramatikus bábjáték
- Élményszerző kirándulások (állatkerti, balatoni kirándulás)
- Hittan
- Só szoba

Ezeket a gyermekek napirendjébe beépítve, nevelési időben szervezzük. A jelentkezés önkéntes, anyagi terhet a családoknak nem jelent.

V. Óvodakép

1. Gyermekképünk

Óvodánkban a nevelés gyermekközpontú, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk. Ezért olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik képesek önmaguk és az őket körülvevő emberi, társadalmi és természeti környezet megismerésére, akiknek céljaik és jövőjük van, akik akarattal rendelkeznek, akiknek életét érzelmek jellemzik.

Gyermekképünk egy alapvetően vidám, élénk, nyüzsgő, tevékeny gyermek, aki érdeklődik, kérdez, figyel, élményeket szerez az őt körülvevő világról, nyitottsága által gazdagodnak ismeretei. Társaival keresi a kapcsolatot, barátságokat tud kialakítani. A felnőttektől mer kérdezni és bátran elmondja, hogy őt mi foglalkoztatja. Elfogadja a másságot, ahogy ő is elvárja másoktól ugyanezt. Igyekszik mindig első lenni, de nem mindenáron. Elviseli a kudarcot, képes vesztíteni. Ragaszkodik az őt körülvevő felnőttekhez, elfogadja segítségüket, irányításukat. Tud lemondani mások javára, önzetlen társaival szemben. Szívesen segít a kisebbeknek, bátortalanabbaknak. Jó szándékú, érzelmeit bátran kimutatja, őszinte, vállalva a következményeket. Kitartó, ha valami nem sikerül, nem csügged el, újra próbálkozik. Tud együtt örülni a többiekkel, de együtt érző is a problémákban. Korához, lehetőségeihez képest önálló, érzi a saját munka örömét.

Célunk, hogy a gyermek, olyan személyiséggé váljék, aki bizakodó, aki szereti családját, hazáját, aki tevékeny és alkotó emberként kívánja élni életét.

2. Jövőképünk

Továbbra is olyan óvodában szeretnénk dolgozni, amely:

gyermekközpontú:

- minden döntés a gyermekek érdekében történik
- a pedagógusok segítő, támogató, empatikus, türelmes, felelősségteljes munkát végeznek
- legfontosabb a gyermek testi, lelki, szociális szükségleteinek kielégítése
- a gyermekek biztonságos körülmények között nevelkednek
- minden gyermek egyenlő
- az élmény, a tapasztalatnyújtás, a tevékenykedtetés, a szükségletek kielégítése a gyermekek optimális terhelésével valósul meg
- a gyermekek erősségeire építő személyiségfejlesztés történik
- pihenési időben biztosított a megfelelő nyugalom, a különböző alvási igények figyelembe vétele, rendezvények (ünnepek, kirándulások) a gyerekekről szólnak
- a szülőkkel együtt neveljük a gyerekeket

érzelmi biztonságot nyújt:

- minden gyermeket feltétel nélkül elfogadunk, szeretünk
- családias, derűs, szeretetteljes a légkör
- természetes a másság elfogadása

- a következetes szokásrendszer, a rugalmas napirend biztosítja az örömteli óvodai életet
- a pedagógusok magatartása következetes, hiteles, megfelelő mintául szolgálnak a gyermekeknek
- a csoportban dolgozó felnőttek azonos értékrendet képviselnek, kapcsolatuk kiegyensúlyozott
- természetes a gyerekek aktuális érzelmi állapotának elfogadása
- a dicséret, a buzdítás, a pozitív megerősítés állandóan jelen van
- lehetőség van az élmények kibeszélésére
- biztosított többféle beszoktatási lehetőség felajánlása
- nevelési év elején történő beszoktatáskor mindkét óvónő jelen van
- kedvező a gyermek-gyermek kapcsolat alakítása

a gyermekek fejlődését egyéni érési ütemhez igazítja:

- elsődleges a gyermekek megismerése, erősségeik kiemelése, pozitívumainak megerősítése a személyiségközpontú szemlélet és nevelés
- buzdítás, dicséret, sikerélmény minden gyermeket megillet
- a fejlesztési lehetőségek kihasználása egész nap, folyamatosan történik
- a játékoság, a sikerélményhez juttatás a legfontosabb
- a tevékenységválasztás lehetősége biztosított
- a tanulás irántimotiváció felkeltése és fenntartása elsődleges
- lehetőséget kapnak a gyerekek az önkifejezésre, fantáziájuk kibontakoztatására
- biztosított az alkotás, a kreativitás támogatása
- megvalósul a gyermekek fejlődésének nyomon követése

a családokkal együttműködve, a családi nevelést kiegészítve nevel:

- elsődleges a család értékrendjének, világnézetének megismerése, tiszteletben tartása
- a pedagógusok viselkedése a szülőkkel tisztelettudó, egyenrangú partnernek tekintik őket
- a szülők felé elsősorban a gyermekek pozitív vonásait hangsúlyozzák
- a szülők előre egyeztetett időpontban betekintést nyerhetnek az óvoda életébe
- a szülők véleménye fontos, a partneri mérés eredményeit beépítjük a nevelőmunkába
- az óvoda közvetítő szerepet vállal a család és a speciális szolgáltató valamint a szociális ellátó intézmények között

biztosítja az integrált nevelést, a migráns, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, az etnikai kisebbséghez tartozó és a sajátos nevelési igényű gyermekek számára:

- mindendolgozó részéről elvárás a befogadó szemlélet
- biztosított az esélyegyenlőség
- az elfogadásra nevelést az óvónői minta segíti
- a szülői szemléletformálás ezen a területen is fontos
- biztosított a speciálisfejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi feltétel

3. Az egészséges életmód kialakítása

Az élet és az egészség az embernek semmi mással nem pótolható értéke, nélküle sem egyéni, sem társadalmi lét, sem kultúra nem valósítható meg. Az egészség megszerzése, fenntartása és fejlesztése ezért az egyén, ill. a közösség egész életén át az élethez, a sikeres önmegvalósításhoz és a társkapcsolatokhoz szükséges feladatát képezi.

Az „egészség” modern értelmezése a testi valamint a lelki és társkapcsolati jólétet, az aktív alkalmazkodó- és teljesítőképességet foglalja magában, azaz: az egészség nem azonosítható a betegség hiányával. Az „egészség” fogalmán nem csupán orvosilag diagnosztizált egészségi állapotot értünk, hanem az egészség aktív, célirányos megvalósítását, az egészségvédelemre vonatkozó folyamatos ismeretszerzést, birtoklást, valamint annak visszajelzését értjük. Az ember az egészséget csak folyamatos önkontroll segítségével és az életmódot befolyásoló külső körülmények megfelelő változtatásával képes fenntartani.

Az óvodai nevelés az „egészség” fogalmának anatómiai-orvosi meghatározói mellett szociális tényezőket is figyelembe vesz. Az egészségvédő és egészségfejlesztő magatartás elérésének feltétele azoknak az alapkészségeknek az elsajátítása, amelyek az egészséget védik, fejlesztik, ha kell korrigálják. Ez a folyamat tanítható, fejleszhető. Gyermekkorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, ezért az óvodai egészségfejlesztés kiemelt nevelési terület.

Napjainkban az egészség megtartása, fejlesztése az életre a sikerre vonatkozó kompetenciák kialakítására épül, amely feltételezi a személyiség /testi, értelmi, érzelmi, akarat és társkapcsolati viselkedés/ megismerését, gyakorlással erősíti a különböző élethelyzetekben a testi-lelki edzettséget, pótolja, kiegészíti a hiányzó egészségvédő képességet, szokássá alakítja az egészségvédő magatartást.

Az egészségvédelem az egyén saját és a társadalom közös érdeke, amelyben alkotmányos feladata van az:

- egyénnek
- a családnak
- az egészségügyi szakszolgálatnak /orvos, védőnő, fogorvos/
- köznevelési rendszernek /óvoda, iskola/
- más érdekelt társadalmi szervezeteknek

Az óvodai egészségfejlesztő pedagógia része a gyermek egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységének. Ennek következményeképpen az óvoda feladatai közé tartozik:

- együttműködés az egészségügyi szolgálattal:
- védőnői látogatások
- fogászati szűrővizsgálat
- szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, együttműködés
- egészségvédő ismeretterjesztés
- higiénés és sportrendezvények
- nevelési tanácsadó szakemberével szervezett információ átadás /szűrés, előadás stb/
- különböző szakemberek, civil szerveződések szakértői által igénybe vehető lehetőségek /sportegyesületek/

A gyermek az egészséges életmódra vonatkozó ismereteit és magatartásmintáját a családból hozza magával. A szülők egészség kulturáltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk ezért fontos az egészségpedagógiai óvodai programban. Pedagógiai elméletünkben megkülönböztetjük a testi nevelést a testneveléstől.

a) A testi nevelés szomatikus nevelés, amely felölel minden olyan ápolási, gondozási, esztétikai tevékenységet, ami a testre, a biológiai szervezetre irányul. Ennek körében mindennapos óvodai feladatok:

- személyi higiéniére nevelés /testápolás, ruházat, helyes táplálkozás/
- az óvoda környezeti tisztaságának megóvása
- a fertőző betegségek, tartási rendellenességek megelőzése
- rendszeres mozgás lehetősége
- pihenés biztosítása /csendes pihenő, alvás/
- játékos tevékenység és testnevelés
- mozgás a szabadban
- mindennapi testnevelés

b) A pszicho higiénés nevelés, lelki egészségvédelem

A lelki egészség fenntartásához és fejlesztéséhez szükséges készségek és képességek kiművelését öleli fel a pszicho higiénés nevelés.

Főbb területei:

- egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása
- hibás viselkedési módok kezelése
- stressz hatások kompenzációja
- magatartások érzelmi vezérlésére való készségek kialakítása
- a gyermekektől érkező segítségkérések /ún. „segélykiáltások” megértése és megoldása

Főbb feladatai:

1. a társas-társadalmi beilleszkedés / integrációja/
 2. a normatartás /adaptáció/ elsajátítása, megvalósítása
 3. a tevékenység önellenőrzésének gyakorlása
- a) A beilleszkedési képesség gyakorlása / integráció/
- a társkapcsolatok erősítése
 - a másik személy megismerése, elfogadása
 - más gyermekközösségekkel, egyesületekkel kapcsolattartás
- b) Az alkalmazkodóképesség fejlesztése /adaptáció/.
- egészségvédő, balesetmegelőző, szabálykövető egészséges magatartás
 - a változó természeti és kulturális feltételekhez alkalmazkodó viselkedés
 - az emberi kapcsolatok tiszteletben tartása, udvarias /segítő/ viselkedés
- c) Önismeret és önellenőrzés
- véleményalkotás a saját egészségvédő magatartásról /önmegvalósítás értékelése/
 - életvédelmi és baleset-megelőzési magatartás tudnivalóinak ismerete, rizikó helyzetek elkerülése

A szociális egészség fejlesztési feladatai:

E nevelési feladat a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készíti elő és szeretetteljes együttműködésben való részvételre szoktatja. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását is elvégzi. Az óvodának, mint intézménynek a zavartalan működéshez és sikeres nevelő munkájához nélkülözhetetlen a kiegyensúlyozott, harmonikus légkör. Természetes, hogy a gyermekcsoportokban az óvodapedagógus az egészséges életmódszempontról is mintaadó személy, ezért felelősége az egészség megőrzésére és fejlesztésére is kihat.

Az egészségvédelem átfogja az óvodai nevelés minden mozdulatát. Az egészséghez a teljes testi-lelki-szellemi jólét, a szociális biztonság is hozzátartozik. Az egészségnevelésben alapvető szerepe van a pedagógusnak és a szülőnek is egyaránt.

Az óvodában az egyik legfontosabb része a személyi higiéné kérdése. Fontos a gyermekeknél a tisztasággal szembeni igény kialakítása. Ezt az igényességet feltételes reflexként kell kialakítanunk. A kéz alapos tisztítása a legfontosabb. Fontos, hogy az óvodában és otthon is nagyon odafigyeljünk erre. A személyi higiénéhez tartozik a mindennapi fürdés is. A fogmosás fontos, hogy a napi rutin része legyen. Az egészségmegőrzéshez nélkülözhetetlen a megfelelő öltözködés, ezért mindig rétegesen öltöztessük a gyerekeket. Elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű és minőségű táplálkozás, az alvás és a mozgás.

Az óvodánkban különböző mozgásformákat építünk be napirendünkbe. Az intézmény helyzetéből adódóan sokat sétálunk, kirándulunk, túrázunk a gyermekekkel változatos terepviszonyokon. Megfigyeljük a természetet.

4. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Óvodánkban ellátjuk az alapító okiratunkban meghatározott óvodás korú, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését integráltan, egyéni és csoportos keretek között.

Alapelveink:

- Olyan befogadó környezet kialakítása, ahol az integrációt elfogadja a gyermek, a pedagógus, a dajka és a szülő.
- Olyan tárgyi környezet biztosítása, ahol a sajátos nevelési igényű gyermekek biztonságban nevelkedhetnek.
- A sajátos nevelési igényű gyermeket a fejlesztés ne terhelje túl – az elvárások igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- A fejlesztési tartalmak a gyermekek fejlettségének megfelelően: sajátos fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazása és ehhez a legmegfelelőbb szervezeti megoldások biztosítása.
- A sérülés arányában a sajátos nevelési igényű gyermekben is ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, akaraterőnek az önállóságra való törekvésnek.
- A multiszenzorális fejlesztés alkalmazása, amely magában foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, kineztikus, vesztiburális észlelés és a motorikus képességek, beszéd – nyelvi készségek fejlesztését. - Az a terület, kap nagyobb hangsúlyt ahol a lemaradás észlelhető.

- Az együttnevelés során a játékokban szerzett spontán tanulás, a társakkal való együttműködés, a kommunikáció fejlődési lehetőségének hangsúlyossága ami az élményen és mintán alapul és elősegíti a szocializációt.
- Nevelőtevékenységünkkel elősegítjük a derűs, nyugodt tevékeny érzelmi biztonságot adó óvodai életet, mert ezzel hozzá járulunk, hogy képességeiket jobban ki tudják bontakoztatni. A napi tevékenységek során a fejlődés mértékének megfelelően a sikerélmény fokozott biztosítása az integráló környezetben.

Célunk:

A másságot elfogadó környezet megteremtése, az egészséges és sajátos nevelési igényű gyermekek kommunikációs készségeinek, részképességeinek fejlesztése, önállóságuknak, alkalmazkodó képességüknek, együttműködésüknek fejlesztése, a szükséges speciális módszerek, terápiás eljárások alkalmazása a sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése érdekében.

Feladataink:

- Személyi, tárgyi feltételek biztosítása sérülés specifikusan.
- Empatikus magatartás, másság elfogadása és elfogadtatása gyermekekkel, szülőkkel.
- Érzelmi élet gazdagítása (élmények, mintakövetés, szocializáció).
- Értelmi képességek területén mutatkozó hiányosságok, eltérések csökkentése, kiegyenlítése.
- Pszichikus funkciók, részképességek fejlesztése.
- Sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés differenciált módszerekkel.
- Egyéni fejlesztés – kétszemélyes kapcsolatban, mikro csoportosan.
- A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakértői véleményében meghatározott diagnózis és javaslat alapján kell elkészíteni a fejlesztés rövidtávú tervét, melynek tartalmazni kell a célokat, feladatokat.
- Együttműködés a Szakértői Bizottsággal, Pedagógiai Szakszolgálattal (szakvélemény, kontrollvizsgálatok, tanácsadás).
- Együttműködés a családdal másság elfogadása.

A fejlesztés anyaga:

- a napirendben a helyi program szerinti fejlesztés anyaga,
- egyéni vagy mikro csoportos fejlesztés, mely: egyéni fejlesztési terv alapján a diagnózisnak megfelelő, szakértői bizottság által meghatározva.

Az óvodapedagógusoknak a fejlesztési tervek elkészítésében a gyógypedagógus segítséget nyújt. A megvalósítás során felmerülő eredményekről rendszeres konzultáció óvodapedagógus-fejlesztőpedagógus – gyógypedagógus között. A szakértői vélemények alapján a diagnózis és fejlesztés irányai szerint a pszichológus segíti az óvodapedagógus munkáját

5. Sérülés-specifikus fejlesztés elvei, feladatai az óvodai élet során

Enyhe fokban testi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek:

- A mozgáskorlátozott gyermek sérült és fejlődésben veszélyeztetett funkcióinak, képességének fejlesztése, korrekciója segítségével a harmonikus gyermeki személyiség kibontakoztatása.

- A speciális egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása – használatával a tágabb- szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerztetése a megtanult mozgás alkalmaztatása.
- A gyermekek állapotának megfelelő mozgás és élettér biztosítása az önállóságra nevelés biztosítása.
- Esélyegyenlőség alapjainak megteremtésére törekvés a család bevonásával, kompetenciájuk, erőforrásaik aktivizálása.

Feladatunk a fejlesztés kiemelt területein belül:

- Az akadálymentes környezet biztosítása, illetve a felnőtt (óvodapedagógus, dajka) közvetlen segítségadása a mozgáshoz.
- Az óvodai napirend egészét átszövi a mozgásfejlesztés az elsajátított mozgásminták rögzítése és az életkor függő játékos fejlesztés alkalmazása.
- Törekedni kell, hogy a gyermekekben egészséges én-kép, önbizalom és kudarcűrő képesség kezdjen kialakulni.
- A megkésett mozgásfejlődés különböző mértékű, kiterjedésű mozgáskorlátozottság fejlesztése szakember (szomatopedagógus irányítása mellett).
- A mozgásfejlesztést az óvodai tevékenységek körébe kell beilleszteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmazása a napirend egészét átszövő feladat.

Enyhe fokban látásfogyatékos, gyengén látó gyermek

- A látássérült gyermek koncentrikusan bővülő spontán ismeretszerzése rendkívül beszűkült – közelebről kistérben tudják használni látásukat s így tájékozódásuk a világban tapasztalati bázison igen szegényes marad – ezért a nevelésben szükség van a többi érzékszervre hallásra, tapintásra hangsúlyt fektetni.
- A gyengén látó gyermek gondolkodás és beszédfejlődését a látásos élmények hiányossága jelentősen befolyásolja ezért a környezet vizuális megismertetésében a kommunikációra fokozottan, kell figyelniük.

Feladataink a fejlesztés kiemelt területein belül:

- Önkiszolgálás terén életkoruknak és sérüléseik mértékének figyelembe vételével önállóság kialakítása, a környezetük megismerése - biztonságos téri tájékozódás - a tapintásos tájékozódásra támaszkodva.
- Látásnevelés (speciális optikai eszközökkel) a látásmaradvány használatának, a szem funkcióinak működéskéességének szinten tartása, javítása. Játékos szituációkba ágyazva – mozgásos és konstruáló játékok során:
 - építőjátékok (legó, mozaik),
 - dobó-horgászjáték,
 - labdázás,
 - mozgótárgyak követése különböző irányba (pl. autó, labda, golyó),
 - állótárgyak követése mozgás közben (pl. labda, kocka, baba körbejárása, ugrálása).
- Látásélesség óvodáskorban még fejlődő stádiumba van – fejleszthető:
 - mozaik-játék,
 - gyöngyfűzés, színezés, puzzle játék segítségével.
- A látásneveléshez szükséges a vizuális megismerő tevékenység, pszichikus funkcióinak fejlesztése – a vizuális gondolkodás fejlesztése.

- Vizuális megfigyelő és megkülönböztető képesség fejlesztése: amely a tárgyak lényeges tulajdonságait kiemelve és az azonosságokat, különbözőségeket megfigyeltetve ismerik meg a gyermekek.
 - tárgyak csoportosítása, szín, forma nagyság szerint,
 - párosítási feladatok – különböző alakok, formák, méretek felismerése
 - eltérések hasonlóságok felismerése tárgyakon, kártyákon, ábrákon.
 - vizuális minták másolása – egyszerűbb, bonyolultabb.
- Vizuális emlékezet fejlesztése:

A látóképesség eredményes használatához könnyen felidézhető képzeteket kell emlékezetében rögzítenie – gyarapítania kell a képzetek mennyiségét és a vizuális emlékezet terjedelmét.

Fejlesztő játékok:

- memória játékok
- dominók
- mozaik játékok
- logiko
- vizuális minta lemásolása, sordísz
- egyszerű testmozgás bemutatás utáni lemozgása
- Vizuális képzeletfejlesztés:

A látássérülés miatt a valóságból csak kevesebbet ismerhet meg a gyermek. Az ismeretszerzésben ezért nagyobb szerepe van a képzeletnek, emlékképek felidezésének.

Képzeletfejlesztő tevékenységek:

- építés
- konstruálás
- formázás
- képalakítás
- szerepjátékok
- Nagymozgások fejlesztése – térbeli tájékozódás a látás felhasználásával – mozgáskoordináció, mozgás biztonság.
- Finommozgás fejlesztése – kézügyesség fejlesztése, írás előkészítése. A fogási mechanizmusok gyakorlását, a kézmozgások ügyesítését a szem-kéz koordináció fejlesztését a következő játékok segítik: építés, fűzés, vágás, rajzolás, festés, stb.
- Személyiségfejlesztés:
 - Önállóság iránti igény fejlesztése, önkiszolgálás, mozgás és tájékozódás terén.
 - A környezet a látható világ megismerése iránt az érdeklődés felkeltés (speciális eszközhasználat).
 - Valamennyi érzékszerv fokozott fejlesztése.
 - Akarati tulajdonságok, önbizalom pozitív énkép kialakítására törekvés.
 - Látássérült gyermek fizikai terhelhetőségének figyelembevétele, szembetegség – szemvédelem megalapozására nevelés.

Enyhe fokban hallássérült – nagyothalló gyermekek

A nagyothalló óvodáskorú gyermek az emberi beszédhang, a környezeti hangok korlátozott felfogására – differenciálására képes. Beszédfejlődése késve – sokszor speciális segítséggel indul meg. A hallássérült gyermekek óvodai nevelésében a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása és fejlesztése az elsődleges feladatunk.

A fejlesztésben az óvodai napirendünknek megfelelően hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, szókincsfejlesztés, a beszédérthetőség folyamatos javítása.

A hallásállapottól függően, hallókészülék, adó-vevő készülék használatának alkalmazása.

Feladataink:

- A kommunikációk során figyelniük kell arra, hogy közel legyünk a nagyothalló gyermekhez és feléje fordulva beszéljünk. Az óvodástársak számára is mintát adunk a vele való beszédre.
- A feladatok adása során győződjünk meg arról, hogy a gyermek megértette e mondanivalónk lényegét.
- A tevékenységek során annyi segítséget adjunk számára, amennyire igazán szüksége van.
- A hallásfejlesztéskor hangélményhez jutott gyermek figyeljen a hangra- a hallásmaradványt maximálisan, ki kell használnunk.
- A családdal szoros kapcsolatalakítás hogy teljes mértékben bekapcsolódjanak a kommunikációs – fejlesztés rendszerébe-, a hallókészülék használatára szoktatás.
- Harmonikus személyiség fejlesztésük során törekedniük kell a módosult életvitel elfogadtatására a gyermekkel.

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek személyiség fejlődési zavara, akadályozottsága az idegrendszer enyhe, különféle eredetű örökölt, vagy korai életkorban szerzett sérülésével, vagy funkciózavarával van összefüggésben. A kognitív funkciók lassabb fejlődése miatt a megértés a nyelvhasználat lassabban alakul ki – s ez a beszédkészség fejlődésében mutatkozik meg – ez által az önállóság kialakulása is lassul.

Feladataink:

- A gyermek az óvodai életében az élmények és minták alapján a társakkal való együttműködése során a fejlődés biztosítása. A játék adta spontán tanulás és a kommunikációs képesség – a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak megértésének, elsajátításának biztosítása.
- Legyen lehetősége az óvodában folyó valamennyi tevékenységben részt vennie, figyelve a fejlettségére, teherbíró képességére.
- Az enyhe fokú értelmi fogyatékos gyermek fejlesztésében elsődlegesen a játék adta lehetőségeket kell megragadnunk tudatosan és spontán is. A szerepjátékokban való részvételben kapjanak lehetőséget az egyéniségüknek megfelelően.

A beszéd fogyatékos, súlyos, akadályozott beszédfejlődésű gyermekek

A beszéd fogyatékos a gyermekeknél megjelenhet a beszédfejlődés kiterjedt és hosszantartó elmaradásában, a beszéd folyamatosság és beszéd – és hangképzés sérüléseiben. A fejlesztés az anyanyelvi nevelést központba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex nevelési környezetben valósítható, meg.

Feladataink:

- A beszéd beindítása, beszélőkedv felkeltése a kommunikációs készség fejlesztése, szókincs bővítése a logopédus irányításával.

- Az óvodai nevelés során a gyermek szabad önkifejezésének, közlési vágyával, kapcsolatteremtési készségének elősegítése.
- Az óvodai kommunikációs környezet a társas kapcsolatok a közös tevékenység mintái és motiválói legyenek a gyermekek fejlődésének.

Az autista, autisztikus gyerek

Az autizmus-spektrumzavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg.

Az autisztikus gyermekre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képességek sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés, a szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil.

Cél:

- a szociális, kommunikációs készségek fejlődési elmaradásának csökkentése.
- Korai kognitív funkciók tanítása.
- Viselkedési problémák kezelése, megelőzése, alternatív viselkedések kialakítása.
- Autisztikus, pszichés fejlődési zavar miatt akadályozott gyermek alkalmas legyen a közösségi életre, ne veszélyeztesse önmagát vagy társait.

Feladataink:

- Közösségbe való beilleszkedésük segítése.
- Képességek fejlesztése.
- A hiányzó vagy sérült funkciókat helyreállítani, újakat kialakítani.
- A meglévő ép funkciókat bevonnia a hiányok pótlása érdekében.
- Különbféle funkciók egyensúlyát kialakítani.
- Speciális segédeszközöket elfogadtatni, használatukat megtanítani.
- Egyéni sikereket segítő tulajdonságokat, funkciókat fejleszteni.

Fejlesztés területei:

- Kommunikáció – alternatív kommunikációrendszer használata beszédértés és beszédhasználat metakommunikáció értése és használata.
- A fejlesztés során a meglévő funkcionálisan használt kommunikációs eszközt a lehető legtöbb természetes helyzetben alkalmazni kell, mert a meglévő készségeket a gyermekek új helyzetben spontán, ritkán vagy nem alkalmazzák.
- Az alapvető szociális és kognitív készségek fejlesztése.
- Figyelem, várakozás, sorra kerülés kivárása és testi közelség, testkontaktus elviselése.
- A játék szerepe a fejlesztésben: a játéktevékenység tanulása során a gyermek szerezzon tapasztalatokat a környező világról,
- Az önállóan végezhető szabadidős tevékenységek repertoárjának bővítése.
- A játéktevékenységhez kapcsolódó általános (kognitív észlelési, mozgásos) fejlesztés. Az autista gyermek számára a gyakorló, didaktikus és konstrukciós játékok alkalmasak arra, hogy sikerélményhez juttassuk a gyermekeket, mivel típusos erősségeikre itt általában építhetünk. A játékok tanítására is vonatkozik a feladat, vagy szabály vizualizációja, szükség szerint egyszerűsítése.
- Étkezés – gyakori étkezési problémák, meg kell próbálni a jelenség okait megfigyelni és ennek megfelelően eljárni.

- Öltözködés – a gyermekek kevésbé motiváltak az önállóságra, ezért az öltözködés megtanítása egyik fontos fejlesztési cél (vizuális segédeszközök: képek segítségével).
- Tisztálkodás – a tisztálkodási műveletek megtanítása és a szükséglet felismerése a tisztálkodás minőségére (vizuális segédeszközök: képek segítségével).
- A mozgás: az autista gyermekek viselkedésének leírásakor igen gyakran találunk olyan jellemzőket, melyek a mozgással kapcsolatosak (sztereotip, repetitív mozgások, pl. hintázás, céltalannak tűnő futkározás, ugrálás, dobálás, hiperaktivitás, stb.), ezek azonban nem a szűk értelemben vett mozgásfejlődés problémái, hanem sokkal inkább az autizmusra jellemző szociális, kommunikációs károsodásból, valamint a szerep-, és imitativ játékhöz szükséges képzelet, fantázia sérüléséből származnak.
 - Az utánzás útján végezendő mozgásos feladatok.
 - Együttműködési képességük felnőttel, gyerekekkel.
 - Frontális irányítás elfogadása.
 - Figyelem más gyermekek jelenlétében.

Lehetőleg olyan feladatokat tervezzünk, melyhez nem szükséges a társakkal való együttműködés vagy eszközmegosztás. Szociális fejlesztési célként kitűzhetünk a legjobb képességű gyermekek számára már óvodás korban olyan célokat, melyek minimális szintű társra figyelést kívánhatnak. A verbális utasítások mellett /helyett igyekezzünk vizualizálni.

- A külső világ tevékeny megismerése, tanulás.

Az autista gyermek érdeklődése környezetük iránt szűk körű, többségüknek általános nehézségeik lehetnek a tanulásban, csak korlátozottan lehet építeni a spontán tanulásra:

- A gyermek tapasztalatokhoz juttatása, a percepció és a gondolkodás integrálása, adaptív viselkedési és munkavégzési formák elsajátíttatása: képességfejlesztés, a gyermeket körülvevő természeti és társadalmi környezet cselekvésbe ágyazott megismertetése.
- A pervazív zavarban szenvedő gyermekek esetében a legkorábbi időponttól kezdve szem előtt kell tartanunk a leghosszabb távú fejlesztési célt, a gyermek környezetébe, illetve a társadalomba való felnőttkori beilleszkedésének segítését.
- Az autista gyermek tanulását akadályozza: egyenetlen képességprofil, a gondolkodás és a cselekvés merevsége, motiváció hiánya vagy gyengesége, a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai, sorrendiség követésének nehézsége, idő-és okság megértésének nehézsége, epizódokat tároló emlékezet.
- Szituációhoz kötött tanulás: ismereteiket más helyzetben nem, vagy csak segítséggel tudják alkalmazni. Az autista gyermek tudása a környezetről személyek és tárgyak tekintetében a dolgok tartalmi összefüggéseit kevésbé vagy egyáltalán nem érti meg, mert a dolgok nem szerveződnek értelmes egészzé. A tanulás hatására jönnek létre pozitív változások a megismerő tevékenységekben, a kommunikációban, a szociális kapcsolatok szervezésében, ezáltal az egész személyiség fejlődésében.

6. Pszichés fejlődés zavarai

Általános és specifikus tanulási zavarok (részképesség zavarok)

Az olvasási zavar leggyakoribb megnyilvánulási formái: hangok, betűk, szavak kihagyása, eltorzítása, felcserélése vagy hozzátétele a szavakhoz, szó részekhez. A gyermek lassan olvas, az olvasott szöveg tartalmát nem érti, arra nem emlékszik.

Az írásvavar főbb jellegzetességei: az írás indításának a nehézsége, a kis-, és nagybetűk elkülönítésének a zavara, a rövid és hosszú magánhangzók megkülönböztetésének nehézsége, a finomabb árnyaltok elkülönítésének a zavara (pl. kettős magánhangzók).

A számolási készségek zavara az elmei számolási műveleteket, mint az összeadást, kivonást, szorzást és osztást érinti. A gyermek nehezen érti a számok egymás közötti viszonyait, nem képes azokat meghatározott szempontok szerint elrendezni. Nehezen fogja fel a számokkal végzett műveletek lényegét is.

A motorikus készségek fejlődési zavarának fő jellegzetessége a motoros koordináció fejlődésének a korlátozottsága így pl. a felülés, a mászás, a járás sorra késve jelennek meg. A gyermek általában ügyetlen, mozgása darabos. Későn tanul meg öltözni, cipőt befűzni, tárgyakat elejt, nekimegy a bútoroknak, motoros készséget igénylő játékokban alul marad. A zavar megmutatkozhat a gyenge sportteljesítményben vagy a kézírás minőségében is. A fejlődési zavarok jelentősen kihatnak a gyermek iskolai teljesítményére és/vagy a mindennapi élettevékenységére. Az óvodában még csak veszélyeztetettségről beszélhetünk.

Kevert specifikus fejlődési zavar (nagy átfedések esetén a különféle fejlődési zavarokban)

A beszéd, az iskolai készségek, a motoros funkciók kombinált fejlődési zavara észlelhető, de önmagában egyik zavar sem annyira kifejezett, hogy önálló diagnózisként határozzák meg (olvasási, írási, számolási és motoros koordináció fejlődése, ha már két terület érintett, akkor kevert specifikus zavar BNO- ját diagnosztizálják)

Aktivitás szabályozás és figyelem zavarai

A gyermeknél figyelem zavar, impulzivitás és szociális készségek éretlensége diagnosztizálható. A gyermek nem tud egy dologra hosszabb ideig koncentrálni, cselekedetei rendszertelenek, célszerűtlenek, változékonyak. Nehezen illeszkednek be a közösségbe, a szociális normákat gyakran megszegik, sokszor gátlástalanok. Érzelmileg labilisak, dühkitörésre hajlamosak.

Cél: az SNI diagnózisok alapján a javasolt fejlesztések által csökkenjenek a gyermekek hátrányai.

Feladataink:

- Egyéni fejlesztési terv készítése a gyógypedagógus segítségével.
- A napi két fejlesztés a csoport napi és heti rendjéhez és a tevékenységekhez kapcsolódva.
- Folyamatos kapcsolattartás a szakemberek között.
- Törekedni kell a korai szűrésre (5 éves) MSSST- Tanulási zavar előrejelző szűrőteszt, SINDELAR – vizsgáló eljárás részkapességek feltárására.
- Mozgásfejlesztési gyakorlatokkal fejlesztjük a fizikális állapotot, a testsémát, a téri tájékozódást, az egyensúlyérzéklet, az állóképességet, a kezdeményezőképeséget.
- Célzatosan kerítünk sort az alapmozgások (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, dobás) különböző formáinak gyakorlására.
- Finommozgások tervezésénél megtalálhatók a kézlazító és síkban való tájékozódást szolgáló feladatok.
- Finommozgáson belül fejlesztjük az iránymozgás-koordinációt.
- A testséma és a bal-jobb fogalmának megismerésével kezdjük meg a téri orientáció és a tér észlelésének kialakítását.

- Erősítjük az érzékelési apparátust, a vizuális (látási), az auditív (hallási), a taktilis (tapintásos) és a kinesztetikus (látás nélküli mozgásos) észlelési folyamatokat.
 - Vizuális percepció fejlesztésén a formafelismerést, az arányosságot, különbözőséget, azonosítást, alak-formaállandóságot, alak-háttér megkülönböztetéseket, a rész-egész viszonyának felismerését értjük.
 - Auditív percepció fejlesztésén a belső hallást javítjuk. Célszerű a fejlesztés során a fokozatosság elvét betartani (zörejek egymástól való megkülönböztetése, hangutánzások, járművek, állatok hangjainak utánzása, beszédhangokkal végzett gyakorlatok)
 - Taktilis percepció fejlesztése tapintásos játékokkal történik
 - A kinesztetikus percepció fejlesztésén a látás kizárásával végzett mozgások észlelését értjük.
- Szógyűjtő, mondatalkotó gyakorlatokkal, lehetőségekkel biztosítjuk a verbális (beszéd) fejlesztést.
- A különböző képességfejlesztő játékokkal (figyelem, emlékezet-memória, játékok kirakók stb.) segítségével fejlesztjük az értelmi képességeket (megismerő folyamatok):
 - kössünk napi többször szóbeli, rajzos megállapodást, szerződést a gyermekkel
 - 3 szabálynál többet ne foganatosítsunk velük szemben
 - bánjunk a dicséretekkel bőven
 - a szankcionálást röviden, tényszerűen, tárgyilagosan intézzük
 - ne hasonlígtassuk össze másokkal vagy saját régebbi teljesítményükkel
 - mindig a teljesítményt értékeljük és ne a személyt
 - figyeljük és jutalmazzuk a meg nem történteket
 - előre egyeztessünk vele, jelenítsük meg a napirendi pontokat
 - előzzük meg a krízis helyzeteket
 - csökkentjük az általános zajt környezetében
 - vállait érintsük meg instruálásuk közben
 - adjunk egy fázisú rövid utasításokat
 - az apró pozitívumok miatt azonnal dicsérjük meg
 - dolgozzunk ki rejtett jelzéseket számukra (Várákózz! Légy csendben! Maradj itt! stb.)
 - biztosítsunk megfelelő mozgáslehetőséget.

A megvalósítás eredményei a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésében

Céljainkat akkor látjuk megvalósultnak ha:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek megkapják fejlődésükhöz szükséges pedagógiai ráhatásokat (eljárásokat) a napirendjük sérülése nélkül és ez mind a tárgyi és személyi környezetben biztosított.
- A befogadó csoport tagjai elfogadják a másságot, megkönnyítik sérült társaik beilleszkedését az által, hogy pozitív magatartási minták mutatkoznak meg viselkedésükben.
- A szülők viszonyulásában megjelennek az empatikus vonások a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik iránt.
- Magatartásukban megmutatkoznak a tolerancia jegyei, amely mintául szolgál saját ép gyermekeinknek is.
- A befogadó gyermek csoport tükrözi a pedagógus által feléjük közvetített pozitív viszonyulásokat – az elfogadást.

- A pedagógusok nevelési hatásai mérhetőek lesznek a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének önállóságának, együttműködésének szintjében.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek állapotában mérhető javulás tapasztalható, amely növeli az esélyegyenlőség javításának esélyeit. Az integrált gyermekcsoport mikroklímájában, valamint a szülői közösségben érzékelhető a pozitív változás.

7. Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek integrációja

Beilleszkedési nehézséggel küzdő kisgyermek az, aki az óvodai élet szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, nehezen kapcsolódik be a közös tevékenységekbe, csak azzal szeret foglalkozni, ami őt érdekli, így féltő, hogy kevesebb dolgot fog megtanulni az óvodában, mint a társai. Gyakran keveredik konfliktusba a társaival, így kevés barátja lesz. Probléma megoldásában a család részvétel és pszichológus irányítása egyaránt szükséges.

Tanulási problémák leggyakoribb típusai:

Tanulási zavar tünetei: beszédfejlődés zavar, az egyes tevékenységek eredménytelensége. Tanulás akadályozottsága: kognitív funkciók, beszéd lassúbb fejlődése, szociális tanulás, beilleszkedés problémái. Tanulási gyengeség, nehézség: részképesség zavar, fejlesztőpedagógiai, logopédiai vizsgálatokkal állapítható meg, és fejlesztő foglalkozásokkal jól korrigálható.

Magatartási nehézség:

Olyan viselkedési probléma, amely mögött szorongás, félelem, érzelmi fejlődési zavar, aktivitásbeli probléma állhat. Egyes kisgyermeknél alvászavar evészavar, bepisilés, stb. dühkitörés, figyelemzavar formájában, túlmozgásban jelenik meg. Pszichológiai megsegítésre van szüksége a kisgyermeknek és a családjának, hogy iskoláskorra megszűnjenek, vagy csökkenjenek a problémák.

Megelőzés, segítség:

- A lehetséges beavatkozásnak mindig a hiányzó készségek fejlesztését kell megcéloznia, így az óvodában szó lehet:
 - a figyelem, a formaészlelés,
 - a testséma kialakításának folyamatáról,
 - a kognitív képességek,
 - a logikus gondolkodás,
 - az ok-okozati összefüggések megláttatásáról.
- Az erősségek és a gyengeségek feltérképezése, és intenzív fejlesztése, megerősítése. A speciális kognitív terápiák célja: a hiányzó készségek pótlólagos fejlesztése, kompenzálása a nevelés legfőbb funkciója a szocializáció elősegítése.

8. Tehetség gondozás

A tehetség olyan tulajdonság, diszpozíció – vagyis különböző hajlamosító tényezők összessége –, amely gyermekkorban a kiemelkedő ismeretszerzést, felnőtt korban pedig a kiemelkedő alkotótevékenységet teszi lehetővé. Átlag fölötti képesség, amely a megfelelő környezetben átlagost messze túlhaladó teljesítmény létrehozására teszi alkalmassá az egyént. Megnyilvánulhat mozgásban, szociális képességekben, művészeti adottságokban vagy átlagon felüli intellektusban.

Gyakori, hogy ezek a tehetségformák együttesen lépnek fel, de van olyan rendkívül tehetséges gyermek is, aki csak egy területen tűnik ki. Korai gyermekkorban a tehetségre irányuló hajlamnak a jegyeit lehet felfedezni. Figyelemfelkeltő lehet, ha a gyermek a korosztályához képest feltűnően másként, rendkívül szigorú logikával kérdez. Lényegi kérdéseket tesz fel, nem elégszik meg túl egyszerű válaszokkal, hanem tovább kérdez mindaddig, amíg pontosan meg nem tudja azt, amire kíváncsi.

A tehetséges gyermek általában tele van energiával, nem fárad ki könnyen, sokkal hosszabb ideig tud foglalkozni egy dologgal, mint ahogy az, az adott életkorban elvárható lenne tőle. Az őket különösen érdeklő dolgokra koncentrálnak, feladattudata erős; s egyidejűleg más dolgokkal is tud foglalkozni.

Célunk:

Ablakokat nyitni a tehetséges gyermek előtt a világra, ráébreszteni arra, hogy mennyi érdekes dolog van, amivel foglalkozhat, mindeközben biztosítani az érzelmi egyensúlyt, hiszen a tehetséges gyermek is elsősorban gyermek.

Feladataink:

- Az óvodapedagógus magatartásával és pszichikai odafordulásával legyen kész a tehetséges gyermek különleges fejlődési szükségleteinek kielégítésére.
- Megtalálni azt az utat, módszert, ami adott gyermek esetében a leginkább alkalmas képességeinek fejlesztésére, érdeklődésének megfelelő ismereteinek bővítésére.
- Kíváncsiság fejlesztése, tanulási környezet biztosítása, motiváció megőrzése
- Megfelelő érzelmi fejlődés biztosítása, esetleges fejlődési zavarok kiküszöbölése.
- Az egészséges fejlődésben az esetleges hiányterületek kompenzálása.
- Együttműködés a családdal a gyermek kiegyensúlyozott fejlődésével kapcsolatban.

VI. A gyermekek mérése, fejlődésük nyomon követése

A gyermekek mérését, fejlődésük nyomon követését óvodába kerülésüktől Porkolábné Dr. Balogh Katalin fejlettségvizsgáló módszerével végezzük, ami nem egy pillanatnyi állapotot rögzít, hanem az óvodában töltött évek teljes megfigyelését jelenti a kognitív, szociális, verbális és testi képességek területén.

Feladataink:

- anamnézislap készítése
- személyiséglap készítése, vezetése
- fejlettségmérő lap vezetése
- gyermekrajzok elemzése
- dokumentáció
- csoportnapló folyamatos vezetése
- bemenet-kimenet mérések évente

A Nevelési Tanácsadó munkatársai, a logopédus, a fejlesztőpedagógus közreműködésével a tanulási zavarok megelőzése érdekében minden tanév elején felméri a nagycsoportosok fejlettségét. Szükség esetén szakemberhez irányítják az arra rászorulókat, illetve kijelölik a fejlesztés irányát és végzik a szükséges preventív tevékenységet.

VII. Gyermekvédelem

A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek száma évről-évre nő óvodánkban, ezért hangsúlyos szerepet kap programunkban a gyermekvédelem. Az óvodapedagógusok fokozott figyelmet fordítanak a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekekre és azokra, akiknek fejlődésében rendellenesség mutatkozik. Felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, pedagógiai eszközökkel törekszik a család életviteléből származó káros hatások ellensúlyozására. Szükség szerint kezdeményezi a szociális segítségnyújtást, tájékoztatja a gyermekvédelmi felelőst.

A gyermekvédelmi felelős nyilvántartja a megkülönböztetett figyelemre szoruló gyermekeket, szükség szerint otthonukban meglátogatja őket, figyelemmel kíséri hiányzásait. Szociális, mentális problémák észlelése esetén a gyermek érdekében intézkedéseket kezdeményez. Együttműködik a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálattal, a gyámügyi előadóval és a védőnővel.

Az intézményvezető tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről, az óvoda faliújságján közzéteszi a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények címét és telefonszámát.

VIII. Néphagyományőrzés, ünnepek

Szükségesnek tarjuk, hogy óvodásaink megismerjék, megbecsüljék elődeink világát, hogy számukra környezetük kiismerhetőbbé, otthonosabbá váljék. Ünnepeinkbe, mindennapjainkba beépítjük községünkre jellemző a gyermeki sajátosságoknak megfelelő néphagyományokat.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- Szüret
- Az állatok világnapja (október 4.)
- Mikulás
- A víz világnapja (március 22.)
- Föld napja (április 22.)
- Anyák napja
- Madarak és fák napja (május 10.)
- Nagycsoportosok búcsúztatása
- Gyermeknap
- Gyermekek születésnapja

A néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Advent
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Nemzeti ünnepeink:

- Március 15.
- Május 1.
- Október 23.

A csoportok saját hagyományaik alapján ünnepelnek.

IX. Az óvoda kapcsolatai**Szülő-óvoda kapcsolat**

Az új gyermekek fogadásánál nagy jelentőséget tulajdonítunk az előkészítésnek, hogy megkönnyítsük a gyermek számára a szülőktől való elválást. Még óvodába lépés előtt bekukkantót szervezünk a leendő ovisoknak, megmutatjuk az óvodát. A befogadás ideje, formája a gyermek egyéni igényei szerint történik. Az új környezettel való ismerkedés közben szeretnénk, hogy érzelmi kötődés alakuljon ki köztünk.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű családokkal való kapcsolattartást igyekszünk tartalommal telíteni. A gyermekekre, úgy próbálunk hatni, hogy ne a sajnálat, hanem a tényleges elfogadás és igény szerinti segítségadás legyen döntő.

A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében elengedhetetlen az óvoda és a család szoros együttműködése. Olyan lehetőségeket, kooperációs formákat keresünk, melyek az óvoda munkájának megismerését, az információk áramlását, a szülők szemléletformálását eredményezik.

Kapcsolattartás formái:

- szülői értekezletek
- családi látogatások
- fogadóóra igény szerint
- nyílt nap

Iskola-óvoda kapcsolat

Kapcsolattartás formái:

- Értekezletek
- Bemutatókon való részvétel
- Óvodások látogatása az iskolában
- Az intézményvezető és a tanító szülői értekezletet tart a szülőknek
- Szerepvállalás iskolai versenyek zsűrizésében
- Egymás rendezvényein való részvétel
- Az óvónők elkísérik a leendő elsősöket az évnyitó napján

Fenntartó-óvoda kapcsolat

A fenntartóval az intézményvezető tartja a kapcsolatot.

Egészségügyi intézmények

Rendszeres kapcsolattartás: orvossal, védőnővel, ÁNTSZ-szel.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal a gyermekvédelmi felelős tartja a kapcsolatot.

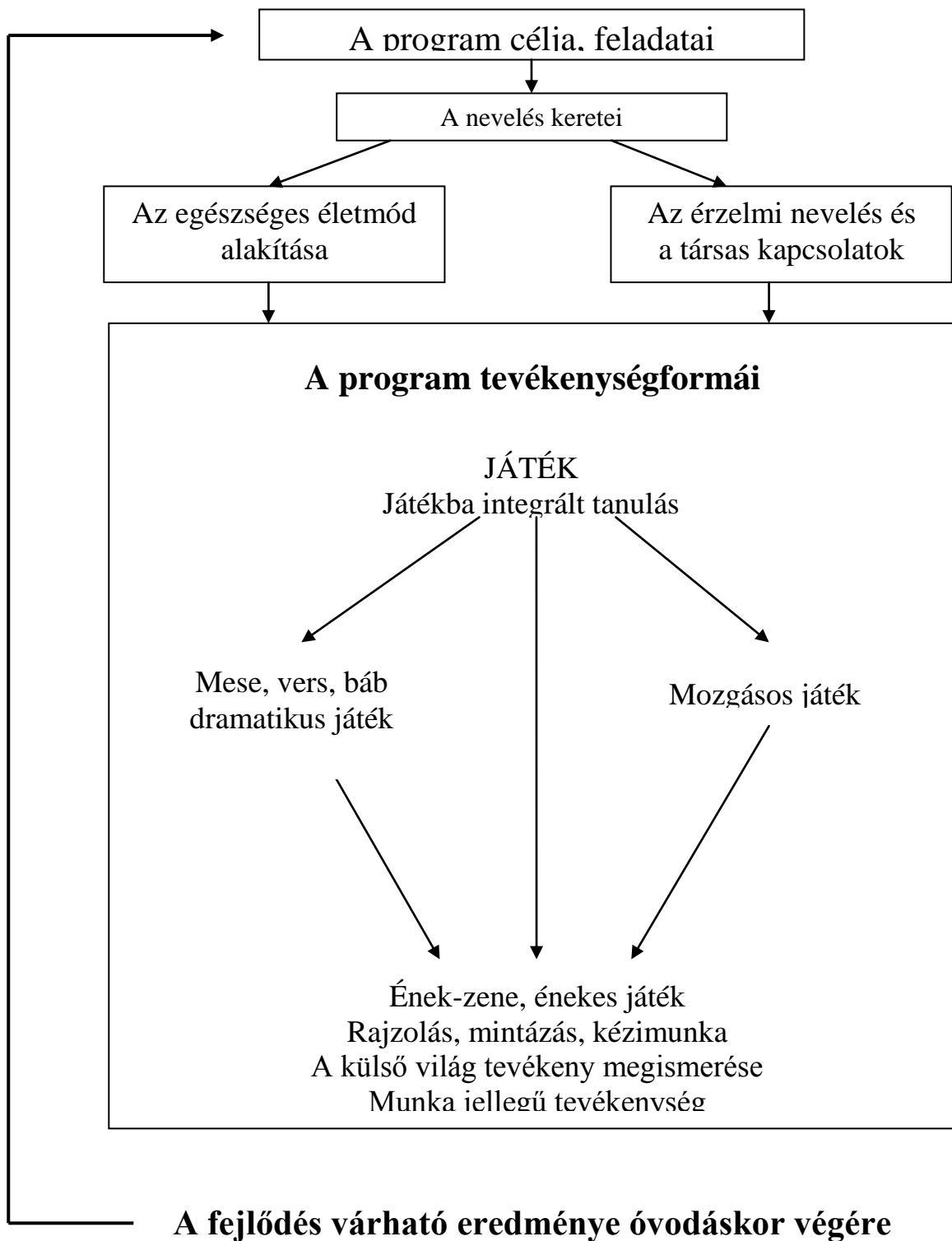
A kapcsolattartás formái:

- értekezletek
- közös családlátogatások
- esetmegbeszélések

Egyéb kapcsolatok

- Nevelési tanácsadó
- Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság
- Könyvterjesztők
- Bábszínház
- Kultúrház
- Civil szervezetek

X. Óvodai nevelésünk rendszerábrája

XI. Fábrián Katalin: A Tevékenységközpontú Óvodai Nevelés Programja

XI/I CÉLJA ÉS FELADATAI:

A tevékenységközpontú óvodai nevelés a gyermek középpontba helyezését és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, tudatosan kerül a nemi sztereotípiák erősítését, elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását. A gyermeki személyiséget úgy definiáljuk, mint az egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény aktivitását. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés - az érés - sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvoda **szakmailag önálló intézmény, a családi nevelés kiegészítője. Az óvodai pedagógia és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását**, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő ütem figyelembevételével. Tehát nem csupán "megengedi", hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt, tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. A tevékenységközpontú óvodai nevelés a 3-7 éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli, a pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja, azaz **kooperációra** és **kommunikációra** kívánja képessé tenni óvodáskorban a gyermekeket. A kooperáció és a kommunikáció az adott nevelési intézmény lehetőségei között valamennyi nevelési helyzetre vonatkozóan a következő konkrét tartalmat foglalja magába:

1. A kooperáció konkrét tartalma: a társas, közösségi és egyéni élet feltételeinek közös összehangolt erőfeszítésén alapuló újratermelése

2. A kommunikáció konkrét tartalma: a közmegegyezésre (a konszenzusra) való törekvés mindazokban a kérdésekben, amelyek az együttélés és együttműködés előkészítését, lebonyolítását, ellenőrzését és értékelését szolgálják.

Az óvoda a pedagógiailag segített, ösztönzött szocializáció minél teljesebb megvalósítására törekszik. A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, el kell lesnie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. Ez, akárhogyan is nézzük, komplex életfeladat, a szociális tanulás intenzív formája. Ennek egy részét - eltérő kulturális színvonalon - a családok teljesítik. Az óvoda azonban nem csupán kiegészítő szerepet játszik az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállalja, azaz: kiegészíti, kiterjeszti, felerősíti a szociális tanulást.

A társadalom és az egyén kölcsönviszonyának a nevelés fogalmában is tükröződnie kell.

Felfogásunk szerint a **nevelés** a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése, a mi esetünkben a **tevékenységközpontú óvodai nevelés célja:**

A 3-7 éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, amely magában foglalja:

- a.) **a teljes gyermeki személyiség fejlesztését** a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- b.) **az életre való felkészítést** a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

Ez a pedagógiai program - az óvodás gyermek szociális életképessége növelése érdekében - fejlesztő hatásokban gazdag nevelési alaphelyzet megteremtését feltételezi. A nevelési alaphelyzet mindenek előtt az adott nevelési intézményre jellemző tevékenységek, együttműködési formák, kapcsolatok, fejlesztő hatások és fejlődési lehetőségek összefüggő rendszerében és által létezik.

A nevelés, mint "tudatos értékválasztás" a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg, hiszen a gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik. A gyermeki megismerés alapja 3-7 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés, ezért a nevelési alaphelyzetbe szervesen illeszkedő rendszeres tevékenységeket úgy kell értelmeznünk, mint a pedagógiaileg meghatározott szocializáció igazi determinánsait.

A tevékenységközpontú óvodai program nem egyoldalú gyermekközpontúságot hirdet, nem abszolutizálja a gyermeki szükségleteket és az óvodáskori adottságokat. Ezeket alapnak tekinti a nevelés alapnormáinak megvalósításához. Programunk vallja, hogy a gyereket minden életkori szakaszban orientálni kell valamire, vezetni kell valahová.

Mire orientálhat az óvoda? A szélesen értelmezett életfeladatokra. Az óvoda feladata tehát nem a szűken vett iskolai életre való felkészítés. Mi azt állítjuk, hogy az életfeladatokra orientálás az igazi tennivaló. Azt mondjuk, hogy az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységek, csak a tevékeny életre alapozott nevelőmunka útján valósítható meg.

A nevelési cél elérésének feltételei:

Programunk kitűzött nevelési célját a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani.

3. A szükségletek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek **fejlődő** személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, **életkoronként, életkori szakaszonként** és **egyénenként** változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. A környezeti hatások közül a **család** szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, amely a kisgyermeket formálja. A családi hatások a legtöbb esetben nem tudatosan tervezettek, sokkal inkább jellemző rájuk, hogy spontán módon valósítják meg a "társadalomba való bevezetés" feladatait. Természetesen a különböző kultúrájú családok másként viszonyulnak a gyerekhez, a gyerekeknek a családban elfoglalt helyéhez és más-más szerepet szánnak neki a családi életben belül. A nemzeti etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önállóság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

A családi nevelés mellett az óvodának igen nagy szerepe van (lehet) az elsődleges szocializáció során. Az óvoda nagy előnye a családdal szemben, hogy a családnál tágabb, tagoltabb szocializációs erőteret hozhat létre. Tudatosan alakítja, építi, kombinálja azokat a nevelő hatásokat, amelyekben az együttműködés és a társas érintkezés elemi formái integráns egységet, szerves, kölcsönös kapcsolatot alkotnak. Az óvoda tehát nem a spontán szocializációnak, hanem a pedagógiailag determinált szocializációnak a színtere, ahol az elemi kooperációs és kommunikációs formák tudatos kibontakoztatása folyik. Az óvodáskorú gyermekek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagy mértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben élnek. Az érzelmi alapigények kielégítése, pl. a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a gyermek a környezete iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Az óvodapedagógus nagyon eltérő érzelmi kívánalmakkal találkozik. Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez. Azok a gyerekek pedig, akik viselkedési nehézségekkel és zavarokkal küzdenek (agresszivitás, gátlás), különösen sok figyelmet és megértő nevelői magatartást igényelnek.

Az érzelmi nevelés feladatai:

- A szeretet és kötődés képességének fejlesztése
- A mások iránti tisztelet, megbecsülés érzésének fejlesztése
- Az élménybefogadás képességének fejlesztése
- Az érzelmek kifejező képességének fejlesztése
- Az ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése
- Az érzelmi zavarok tompítása, leépítése
- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék a gyermekeket
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek- dajka, gyermek- gyermek kapcsolat pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önérvényesítő törekvéseinek.
- Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégítse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőség elfogadására.

A fejlesztés tehát azután kezdődik, miután a gyermek beilleszkedett a csoportba, jól érzi magát, alapvetően derűs, vidám légkör veszi körül, megismerkedett a felnőttekkel és a gyerekekkel, azaz bátran, biztonságosan mozog az őt körülvevő környezetben. A gyermekek gondozása az óvodai nevelőmunka alapvető feladata; olyan sajátos nevelési feladat, melynek színvonalas megvalósítása nemcsak a gyermek személyiségének fejlesztését alapozza meg, de lehetővé teszi annak a kedvező környezeti hatásnak a kialakulását, ami a gyermek további fejlődéséhez nagymértékben hozzájárul.

Az óvodapedagógus feladatai a gyermeki szükségletek kielégítésében:

- Az egészséges óvodai környezet megteremtése
- A nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása
- A gyermek megfelelő gondozottságának biztosítása
- A gyermek alapvető fizikai, mentálhigiénés szükségleteinek kielégítése, egészségének védelme, edzése, óvása és megőrzése

4. A tevékenységek szerepe a nevelési cél elérésében:

A gyermek személyisége és a tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődnek.

a) **A gyermek tevékenykedő lény.** Személyisége komplex tevékenységek által fejleszthető a leghatékonyabban. A gyermeki tevékenység fogalma összefoglalható az alábbiakban:

- a.) Valamilyen belső szükséglet kielégítésének vagy külső követelmény teljesítésének eszköze
- b.) Képesség felhasználás, képességfejlesztés eszköze

b) A nevelő hatás belső - a tevékenység tartalmából eredő - feltételei:

- a.) az egyén számára érdekes, a csoport számára fontos, hasznos tevékenység legyen (aminek hasznosságát egyre szélesebb közösség ítélni meg)
- b.) a célkitűző és a célmegvalósító tevékenység egysége érvényesüljön
- c.) a tevékenység és az eredmény kölcsönös feltételezettsége biztosítva legyen (csak a végigvitt, befejezett tevékenységnek van élményereje)
- d.) a tevékenységrendszer teljessége zavartalan legyen kettős szempontból:
 - elégítse ki a gyermekek akciószükségletét
 - oldja meg az adott gyermekközösség valamennyi feladatát (az önkiszolgálástól a csoportélet kialakításáig - a csoportélet kialakításától a környezet formálásáig)

5. A nevelő hatás pedagógiai feltételei:

- a.) A tevékenység pedagógiai előkészítése (ráhangolás, tudatosítás stb.) közös feladata az óvodapedagógusnak, dajkának és az egész óvodai környezetnek.
- b.) A tevékenység pedagógiai megszervezése az óvoda dolgozói részéről nagy tapintatot igényel (semmit se végezzünk el a gyerekek helyett, de mindenben segítsünk amikor arra szükségük van a gyerekeknek).
- c.) A tevékenység pedagógiai értékelése ugyancsak alapvető feladata az óvodapedagógusnak. A siker, sikertelenség okai, a jól vagy rosszul megválasztott tevékenységi mód, az együttműködés megléte vagy hiánya stb. lehet az értékelés kiinduló alapja.

6. A személyiség felfogható az egyénre jellemző tevékenység-hierarchiáként:

A gyermekek számára meg kell adni a lehetőséget az önállóan megválasztott belsőből fakadó tevékenységre. A gyermeki tevékenység szervezésekor szükséges figyelembe venni a 3-7 éves korú gyermekek tevékenységének jellemzőit. A 3-7 éves korú gyermeket tevékenységi vágy jellemzi. Bármilyen mozgás, cselekvés változás felkelti a gyermek figyelmét és utánzásra ösztönzi. A megismerési vágy a kíváncsiság életkori sajátossága az óvodáskorú gyermeknek. A gyermek tevékenysége gyakran változik; minél kisebb a gyermek, annál gyakrabban változtatja tevékenységi formáit. Ennek következtében egy adott tevékenység általában rövid ideig tart és nincs mindig összhangban a kitűzött céllal. Az óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy az életkor és az egyéni adottság nagymértékben meghatározzák a gyermeki tevékenység minőségét és mennyiségét, tehát ezt figyelembe véve segítheti elő a tevékenységek minél szélesebb kibontakoztatását a csoportban. A 3-7 éves korú gyermek életmegnyilvánulásaiban nem különülnek el élesen a különböző tevékenységek. A gyermek számára a játék lehet munka is és fordítva. A közösségért végzett feladat lehet játék, esetleg a szabadidő kellemes eltöltése.

Az óvodapedagógus feladatai a tevékenységek megszervezésében:

- Biztosítsa minél változatosabb többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszközök, ötletek)
- A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára
- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását az óvodai csoportban

7. A képességek szerepe a nevelési cél elérésében

A tevékenységközpontú nevelés olyan képességek kifejlesztését jelenti, amelyek a társadalomban létező, elképzelhető pozitív tevékenységek gyakorlásához szükségesek. Végső soron minden alkotó, termelő képesség társadalmilag szükségesnek tekinthető. Az egyéni képesség részben öncél, az önmegvalósítás mértéke, részben a társadalmi létezés eszköze, a társadalmi haladás feltétele, forrása. Ezt a kettős meghatározottságot a pedagógiának nem áll módjában megkerülni, a belső arányokon, a tendenciákon azonban lehet módosítani, az önmegvalósítás és a társadalom érdekeit szolgáló tevékenység teljes vagy részleges egybeesését elő lehet segíteni.

A tevékenységsszervezés és a képességfejlesztés kölcsönös kapcsolatban áll egymással:

A nevelés a társadalmilag szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése. Ebben a minőségében egyszerre több részfunkciót teljesít; a nevelés:

- orientáló tevékenység is,
- tevékenységsszervezés is,
- képességfejlesztés is.

Az első két funkcióval korábban már foglalkoztunk. Most a harmadik részfunkció sajátosságait és teljesítésének feltételeit vizsgáljuk közelebbről.

A lehetséges emberi képességek és tulajdonságok száma szinte végtelen; ezeket képtelenség lenne áttekinteni és külön-külön formálni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének a nevelés szempontjából kitüntetett képességosztályok.

A társadalmi és egyéni szempontokból lényeges képességek két nagy csoportba sorolhatók:

1. Az első csoportba tartoznak a **kooperációs** képességek,
2. A második csoportba tartoznak a **kommunikációs** képességek.

Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát, stb. mindenképp az alapul szolgáló tevékenység társadalmisága (közhasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága, stb.) határozza meg. Más szóval: korántsem mindegy, hogy miben kooperálunk, hogy miről kommunikálunk.

A tevékenység több szempontból is bázisa a képességfejlesztésnek:

- a tevékenység a kifejlesztett képesség forrása (mivel a képességek tevékenység közben fejlődnek)
- a tevékenység nemcsak forrása, hanem célja is a képességek fejlesztésének (a képesség, meghatározott tevékenységekre való alkalmasság)
- a tevékenység a képességfejlesztés eszköze (az adekvát képességek csak konkrét tevékenységek által formálhatók)
- A tevékenység a kifejlesztett képességek felhasználásának, kifejtésének színhelye (a képességek csak meghatározott tevékenységekben nyilvánulnak meg).

A képesség és a tevékenység annyira mély és genetikus kapcsolatban áll egymással, hogy csak a reáltevékenységekre alapozott nevelésnek lehet igazi esélye a sikeres képességfejlesztésre, hiszen minden képesség valamilyen tevékenységre való alkalmasság, és a képességek csak tevékenységekben fejlődhetnek ki és nyilvánulhatnak meg. Ez az általános képességekre is érvényes. Nincs olyan általános képesség, amelynek ne valamilyen konkrét tevékenység lett volna az eredeti forrása. A kommunikációra és a kooperációra való képességet a gyermek a kommunikáció és a kooperáció egymással összefüggő folyamatában a kommunikáció és a kooperáció gyakorlása közben és által szerezheti meg. Ezek, mint említettük, kitüntetett képességosztályok ; bár nem tartalmazzák az emberi képességek összességét, magukban foglalják azokat a lényegi képességeket, amelyek a tudatos emberi élet folytatásához elsőrendűen szükségesek. Az emberi képességek összessége több emberformáló folyamat, pl. a szocializáció, a művelődés eredményeként jelenik meg. Az előbbiek azonban itt is aktív szerepet töltenek be: szervezik, rendezik, hatékonyabbá teszik, stb. az egyén képességstruktúráját.

Az óvodapedagógus feladatai a képességek fejlesztésében:

- Folyamatosan biztosítsa a gyermekek számára, a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit
- A folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről. Ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradott gyermekekre egyénre szabott fejlesztési terv alapján gyakoroljon hatást
- Minden gyermek képességét önmagához - a saját lehetőségeihez - viszonyítva igyekezzon fejleszteni

XII/II. A TUDATOS FEJLESZTÉS FELTÉTELEI:

A 3-7 éves korú gyermek fejlesztése a nevelési céloknak megfelelően a nevelési folyamatban valósul meg. A nevelési folyamat a környezettel való állandó és szoros kapcsolatban zajlik. A nevelési folyamatban a gyermek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek. A tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi, gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport életkora, összetétele, a szülők igényei mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára. A tudatos fejlesztést az objektív és szubjektív feltételek ugyancsak jelentősen befolyásolják.

Az **objektív (külső) feltételek**, mint az óvoda épülete, berendezései, az óvoda udvara a gyermeket körülvevő környezet általában adottak. Ebben a tekintetben a tevékenységközpontú óvodai nevelési program nem igényel különleges feltételeket. Csupán arra korlátozódunk, hogy a Magyarországon elfogadott szabályok alapján megfelelő csoportszoba, mosdóhelyiségek és udvar álljon a gyermekek rendelkezésére. Az óvónői önállóság kérdéskörébe tartozik, hogy a meglévő adottságokon belül milyen bútorzattal és hogyan alakítják ki az óvoda belső tereit és csoportszobáit. Az objektív feltételek azonban minden óvodában a lehetőségekhez mérten javíthatók. Például nagyon fontos lenne, hogy az óvodák udvarai fűvel és kavicssal borított részt egyaránt tartalmazzanak. Ez nemcsak az egészséges életmód feladatainak megvalósítását tenné könnyebbé, hanem kellemesebbé is varázsolná a gyermekek környezetét. A program megvalósítását szintén elősegítené, ha az óvodák udvarát sem kerítésekkel, sem sövényekkel nem választanák el, hanem éppen ellenkezőleg arra törekednének, hogy minél nagyobb egybefüggő játszó és mozgásra alkalmas tereket alakítsanak ki.

Ez nagymértékben elősegítené azt a pedagógiai célunkat, hogy a kooperáció és kommunikáció gyakorlása az egész nap folyamán kölcsönösen és akadálytalanul megvalósuljon. Ugyanezt a célt szolgálja a csoportszoba szűk kereteinek kitágítása azáltal, hogy minél nagyobb területen engedjük az óvodásokat mozogni. A folyosó, a mosdó, az előterek mind-mind alkalmasak arra, hogy játzó és beszélgető helyek legyenek a gyermekek számára. Ugyanakkor támogatjuk, bátorítjuk, lehetővé tesszük az egyik csoportból a másikba történő átjárást, a kisebb és nagyobb gyerekek egymás közötti kommunikációjának és kooperációjának elősegítése érdekében.

A tudatos fejlesztés szubjektív feltételei:

1. Az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

A hangsúly az aktív, kétpólusú együttműködésre kerül. Az aktív nevelés tevékenységközpontú és tevékenységre alapozott nevelés. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. Ezt komolyan kell venni és beépíteni a fejlesztési elképzelésünkbe. A gyermeket ugyanis saját környezete, saját tapasztalatai, élményei befolyásolják amit nem lehet figyelmen kívül hagyni a nevelés folyamatában, hanem éppen ellenkezőleg ezekre az élményekre, tapasztalatokra szükséges ráépíteni, megtervezni a gyermeki tevékenységeket. A fejlesztés során abból kell kiindulni, ami a gyermeket körülveszi, foglalkoztatja és érdekli. Ezzel válik lehetővé a gyermek aktivitásának bekapcsolása a nevelés folyamatába.

2. Az óvodapedagógus modell szerepe

A tevékenységközpontú óvodai nevelés az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekintti a nevelési folyamatban, személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik. A gyermek utánzási hajlamából következően az óvodapedagógusnak kiemelt azonosulást indukáló szerepe van. Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mit és hogyan mond a pedagógus, miként viselkedik, hogyan öltözködik, stb. Különösen 3-4 éves korban meghatározó a pedagógus személyisége, hiszen kezdetben a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá legközelebb álló felnőtt kedvéért. Sok múlik tehát azon, milyen értékeket preferál az óvodapedagógus, a gyermek környezete és azon belül elsősorban a család. Gyakran előfordulhatnak értékkonfliktusok a család és óvoda között. Ilyenkor az óvodapedagógusnak rendkívül tapintatosan és kizárólag a gyermek érdekeit figyelembe véve kell közelítenie a megoldás felé. A gyermek már megtanul és magával hoz bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodában is tiszteletben kell tartani. Az óvónő mintegy átveszi, átvállalja a gyermek óvodai életében az anya szerepét. Az ő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére. Ezért gondoljuk azt, hogy a gyermek harmonikus fejlesztésének alapkötelménye abból indul ki, hogy a gyermek-felnőtt kapcsolat alapja és mintája egész gyermekkoron át a gyermek-szülő viszony. Ebben a kapcsolatban kell az óvónőnek napközben mintegy helyettesítenie az anyát. A biztonságérzet egyik biztosítója a testi kapcsolat, az ölelés szorossága. Az óvodában még 6-7 éves korban is igénylik a gyermekek a gyakori simogatást, szeretgetést, ölelést. A gyermek és az óvodapedagógus aktív együttműködése a felnőttől is másfajta beállítódást, viselkedést igényel. El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a pedagógusi magatartás feltételezi az önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség meglétét.

Tudomásul kell vennünk, hogy olyan nevelő képes a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel. A tevékenységközpontú programmal dolgozó óvodapedagógusok merészen elengedhetik a fantáziájukat, mert minden, a csoportot érintő kérdésben, legyen az napirend, vagy tartalmi kérdés, szervezési probléma vagy az élet adta szituáció nemcsak lehet, de kell is a lehetőségekhez mérten a döntésekbe a gyermekeket bevonni.

3. Az óvónő és a dajka együttműködése

A dajka jelenléte és a szerepe az óvodai nevelésben korábban kevésbé jelentett pedagógiai munkát, sőt azt tapasztaltuk, hogy mintegy kirekesztődtek a dajkák a nevelési folyamatból. A tevékenységközpontú óvodai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagóguséval összehangolttá válik, mert a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás, különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelő hatásokat.

4. A környezetben élők hatásai

Az óvoda mindig adott környezetben működik, ezért valamennyi óvoda esetében lehetnek eltérő és azonos vonások a környezet feltételeit, lehetőségeit illetően. Nagyon fontos hatást gyakorolhat az óvoda nevelőmunkájára az, hogy milyenek az óvoda környezetében élő emberek. A helyi nevelési rendszer kialakításának elengedhetetlen feltétele az óvoda környezetében élők véleményének, javaslatainak, kifogásainak vagy dicséretének ismerete. Az óvodai nevelés sohasem lehet tartósan ellentétes az adott környezet elvárásaival. Különösen igaz ez akkor, amikor a szülők egyre inkább kezdik felfedezni, hogy az óvoda tulajdonképpen szolgáltató intézmény, melynek célkitűzéseit a szolgáltatást igénybevevők érdekeinek, elképzeléseinek és szükségleteinek megfelelően kell kialakítani.

XI/III. A FEJLESZTÉS TARTALMA:

Meggyőződésünk, hogy a tevékenységek által nevelődő gyermek felnőve aktív részese lesz saját természeti és társadalmi környezete kialakításának. Éppen ezért a tevékenységközpontú óvodai nevelés tartalma a tevékenységeken keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe.

A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

A feladatrendszer elemei:

- 1. Játék és tanulási tevékenység**
- 2. Társas és közösségi tevékenység**
- 3. Munka jellegű tevékenység**
- 4. Szabadidős tevékenység**

A feladatrendszer elemei egymást átszöve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermek nevelésének tartalmát. Ezt azért is szükséges hangsúlyozni, mert a gyermek életmegnyilvánulásaiban sohasem különülnek el a különböző tevékenységek, azok komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg. Természetes tehát, hogy a feladatrendszer elemei mereven nem választhatók el egymástól, mint ahogy a tevékenységek is összefüggenek egymással. A gyermek számára egy adott tevékenység mint pl. a sepregetés éppúgy lehet játék és munka is, mint ahogy beletartozhat a közösségi tevékenységek körébe, hiszen másokért, másokkal együttműködve végezheti. Pontosan ez az oka annak, hogy a nevelés tervezésekor nem szedhetjük szét a feladatrendszer elemeit, hanem egységben gondolkodva a tervezett tevékenységekből kiindulva kell a tervezést átgondolnunk. Miután a tanulást a nevelés részének tekintjük, ezért a nevelés és a tanulás tervezésében is a komplex gondolkodásmód, az egymáshoz való kapcsolódás és nem a nevelési területek szétdarabolásának szándéka vezeti gondolatainkat.

1. Játék és tanulási tevékenység

A játék a 3-7 éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. A játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit és újraélheti kellemes élményeit. A környező világról sőt a világegyetem egészéről is a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé.

A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet az óvodapedagógusnak tudatosan kell felhasználnia a nevelés folyamatában céljai eléréséhez. Az óvodapedagógus tudatossága természetesen sohasem irányulhat a gyermekre, hiszen kitalált és erőltetett úgynevezett "játékos módszerekkel" nem helyettesíthető a gyermeki tevékenység. A gyermeki tevékenységet - különösen a játékban - nem szabad szűken értelmeznünk. A játéktevékenység tág értelmezése lehetővé teszi, hogy nemcsak a tárgyi, manuális, vagy mozgáshoz kapcsolt tevékenységeket ismerjük el, hanem a "szellemi alkotást" is tevékenységként fogjuk fel a játék során. A gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat. Minden gyermeki tevékenység - beleértve a játékot is - felosztható spontán és az óvodapedagógus által irányított tevékenységre. Nagyon fontosnak tartjuk olyan hangulatok, ingerek tárgyi lehetőségek megteremtését, melyeknek hatására a gyermekek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincs szükség a pedagógus által kezdeményezett vagy irányított játéktevékenységre, hiszen köztudott, hogy 3 éves kor táján még kifejezetten igényli a gyermek a felnőttel való együttjátszást. Csupán a helyes arányok megtalálására kívánjuk a figyelmet felhívni. A nevelési folyamat intenzív képességtermelő jellege ugyanis alapvetően attól függ, hogy milyen szélességben és mélységben képes az óvoda a gyermeki öntevékenység rendszerét kiépíteni. A játékon belül meghatározott eredmény elérését célzó öntevékenység a legfőbb biztosíték arra nézve, hogy az öntevékenység az önfejlődés, az önfejlesztés motívumait, képességeit és készségeit is létrehozza.

Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesítése.

Jót és jól játszani - ez a gyermek dolga az óvodában. Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet; az amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki és a játék segítségével teljesebbé válhat.

A tevékenységközpontú program alapelve, hogy minél több időt, alkalmat és lehetőséget biztosítsunk a gyermekeknek a szabad játékra.

A játéktevékenységhez szükséges feltételeket, ötleteket és eszközöket azonban az óvodapedagógusnak kell biztosítania. Külön szót érdemel az élmények szerepe a gyermek játékában. Az élmény, legyen az a gyermek egyéni élménye, melyet a családból a környezetéből hoz az óvodás, vagy legyen az az óvodai társakkal átélt élmény, rendkívüli jelentőséggel bír az életre való felkészítés folyamatában. A különböző szituációk megteremtése, az élménynyújtás, az óvónő tudatos, átgondolt munkáját feltételezi. Indirekt módon így lehet a gyermeki világot befolyásolni. Természetesen a gyermek spontán élményszerzése éppen olyan fontos, mint a pedagógus által irányított, megtervezett. A lényeg, hogy a gyermekek élményeiket tevékenységekben éljék meg. Általában a gyermek spontán szerzett élményei és tapasztalatai nem kapnak kellő figyelmet. A legjobb esetben meghallgatják a felnőttek ezeket az élményeket, de nem számolnak a továbbiakban vele. A tevékenységközpontú óvodai nevelés nemcsak feltételezi, hanem el is várja az óvodapedagógus ilyen irányú figyelmét, érzékeny reagáló készségét. Ilyen pedagógiai alaphelyzetben már valóban nem lesz mesterkéltséget és erőltetést a gyermekek képességeire építve, azt alapul véve fejleszteni az egyént éppúgy, mint a csoportot.

A játék tehát, mint az óvodáskorú gyermek alaptevékenysége olyan lehetőséget jelent az óvodapedagógus számára, amit tudatosan felhasználhat a gyermekek fejlesztése érdekében. Legfőbb célkitűzéseinket szem előtt tartva olyan tulajdonságok fejlődhetnek ki a gyermekben a játék folyamatában, ami később a társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti. Gondoljunk például a társakkal való együttjátszás kialakulására, vagy a játékon belüli önállóságra, a másik gyermek játékának tiszteletben tartására, a kezdeményező-készség kibontakoztatásának lehetőségeire, vagy olyan tulajdonságok szükségességére, mint a mások mozgósításának képessége vagy az alá-fölé rendeltségi viszonyok önkéntes kialakítására egy-egy játékszituációban. Beszélhetünk azokról a nagyon is demokratikusan, a gyermekközösség elfogadott belső törvényszerűségei szerint kialakított játékon belüli szereposztásokról is, melyek a szerepjátékot a társadalmi gyakorlatban tapasztalható szituációk előzményeivé avatják.

Az óvodapedagógus feladatai a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása, az elmélyült játék feltételeinek megteremtése
- A napirenden belül elegendő idő és hely biztosítása a játék számára
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- Ötletek, lehetőségek, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek kihasználása a játék fejlesztése érdekében
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása
- Szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együttjátszás a gyermekekkel

A játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz a tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. Játék közben, játékosan szinte észrevétlenül tanul, tehát a játék az óvodai tanulás egyik legfontosabb színtere, de nem kizárólagosan az. A játékon belül a motoros, a szociális és a verbális tanulás összefonódik, komplex formában jelenik meg. Az óvodai tanulás azonban szélesebb értelmű annál, hogy csupán a játékkal való összefüggésein keresztül értelmezzük. A nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül spontán vagy irányított módon tanuljon a kisgyermek.

A tanulás természetesen csupán része a nevelési folyamat egészének. Legfőbb célkitűzésünk, hogy egyszerre, egy időben kevesebbet, de minőségben és használhatóságában mégis több ismeretet kapjanak a gyermekek.

A több érzékszervet igénybe vevő tapasztalás és a sokoldalú cselekedtetés mindennél fontosabb a 3-7 éves korú gyermek fejlődésének szempontjából. Ezt nem lehet kiváltani, vagy helyettesíteni az egyoldalú intellektuális fejlesztéssel, aminek jelentőségét elismerjük, ám mértéke és hatása alatta marad a tevékenységek általi fejlesztésnek. A közvetlen környezet folyamatos megismerése, az érzékelés és a többoldalú tapasztalatszerzés azért központi kérdése a tanulási folyamatnak, mert szerintünk kevesebbet, de azt jobban, alaposabban, több oldalról megközelítve kell a gyerekek számára közvetítenünk és velük együtt átélnünk. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni.

Ez az oka annak, hogy komplex foglalkozások rendszerén keresztül jut el a gyermekhez az, ami számára a világból megismerhető, befogadható ismeretet, tapasztalatot jelent. Egyáltalán nem mellékes az a szempont sem, hogy azok a tanulási tapasztalatok, melyeket óvodáskorban szereznek a gyermekek hatással lehetnek az iskolai tanuláshoz való viszonyukra is. Nem mindegy milyen érdekltség fejlődik ki a gyermekben a tanulással kapcsolatban, hiszen már kialakulnak annak csírái, hogy később örömmel tanul-e a gyermek. Képes lesz-e saját motiváltságából kiinduló erőfeszítésre a tanulás során. Ennek a belső motiváltságnak a kialakítását kezdjük meg az óvodában. A tanulási tevékenység esetén is azt szeretnénk elérni, hogy **örömmel** és **önként** vegyen részt ebben a folyamatban a gyermek, ne csupán külső motiváció (jutalom) készítse erre. A cél az, hogy megfelelő színvonalú feladatok elé állítsuk a gyermeket. Természetesen minden gyermek esetében képességeinek megfelelő feladatokról van szó.

A fejlesztés iránya az, hogy mely képességek hangsúlyosak a kompetencia alapú nevelés során. A képességfajták szerinti fejlesztés képezheti az óvoda iskola átmenet alapját: szociális-, értelmi-, verbális- és testi képességek. A követelményeket az egyéni teljesítőképességhez kell mérni. A sikerélmények erősítik a gyermek önbizalmát és bátorságot adnak neki az újabb, nehezebb problémák megoldásához. A sorozatos kudarcok ellentétes hatást váltanak ki. A gyermek bátortalanná, félőssé, visszahúzódóvá válik, alulértékeli önmagát és alatta marad saját teljesítőképességének. Az óvodapedagógus szerepe tehát itt is kiemelkedő abban, hogy milyen feladat elé állítja az egyes gyermekeket, mennyire képes megismerni és fejleszteni a gyermeket egyéni adottságainak figyelembevételével.

A program keretjellege biztosítja az óvodapedagógusok számára a gyermek személyre szabott igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességéhez igazodó tanulási kereteket és formákat. A nevelés egészén belül megvalósuló tanulás kötött és kötetlen kezdeményezések, foglalkozások, beszélgetések, tapasztalatszerző séták stb. formájában egyaránt megoldhatók a napi élet bármely mozzanatában. Ez teljes egészében az óvodapedagógus kompetenciájába tartozó kérdés. Bár úgy gondoljuk, hogy a feladatrendszer elemeinek gyakorlati megvalósulását a vegyes életkorú csoportokban lehet a legnagyobb hatékonysággal elvárni, mégis azt valljuk, hogy az óvoda és az óvodapedagógusok hatásköre annak eldöntése, hogy vegyes, részben osztott vagy osztott életkorú csoportban nevelik a gyermekeket.

Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban:

- Értelmi képességek és a kreativitás fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése

- Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit
- A gyermekek egyéni érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása
- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőkéességét is megismerheti
- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése bővítése
- Az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése
- Spontán játékos tapasztalatszerzés, cselekvéses tanulás.
- A gyakorlati probléma és feladatmegoldás lehetőséget biztosít a tanulásra.

2. Társas, közösségi tevékenység

A gyermekkel szemben támasztott két fő követelmény: tanuljon meg másokkal érintkezni és együttműködni. A kooperációs és kommunikációs képességek pedagógiai szempontból sikeres formálásnak legfontosabb feltétele, hogy a tevékenység - társadalmi és egyéni - értéktartalma és hasznossága nyilvánvaló, felismerhető, tudatosítható, átélhető legyen. Az együttműködési és érintkezési képességek jellegét, tartalmát, színvonalát, hatékonyságát stb. mindennek előtt az alapul szolgáló tevékenységek társadalmisága (közhasznú volta, kulturális színvonala, relációgazdagsága stb.) határozza meg. Pedagógiai programunk négyes feladatrendszere megfelelő bázist nyújt a kooperációs és kommunikációs képességek kifejlesztéséhez. A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz az életre nevelés szempontjából. Pedagógiai programunk a gyakorlat szükségleteiből kiindulva vezeti le a társadalmi követelmények rendszerét. A tulajdonságok, a képességek, a készségek, a szükségletek olyan rendszerét kívánja formálni, amelynek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben (társadalmi gyakorlatban) egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik. A társadalom élete, a társadalmi gyakorlat pedig jórészt a társas és közösségi kapcsolatok keretén belül zajlik. Nagyon fontos feladat tehát már az óvodában tudatosan törekedni a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenység kibontakoztatására. Mindez természetesen nem jelenti az egyén fejlesztésének mellőzését.

A jó közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. Az élet is ilyen. Bizonyos korlátok között kiélhetjük magunkat, azaz nekünk éppen úgy szükséges alkalmazkodnunk másokhoz, ahogyan mások is alkalmazkodnak hozzánk. A cél az, hogy az adott lehetőségek között a legtöbbet legyünk képesek egyéniségünkben kihozni, ezzel is gazdagítva a közösséget. Minden gyermek egyéniség, akinek lehetőséget kell biztosítani személyisége pozitív és széleskörű kifejlődéséhez. A társas és közösségi kapcsolatok kialakítása a tevékenység bázisára támaszkodva a teljes nevelési folyamatot átfogja.

Az óvodai csoport, az óvodai közösség sikeres formálása esetén a társadalom számára igen hasznos közösségi érzés, közösségi tudat és magatartás mellett mások megbecsülése, a közös szokások kialakulása, a hagyományok tiszteltetben tartása, sőt a csoport közvéleménye is kialakul. A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit. Ha mindehhez még nyitott légkör, demokratikus és szeretetteljes irányítás társul, akkor tág teret nyitunk a gyermekek önállósága, tenni akarása és döntési képességének kibontakoztatása irányában.

A nevelőközösség szerepe ebben a folyamatban meghatározó. A nevelőközösség belső tartása, gyermekszerepének, kivívott tekintélye és világos, pontos, tudatos, célirányos nevelő tevékenysége nélkül az elképzelt gyermekközösség kialakítása nem sikerülhet. Az óvodai gyermekközösség kialakítása a tevékenységek rendszerén keresztül valósítható meg.

Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni öröme túl a közös élményt is kell erősítenie. A társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátás és a komplex foglalkozások rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, ha tudatosan igyekszünk ezt létrehozni. A lényeg, hogy a tevékenykedtetés sokszínű, változatos legyen, és a **tevékenykedtetés** legyen a hangsúly. Mindent kipróbálhasson a gyermek, kivételt csak a testi és szellemi épségét veszélyeztető tevékenységek képeznek. A közösségi szokások kialakítása pedig a tevékenységek végzését segítse, a gyermekek cselekedeteit irányítsa. A szokások tegyék lehetővé, hogy az egyik gyerek ne zavarja a másikat a tevékenység végzése közben, a szokásrendszer tegye lehetővé a gyermekek közötti jobb együttműködést, egymás tevékenységére figyelmet, vagy a közös tevékenység során kialakuló viták lerendezését stb. Nem fegyelmezni, hanem tevékenységgel és az ehhez szükséges hellyel, eszközzel kell segíteni a gyermekeket abban, hogy minél nagyobb önállóságra tegyenek szert óvodai életük során. A helyes szociális viselkedés megtanulásának színtere az óvodai csoportközösség.

A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnervizony kialakítása a cél. Az óvodapedagógus ugyanúgy vegye figyelembe a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogy a gyermektől is elvárja a szokások, szabályok betartását. A gyermekek egymás közötti és a felnőttel való kapcsolatában egyaránt a szabadságra, a nyíltságra és az őszinteségre kell építeni. A közösség lehetőséget teremt az önálló kapcsolatok kialakítására, a különböző nézőpontok megismerésére, a konfliktusok kezelésére és megoldására. Ezek a folyamatok pedig a másokkal szembeni tolerancia kialakulásához vezetnek.

A társas és közösségi tevékenységek a nevelőmunka egészét átszövik. Ebben a folyamatban talán a legfontosabb időpont az, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával, az óvodai csoporttal. A megszokottól eltérő környezet, a szülőktől való elszakadás, az új helyzet sokszor nehéz feladat elé állítja a szülőket és az óvodapedagógust egyaránt. Az óvodapedagógus feladata, hogy végtelen türelemmel és szeretettel forduljon az újonnan óvodába kerülő gyermek felé. Adjon elegendő időt a beszoktatásra. Biztosítson fokozatos átmenetet és tegye lehetővé a szülővel együtt történő beszoktatást. Az óvoda nyitottsága nemcsak a beszoktatás ideje alatt, hanem óvodáskor végéig biztosítsa a szülőknek a nevelőmunkába történő közvetlen betekintést. Ez mindkét fél számára (szülő-óvodapedagógus) megnyugtató és biztonságot jelentő lehetőség, amit a gyermek érdekében kétoldalúan lehet hasznosítani. Az óvoda-pedagógusnak éppúgy szüksége van a nevelőmunkában a szülőktől érkező információkra, javaslatokra, mint fordítva. Az óvoda nyitottsága, hagyományok teremtésével, nyilvános, közös programok, ünnepek segítségével tovább növelhető.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységgel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre
- A felnőttekkel és a társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban
- A gyermekcsoporton belül az együttműködés, az együttjátás, együtt-dolgozás képességének kialakítása és gyakorlása

- A konfliktusok kezelése
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása
- A demokratikus szabályok betartásának gyakorlása
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak a társaik irányában

3. Munka jellegű tevékenység

A munka a közösségi kapcsolatok és kötelesség teljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Az életre való felkészítés nem nélkülözheti a munka jellegű tevékenység lehetőségeinek kiaknázását. A munka az óvodás gyermek számára játékos jellegű, gyakran nem is választható szét a játék és munka jellegű tevékenység. A munka jellegű tevékenység fejlesztő hatását nem vonhatjuk kétségbe. Az értékteremtő munka pedagógiai funkciója nem a szakismeretek gyakoroltatása, hanem a gyermek értékteremtő együttműködési képességeinek fejlesztése. Éppen ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. Ez a folytonos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző, megerősítő tényező. Nem elsősorban a munka tárgya, hanem megszervezésének módja fejt ki a már említett nevelő-fejlesztő hatást. Itt is érvényes, amit a tevékenységről általánosságban elmondtunk: alapvető követelmény az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése. A különböző munka jellegű tevékenységek fajtái: önkiszolgálás, naposság, a gyermekek saját személyiségével kapcsolatos munkák, a csoport érdekében elvégzett munkák vagy a kerti munka közös vonásaként azt kell kiemelni, hogy mindez tényleges munkavégzést, azaz tevékenykedtetést jelentsen az óvodában. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyerekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek azt megvalósítani. A gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan igyekezzünk felhasználni nevelési céljaink megvalósítása érdekében. A gyermek éppúgy élvezi a munka jellegű tevékenységeket, mint a játékot, ha tiltásokkal vagy túl nehéz feladatokkal nem szegjük kedvét. A munka jellegű tevékenység az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését és ha mindez pozitív élmények átélésének forrása lehet, akkor a gyermekek szívvel, lélekkel fogják végezni.

Az első feladat olyan munkalehetőségek biztosítása, ami a gyermek számára elfogadható. Ezen kívül igen nagy fontosságú, hogy a munka jellegű tevékenység végzése során biztosítsuk a teljes **önállóságot**. A munka jellegű tevékenység a felkínált lehetőségek közül önállóan választható és sohasem a gyermekre kényszerített feladat legyen. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességének megfelelő munkát végezheti. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem **rendszeres, folyamatos** tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba.

A munkafajták közül ki kell emelnünk az önkiszolgálást, aminek óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása - a lehető legkorábbi időtől kezdve próbáljanak önállóan elvégezni. Azt felesleges meghatározni, hogy melyek azok az önkiszolgálással kapcsolatos tevékenységek, amelyeket 3-5 vagy 7 éves korban végezhet el a gyermek. Hagyjuk, hogy a gyerekek saját képességeik szerint, koruktól függetlenül akkor végezzék el az önkiszolgálással kapcsolatos teendőiket, amikor képesek rá, vagy kedvük van hozzá. A munka jellegű tevékenység megosztása során fontos feladatnak tartjuk, hogy a gyerekek megtanuljanak **önállóan dönteni**, feladataikat egymás között megosztani. Pontosan olyan módon, mint amikor a szerepjáték megkezdése előtt elosztják egymás között a szerepeket.

A nagyfokú önállóság és a döntési helyzetek, döntési képességek gyakorlásának lehetőségei együtt szolgálják a gyermekek életre való felkészítését. A munka jellegű tevékenység konkrét tartalmát nem tartjuk szükségesnek körülhatárolni, hiszen attól függ, hol és milyen körülmények között működik az óvoda. Községben és falun nyilván több lehetőség adódik az óvoda udvarán kertet létesíteni, kisállatokat, halakat, növényeket gondozni, gesztenyét vagy más terméseket gyűjteni stb. Városban is megteremthetők ezek a feltételek, de ott egészen más körülmények és adottságok között. Arra azonban mindenütt van lehetőség, hogy a gyermekek tisztán tartsák saját környezetüket, közösen megjavítsák, megtisztítsák játékaikat, hogy maguk rendezzék be a csoportszobákat, maguk díszítsék fel a termet stb.

A munkára nevelés általános értelemben magában foglalja a termelést, a gazdálkodást is, azaz a valódi értékteremtő képességek fejlesztését. Nekünk az óvodában ennél kevesebbel kell megelégednünk, azonban ez nem jelenti azt, hogy ne tudnánk megismertetni a gyerekeket a munka társadalmi értékével. Vegyük például azt, amikor a gyerekek a szülők segítségével papírt gyűjtenek és a pénzből kirándulni vagy fagyaltozni viszik az óvodásokat. Sok óvodában a gyermekek névnapjukon süteménnyel, szörppel vendégelik meg társaikat. Év végén az összegyűlt üvegeket visszaváltják és a csoportra költik a pénzt, játékot vagy mesekönyvet vásárolnak belőle. Egyes óvodákban gyakori a vadgesztenye összegyűjtése és értékesítése. Ezekben az esetekben ritkán tudatosul még magukban az óvodapedagógusokban is, hogy mindez pedagógiai céllal is megvalósítható. A gyerekek képesek felfogni, hogy munkájuk eredményeként (pl. papír, gesztenyegyűjtés) kirándulni mehetnek, játékot, mesekönyvet vásárolhatnak. Ez értékteremtés, ami alatt itt anyagi értéket értünk, de felfogásunkban az érték nemcsak materiális, hanem szellemi, erkölcsi, esztétikai, stb. értéket egyaránt jelent. Véleményünk szerint a kerti munka az a terület, ahol ez az értékteremtő képesség még tisztábban megmutatható. Fontosnak tartjuk tehát az óvodában az élősarok kialakítását és a kerti munka megvalósítását, mert a nevelésben játszott szerepén túl a természet, a környezet és az ember kölcsönhatásának megtapasztalására igen nagy lehetőséget nyújt a gyermekcsoport valamennyi tagjának. Tavasztól-őszig lehet tevékenykedni a kertben és közben rengeteg tapasztalatot, ismeretet szereznek a gyermekek. Óvodai kert alatt valódi, nagy kertet értünk, ahol a zöldségek és a virágok mellett gyümölcsfák is vannak. Az óvoda maga használja fel a termést, a gyerekek megérezhetik, megérthetik annak valódi értékét. Nagyon fontos, hogy a munka jellegű tevékenység végzéshez elegendő mennyiségben és megfelelő minőségben legyen a gyermekcsoport felszerelve a szükséges eszközökkel, szerszámokkal és azok bármikor hozzáférhető módon, szabadon a gyermekek rendelkezésére álljanak.

Az óvodapedagógus feladatai a munka jellegű tevékenységgel kapcsolatban:

- Minden gyermeknek biztosítson lehetőséget arra, hogy önkéntesen, önállóan, kedve és képessége szerint elvégezhesse az önmagával kapcsolatos önkiszolgáló tevékenységet, illetve a társai érdekében végzett munka jellegű tevékenységet.
- Folyamatosan biztosítsa, bővítse a munka jellegű tevékenységhez szükséges, gyermekek számára megfelelő munkaeszközöket
- A munkaeszközök számára biztosítson olyan helyet, ahol a gyermekek bármikor elérhetik és használhatják a szükséges eszközöket
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek bármilyen őket érdeklő munka jellegű tevékenység elvégzéséhez, még akkor is, ha a gyermek tevékenységi vágya és képességei nincsenek teljesen összhangban
- Arra törekedjen, hogy minden munka jellegű tevékenység örömet jelentsen a gyermekeknek és teljes önállósággal végezhesék azokat.
- Folyamatos konkrét, reális, vagyis sajátmagához mérten fejlesztő értékelés
- Minden gyermek terhelhetőségének megfelelő feladatot kapjon

- Munka jellegű tevékenységek megszervezésénél figyelembe kell venni a csoport összetételét (életkor, fejlettségi szint, szociokulturális háttér)
- Egy-egy tevékenységet ne az eredményért, hanem a sikerélményért, az átélt pozitív érzésekért végezze.
- Az eredményes munka ösztönzőleg hasson rá, újabb magasabb szintű cselekvésre motiválja, felelős legyen önmagáért és másokért

4. Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: a termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás. Ez is öntevékenység, ez is döntés. Különösen a kisgyermek számára az, aki eleinte a felkínált sokfajta tevékenység közül igazából nem, vagy csak nagyon nehezen tud választani. Egyszerre szeretne mindenütt ott lenni, mindennel játszani, mindent megfigyelni. A szabad, autonóm egyéniség által determinált öntevékenység egyenlő a döntéssel. Ennek közelébe kell eljuttatni a gyermeket. Az ilyen döntést ugyanis már nem befolyásolják természeti szükségességek, társadalmi kötelességek. A szabadidős foglalkozásoknak azért kell a saját, semmivel sem helyettesíthető helyüket és szerepüket kivívniuk a nevelési intézményekben, mert másképpen a gyermek sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel. Ebben a tevékenységi szférában sem képzelhető el, hogy a hosszú ideig szorosan irányított gyermek egyszer csak öntörvényei szerint cselekvő önálló egyéniséggé válik. A kívülről irányított ember, különösen, ha hozzászoktatták tartósan önállótlan helyzetéhez, nem lesz képes belülről, önmaga által irányított emberré válni.

Az alapvető társadalmi tevékenységeket és az individuális tevékenységi formákat ötvöző nevelési rendszer nem képzelhető el anélkül, hogy a társadalom tagjai elsajátítsák a társadalmi és egyéni lét fenntartásához és gyakorlásához szükséges képességeket. Ezeknek a képességeknek a sokrétűsége, elméleti és tapasztalati megalapozottsága, egymást erősítő és kiegészítő jellege az egyike azoknak a nagy horderejű feladatoknak, melyeknek megvalósítását az óvodában lehet elkezdni. Az óvodában persze sajátosan - az iskoláétól eltérő módon - értelmezzük a szabadidős tevékenységet. Ennek oka elsősorban az, hogy az óvodások egész nap az intézményben tartózkodnak, önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykedhetnek. Elsősorban a délutáni időszakban jut idő arra, hogy a gyermekek az óvónők által felkínált lehetőségek közül (pl. bábozás, festés, rajzolás, zenetánc, játéktanulás, sakk, társasjáték, filmvetítés, mese-vers, barkácsolás, stb. ...) közül szabadon választhassanak. A döntést nehezíti, hogy a szabad választási lehetőség az egyik csoportból a másik csoportba való átlépést is lehetővé teszi. Természetesen nemcsak az épületen belül, hanem azon kívül az udvaron is megvalósítható az a sokfajta választási lehetőség, ami döntésre és természetesen újabb és újabb gyakorlásra készíti a gyermeket. Amelyik óvodában az adottságok azt lehetővé teszik, hogy bent a teremben és kint a teraszon vagy az udvaron egyszerre és egy időben tevékenykedhetnek a gyerekek, ezt a lehetőséget a szabadidős tevékenységek minél szélesebb skálájának nyújtásával feltétlenül ki kell használni. Az óvodások napi életének ilyen formában való szervezésével nemcsak változatos, minden gyermek érdeklődésére igényt tartó keretet teremtünk, hanem a csoportnál nagyobb közösség megismerésére, sőt kialakítására is lehetőséget biztosítunk. A csoportok elszigeteltségének megszüntetésével kitágítjuk a gyermek élet és mozgásterét, ami maga után vonja a gyermeki önállóság, kezdeményezőkézség és döntési képesség kifejlődését. Ugyanakkor mindezek mellett az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is igen hatásos eszköz ez a nevelési mód, hiszen még nagyobb lehetőséget nyújt az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatásához.

Az óvodapedagógus feladatai a szabadidős tevékenységek megszervezésében:

- Törekedjen a zárt csoportszoba tereinek kiszélesítésére. Keresse a lehetőséget arra, hogyan biztosíthatna nagyobb mozgás és tevékenységi teret a gyermekeknek
- A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítse, időszakonként gondolja át a változtatások lehetőségét, szükségességét
- Egyszerű, saját maga és a gyermekek alkotta eszközökkel segítse elő a gyermekek fantáziájának fejlődését
- Pihenőidőben és a délután folyamán keressen és kínáljon lehetőséget az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére

XII. A KOMPLEX FOGLALKOZÁSOK RENDSZERE:

A komplex foglalkozások lényege:

- a. Komplex rendszereket, folyamatokat értelmeznek az óvodás gyermek szintjén
- b. A foglalkozásokat probléma centrikusság és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi
- c. A foglalkozásokon tudatosan és tervszerűen integráljuk az adott problémához tartozó ismereteket

1. A társadalmi érintkezést megalapozó komplex foglalkozások

1.1. Anyanyelv

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés **komplex** folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. A rossz kifejezőképességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermek gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni.

Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermeket gyakran teljesítménye alatt értékeli. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda fejlesztési feladatainak tehát a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységgel gazdag élete, a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését. Ilyen körülmények között a gyermekek szívesen és gyakran beszélnek. A nap folyamán bármikor adódhat lehetőség a beszélgetésre, de célszerű a hétfői napokon erre külön is tekintettel lenni, hiszen ilyenkor otthonról és a külső környezetből hozott rengeteg élményt és tapasztalatot mondják el a gyermekek.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd kommunikációs kedvének fenntartására szükséges figyelmet fordítani.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, a hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Ne vegye el a gyermekek kedvét állandó javítással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédétől. Dicsérje és biztassa a bátorabban beszélő gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérelje figyelemmel. Figyeljen arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátlósággal, beszédbeli elmaradással küzd. Szükség esetén kérje szakember segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai az anyanyelvi nevelés fejlesztésében:

- Beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megvalósítása
- A beszédöröm biztosítása: arra nevelni a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket
- Lehetőséget teremteni minden gyermeknek a folyamatos beszéd gyakorlására
- Képesé tenni a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni
- A gyermekek szókincsének folyamatos bővítése
- A beszédszínt emelése olyan formában, hogy a gyermekek képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni
- Beszédmegértés fejlesztése
- Beszédtechnika fejlesztése, a helyes kiejtés gyakorlása
- A gyermeki kérdések inspirálása, megválaszolása
- A beszédhibák megfelelő módszerekkel történő javítása

1.2 Matematika

Programunk az ismerettartalmak komplex kezelésére a komplex óvodai foglalkozások keretén belül megvalósuló fejlesztésre kívánja a hangsúlyt helyezni. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. Ez nem jelenti természetesen azt, hogy a matematikai nevelés nem komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésére és megismerési vágyára épülve valósulna meg. Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a **matematikai tanulás** több formája valósulhat meg:

- utánzásos, minta-modellkövető,
- spontán játékos tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés
- gyakorlati problémafelvetés és feladatmegoldás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

A gyermek már az óvodába kerülés előtt felfigyel a dolgok mennyiségi és minőségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra, még akkor is, ha azok pontossága csak a gyermek számára fontos, érzelmileg hangsúlyos helyzetekben megbízható. Az óvodáskort jellemző gondolkodási sajátosságokkal (invariancia, állandóság hiánya) a matematikai nevelés folyamán is számolni kell. Fontosnak tartjuk, hogy a kisgyermekkorban a család által nyújtott matematikai ösztönzéseket időben kövesse a tudatosabb óvodai nevelés, a gyermek egyenletes fejlődését biztosító módszerekkel.

Az óvodáskort jellemző fejlődésbeni egyenetlenség, a korai családi fejlesztés eltérései azt sugallják, hogy a matematikai nevelés terén két életkori szintet jelöljünk meg:

- **Az első szint:** bevezetés a matematikába, - általában a gyermek 5. életévéig tart.

Feladata: a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

- **A második szint:** az intenzív fejlesztés szakasza, - az 5-6-7 életévben.

Feladata: az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerztetése, részképességek, gondolkodási műveletek, szokások elsajátítása. Eligazodás a gyakorlati életben a tevékeny élet megkedveltetése.

A tevékenységek végzése, a folyamatos cselekedtetés rengeteg olyan szituációt hoz felszínre, ahol természetes környezetben folyhat a matematikai tapasztalatok szerzése.

A perceptuális, a motoros, a verbális és a szociális tevékenységek aktív átélése együttesen nyújt lehetőséget a matematikai ismeretek és összefüggések megláttatására. A komplex foglalkozások alkalmasak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat rendszerezzük, a megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük és mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. Bármilyen gyakori is a játékban és egyéb tevékenységekben szerzett, belső érdeklődésből fakadó tanulás, a gyermek negyedik életéve után egyre gyakrabban igényli és képes is kisebb-nagyobb csoportban az óvodapedagógus által irányított formában a mélyebb és sokoldalúbb összefüggések feltárására. Az óvodapedagógus és a társak jelenléte mobilizálja a gyermek tanulási teljesítményét, tudását, viselkedésének és magatartásának tartalékait. Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmából melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy mely matematikai összefüggést dolgozzuk fel foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el.

A matematikai nevelés tartalmának szoros kapcsolatban kell lennie az életre neveléssel. A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek (érzékelés, észlelés, megfigyelés, emlékezés, tapasztalás, megértés, problémalátás, problémamegoldás) fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék és szabadidőben folyamatosan létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására.

Az óvodapedagógus feladatai a matematikai nevelés terén:

- Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök, és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.

- A komplex matematika foglalkozásoknak vagy kötetlen kezdeményezéseknek mindenesetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire.

A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.

2. A társadalmi gyakorlat belső összefüggéseit tükröző komplex foglalkozások:

2.1. Természet - társadalom - ember

Ez a komplex foglalkozás, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben megmutatni és érzékeltetni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. Nem vagyunk hívei a szétszabdalt, szeletelt foglalkozásoknak, mert azok nem képesek az életben megmutatkozó sokszínűség mellett az összefüggések feltárására. Az óvodai foglalkozások rendszerének hagyományos felosztása az iskolától átvett szempontok alapján jött létre. Ez a felosztás a tudományok rendszerét és nem a valóságot modellezi és így már az óvodában megkezdődik a világról a gyermek felé áradó észlelések, tapasztalatok, ismeretek szétaprózódása, ezért okoz nehézséget az összefüggések meglátása és megértése a gyermek számára.

A tevékenységközpontú program célja az, hogy a gyermeknek segítséget nyújtson ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. Az óvodapedagógus segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a közvetlen megfigyelésre és a tapasztalatszerzésre építünk. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli étellel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, példát mutatva a gyermek számára. Azt kell benne megerősíteni, hogy mennyire összefügg mindez egymással és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a komplex foglalkozások legtöbb esetben a szabad természetben vagy az óvoda környezetében, udvarán zajlanak. Legfontosabb feladat megismertetni a gyermeket, a szülőfölddel, az ott élő emberekkel, a hazai tájjal, helyi hagyományokkal, szokásokkal, a családi, a tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg ezek értékeit, védelmét. Ez képezi majd az alapját a később kialakuló természetszeretnek. A fák, a virágok, az apró kis állatok megannyi ismeretet, feladatot jelentenek a kisgyermeknek. A séták, kirándulások, az óvoda udvarán és kertjében vagy az élősarokban végzett tevékenységek tanulási, tapasztalási lehetőséget kínálnak a gyermeknek. A komplex foglalkozás tehát csak átvitt értelemben nevezhető valódi foglalkozásnak. Inkább komplex tapasztalatszerzési lehetőségről van szó. Az önálló és csoportos megfigyelések révén értékes tapasztalatokhoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről. Már az óvodában fel lehet és fel kell készíteni a gyermeket arra, hogy társadalomban élünk, ami a közvetlen környezetünkön keresztül hat ránk. A gyermeket demokratikus társadalmi rendben való élésre készítjük fel, amelyben különböző vélemények, értékítéletek lehetnek egymás mellett. Meg lehet éreztetni a gyermekekkel, hogy mindenkinek lehetősége van saját lelkiismeretének megfelelően dönteni. A tolerancia, mások véleményének, érzéseinek és gondolatainak tiszteletben tartása arra neveli a gyermeket, hogy képes legyen elfogadni másokat. Mindez pedig a társadalomban való harmonikus, kiegyensúlyozott élethez feltétlenül szükséges. Természetesen ide tartozik a mások (idősebbek, felnőttek, társak) tisztelete és szeretete is. Ilyen pedagógiai légkörben fejlődik a gyermek ítélőképessége és természetes viselkedési formájává válik a más felfogásokkal szembeni tolerancia. Ugyanakkor lehetőséget kap az önálló véleménynyilvánításra, önbizalmának növelésére. A komplex foglalkozás keretén belül egészen odáig mehetünk el, hogy az óvodás gyermek számára megtapasztalható és ezáltal megérthető társadalmi folyamatok között még a gazdasági kérdések is felszínre kerülhetnek. Ennek egyik nagyon egyszerű és kézzelfogható példája a tényleges vásárlás a boltban. Nem szükséges tehát elvont, tág fogalmakban gondolkodnunk, hanem a gyermeket körülvevő valós természeti és társadalmi környezetből megismertetni mindazt, ami megérthető és hasznosítható a gyermek számára.

A környezetvédelem vagy a problémák erőszakmentes megoldásának kérdése már az óvodás gyermek szintjén is felvethető és beépíthető a komplex foglalkozások rendszerébe. A természet-társadalom-ember egymástól függő, egymást feltételező, egymást kiegészítő fogalmak rendszere, melynek lényege a kisgyermek szintjén már óvodáskorban is megérthető, megéreztethető.

2.1.2 Születéstől-felnőttkorig

A természet-társadalom-ember fogalomkörhöz szorosan kapcsolódnak és a nevelés egészében jelen vannak azok a mozzanatok, amikor a gyermekek újrajátsszák életüket. Újraélik az óvodában mindazt, amit a mindennapokban a családban, az óvodában vagy tágabb környezetükben tapasztalnak, látnak, hallanak. A környezettel való szoros kapcsolat az életfolyamatok újrajátsszása nemcsak arra ad lehetőséget a gyermeknek, hogy a benne lévő feszültségek feloldódjanak, hanem elősegíti számára a társadalomba való későbbi bekapcsolódást, szocializálódást. A születéstől-felnőttkorig címmel megfogalmazott komplex foglalkozások magukban foglalják a testápolástól, a közlekedésig, a családtól a helyes viselkedésig mindazt, ami a gyermekeknek támpontot nyújthat a környezetében meglévő szabályok megismeréséhez és gyakorlásához. A szokások elsajátítása, a társadalomban való beilleszkedéshez szükséges magatartásformák kialakítása valósulhat meg játékosan, a gyermek érdeklődésének és igényeinek figyelembevételével. Ez a komplex foglalkozás hagyományos értelemben nem is nevezhető foglalkozásnak, hiszen játékidőben, szabadidőben, vagy a nap bármely időszakában megvalósíthatók az itt jelentkező feladatok.

Az óvodapedagógus feladatai a foglalkozások megszervezésében:

- Olyan feltételek megteremtése, amely lehetővé teszi minél több tapasztalat szerzését a természetben
- Tudatosan törekedjen az óvodapedagógus arra, hogy minél több élményt gyűjtsenek a gyerekek saját természeti és társadalmi környezetükből
- Biztosítani minden eszközt és lehetőséget a gyermekeknek természetben való folyamatos tevékenykedtetéshez
- A foglalkozásokat lehetőség szerint a szabad természetben szervezzük meg
- Biztosítsuk a feltételeit annak, hogy az óvodában élősarok, konyha és/vagy virágoskert működjék, ha lehetőségünk adott, próbálkozzunk kisállatok tartásával is.

2.2. Művészeti tevékenységek

A művészet ismerete, szeretete, esetleg valamely művészeti ág művelése az egyetemes emberi kultúra megismerése már óvodáskorban elkezdődhet. Az esztétikum már nagyon korai életkorban hat a kisgyermekre. Az óvodapedagógus mindennapi feladatai közé tartozik megismertetni a kicsiket a világ szépségeivel. Megcsodálni egy madár énekét, megvizsgálni az őszi falevél színeit, a virágzó fákat vagy egy szép színes mesekönyvet kezünkbe venni ugyanazt az esztétikai élményt jelentheti. Nagyon fontos a művészeti nevelés szempontjából az, hogy esztétikus, egyszerű, átlátható, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A szépen berendezett csoportszoba, az óvoda esztétikussága és harmóniája komoly hatást gyakorol a gyerekekre. Nem lehet elégszer elmondani azt sem, hogy egy kellemes benyomást keltő, jó ízlésű óvodapedagógus mennyit tud tenni szinte észrevétlenül, saját példájával a művészeti nevelés érdekében. A művészet nem más, mint a világ megismerése sajátos nézőpontból, egyéni szűrőn keresztül. Mindez azt jelenti, hogy a művészeti nevelés mindenképp az egyéniség színeinek kibontakoztatását jelenti. Ezért sohasem célszerű sémákat, felnőtt által kigondolt elképzeléseket megvalósítani a gyerekekkel. Mindig arra törekedjünk, hogy ő maga találja ki és valósítsa meg elképzeléseit, csupán akkor nyújtunk ehhez segítséget, ha azt a gyermek maga kéri és igényli.

A kreativitás az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata. Akinek van fantáziája, vannak ötletei, aki problémák megoldásán dolgozik, aki gondolatait és érzéseit ki tudja fejezni, aki önmagát új, másfajta módon éli meg, az kreatív ember. Az újat alkotás, a változások elindítása, az önálló egyéniség kifejezése szintén a kreatív emberek sajátossága. Az óvodáskorban hihetetlenül nagy lehetőségei vannak a kreatív képességek kibontakoztatásának. Az óvodában a gyermekek kreativitásának megnyilvánulását elsősorban az oldott légkör, a nagy mozgás és szabadságtér, valamint a megfelelő eszközök biztosítása segíti elő. Minél több alkalmat kell adni arra, hogy a gyermekek érzéseiket, gondolataikat, ötleteiket a játékban, az énekezésben, a bábozásban, a rajzolásban, stb., kifejezésre juttassák. A tapasztalatszerzés itt is alapvető fontosságú feladat. Minél több eszközzel ismerkednek meg a gyermekek, minél biztosabban kezelik azokat, annál több lehetőségük adódik önmaguk kifejezésére.

Az óvodapedagógus felelőssége igen nagy, hiszen a gyermek fogékony mindenre, mindent befogad, minden érdekl, mindent utánoz, mindent válogatás nélkül kedvel.

Az óvodapedagógus véleményét - különösen akkor, ha szeretetteljes kapcsolatban van vele - szinte fenntartás nélkül elfogadja.

A művészeti tevékenységek fogalom rendkívül sokrétű, összetett és komplex jellegű. Ebbe a fogalomkörbe a mese-vers, az ének-zene, a bábozás, a tánc, a játék, a dramatizálás, a festés, az agyagozás, a rajzolás, a barkácsolás éppúgy beletartozik, mint a környezet esztétikája.

A művészeti tevékenységek tehát nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységeket, melyeket játékidőben vagy a szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyermekek, mint a nap folyamán bármikor. A komplexitás itt nem jelent mást, mint az életben egyébként előforduló jelenségek megörökítését valamilyen formában. Az ősszel lehulló falevelet színezhajjuk, festhajjuk, lerajzolhajjuk, énekelhajjuk és mesét, verset mondhajjuk róla, bábokat készíthajjuk belőle. Ez így együtt jelentkezik a valóságban is és ennek kell visszatükroződnie a foglalkozásokon is. Ismételten le kell szögezni azonban, hogy foglalkozásoknak tekintjük a szabad természetben lezajló bármilyen megfigyelést, sétát, tehát foglalkozás alatt nem kell feltétlenül a klasszikus értelemben vett foglalkozásokra gondolni.

Mese-vers, dramatizálás, bábozás: Nem szükséges foglalkozási kereteken belül maradni, hiszen mesélni minden nap szükséges az óvodában. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején. A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk vagy verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délben, elalvás előtt vagy délután. A mesevers kezdeményezések anyaga változatos legyen, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja. Teremtsünk lehetőséget a gyermekek önálló szöveg és mesemondásához. Segítsük elő, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket.

A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre legyünk tekintettel. Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a bábozás és a dramatizálás. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez. Az irodalmi élmények feldolgozását segítsük elő különböző eszközök, anyagok, barkácsolási lehetőségek biztosításával.

A gyermek saját vers és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Vizuális tevékenységek (gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, barkácsolás, mintázás, építés, képalakítás, az ábrázolás különböző fajtái):

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességhez igazodva segítik a képi – plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli tájékozódó-, és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermekek tér-forma és szín képzeinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakulását. A feladat elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit. A gyermekek számára megszokott és elérhető helyen mindig álljon rendelkezésre mindenféle anyag és eszköz, amivel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat. Nagyon célszerű a vizuális tevékenységek és a munkatevékenységek összehangolása, hiszen a szabad, önálló tevékenykedés gyakran jár együtt viszonylagos rendtelenséggel. Szokás kérdése, mennyire képesek a gyermekek környezetüket ilyen széles skálájú tevékenységrendszer mellett is rendben tartani.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megérthető világ tárgyai és eseményei. Ugyancsak kitűnően hasznosíthatók a vizuális tevékenységek számára az ünnepek, melyek érzelmileg is közel állnak a gyermekekhez és megmozgatják a fantáziájukat. Ahhoz, hogy kibontakozhasson a gyermekek alkotókedve, teljes önállóság szükséges. Az ötlettől a megvalósításig főként bátorítást, útmutatást és dicséretet várnak a gyermekek. Nem szükséges, sőt káros, ha uniformizáló nevelési módszerekkel elveszük a gyermek bátorságát az egyéni kifejezőmódotól. Az óvodában legyen lehetőségük a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák képességeiket. Amennyiben megoldható, minden csoportszobában célszerű egy kis sarkot vagy szekrényt biztosítani, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tárolhatjuk. Nagy hasznát veszik ennek a gyermekek, hiszen például a nagyobbak szerepjátékához bármikor kiegészítő eszközök készülhetnek és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző szerszámokkal.

Ének-zene, énekes játék:

Az óvodai ének-zene nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány. Szinte valamennyi ünnepünkhöz kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertethetünk a gyerekekkel.

A néphagyomány őrzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az ének-zene és az ehhez kapcsolódó mozgás ugyanúgy az óvodai mindennapok része, mint a napi mesélés vagy séták és kirándulások. Tehát ez a feladat sem korlátozható csupán a foglalkozások időtartamára. Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap. Az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások és Kodály Zoltán útmutatásai alapján Forrai Katalin által kidolgozott óvodai énekzenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható. Ezzel biztosítható a gyermekek ének-zenei kultúrájának megalapozása, a néphagyományőrzés és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzése.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzetiségi, etnikai kisebbségi gyermekek hovatarozását is.

Az óvodapedagógus feladatai a művészeti tevékenységek meg-szervezésében:

- Úgy alakítsa ki a gyerekek bevonásával a csoportszobát, hogy ott a különböző tevékenységet kereső gyermekek nyugodtan, kényelmesen dolgozhassanak
- Biztosítson minél több eszközt, időt és helyet a művészeti tevékenységek gyakorlásához, ezzel is ötletet adva a gyermeki fantáziának
- Nyújtson lehetőséget a vizuális és kommunikációs tevékenységek összekapcsolására
- Segítse elő a gyermekek önálló elképzeléseinek megvalósítását
- Adjon lehetőséget a gyermekeknek arra, hogy minél több élményt átélve megvalósíthassák elképzeléseiket
- Az óvodapedagógus a mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor ügyeljen a gyermekkel való szoros érzelmi kapcsolatra, a meghitt légkör megteremtésére.

3. Az egyén társadalmi feladatait tudatosító, képességeit fejlesztő ismeretek, tevékenységek

3.1 Mindennapi testnevelés

A tevékenységközpontú óvodai nevelés lényeges eleme a testi fejlesztés. A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi testnevelés nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban áll. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítsuk a spontán mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok szükségletek és képességek figyelembevételével. Ajánlatos tehát minden adódó lehetőséget kihasználni a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontos a szabad levegőn való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítása. A gyermekek napirendjét úgy célszerű összeállítani, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az üléssel együtt járó tevékenységeket. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerülhet a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

Az egészséges életmód szokásainak megalapozását óvodáskorban kell elkezdenünk.

A mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése az óvodai testi nevelés fontos feladata, amit csak a helyesen megválasztott mozgásanyag változatos gyakoroltatásával érhetünk el.

A megfelelő intenzitású, derűs légkörű testmozgás biztosítja a motoros képességek fejlődését, melynek egyre magasabb szintje előfeltétele a bonyolultabb mozgások eredményes végrehajtásának, ezáltal a mozgás-műveltség fejlődésének. A természet erőivel - napfény, levegő, víz - történő edzés kedvező hatását sem szabad figyelmen kívül hagyni, ezért a mindennapi testnevelést lehetőleg a szabadban célszerű tartani. Az intenzív, változatos gyakorláshoz megfelelő helyre és eszközre van szükségünk. A jó eredmény eléréséhez az optimális tárgyi feltétel biztosításán túl azonban az óvodapedagógus és a gyermek aktív együttműködése is elengedhetetlen. A nyugodt, derűs légkörű, játékban gazdag, kellő intenzitású napi 20-30 perces testmozgás nem csak a kondicionális és koordinációs képességek fejlődését biztosítja, hanem hozzájárul a gyermeki személyiség differenciált fejlesztéséhez is. A mindennapi testnevelés hatásának maximális kifejtéséhez szükségesek olyan objektív és szubjektív feltételek, melyek lehetőség szerint valamennyi óvodában megvalósíthatók és amelyek megsokszorozzák az egyébként elérhető eredményeket.

A mindennapi testnevelés objektív feltételei:

Elsősorban a megfelelő hely biztosításáról kell szólni. Mivel a foglalkozásokat döntő mértékben a szabadban valósítjuk meg, ezért célszerű füves területen különböző pályákat kialakítani. Ehhez csupán mozgatható kis kapuk szükségesek.

Nagyon jó lehetőséget nyújt a különböző mozgások gyakorlására a mesterségesen kialakított domb, ami télen szánkózásra, csúszkálásra, síelésre használható, nyáron viszont gyakorolható itt a gurulás, mászás, kúszás, felfelé történő futás, szökdelés stb. A füves, sík és dombos terület mellett feltétlenül szükséges az aszfaltos, kavicsos terület. A fák között érintő magasságban kifeszített kötélnek a gyerekek. Az udvar különböző részein - különösebb megmunkálás nélkül - lefektetett és lazán rögzített farönkök kiválóan alkalmasak az egyensúlyérzék fejlesztésére. A megfelelő távolságban rögzített mászóak az óvodaudvarok fontos kellékei. Az állványokon felfüggesztett mászókötel és gyűrű a vállöv erősítését szolgálja.

A megfelelő méretű pancsoló vagy úszómedence a vízzel történő edzésen túl az úszásoktatást is elősegítheti. Az úszás és korcsolyázás ahol lehetőség van rá, szervezeten is megvalósítható. Hosszabb sétát, sőt túrát tehetünk a gyerekekkel a szabadban, ha lehetőségünk adódik használhatjuk a közeli iskola vagy sportlétesítmény tornatermét vagy füves pályáit. Némi ötletességgel és szakemberek bevonásával tovább fokozható tehát a mindennapi testnevelés hatása. Minden, ami az óvoda udvarán található (fák, bokrok, homokozó, pancsoló medence, játékeszközök, stb.) felhasználhatók a mindennapi testnevelés feladatainak megvalósításához. Ugyanez mondható el az épületen belül szervezett mindennapi testnevelésre is. Mindenkor nagy gondot kell fordítani az alkalmazásra kerülő kézi és tornaszerek, berendezési tárgyak épségére, tisztaságára, valamint arra, hogy könnyen elérhetők legyenek, megfelelő számban álljanak rendelkezésre. Az eszközök előkészítése az óvodapedagógus, a gyermekcsoport és a dajka aktív együttműködésére ad lehetőséget.

A mindennapos testnevelés szubjektív feltételei:

Az óvodapedagógus személyisége, testi neveléshez való viszonya nagymértékben meghatározza a gyermekcsoportban folyó mindennapi testnevelés eredményességét.

A testgyakorlatok mintaszerű végzésével, a játékba való aktív bekapcsolódással kedvezően motiválhatja a gyermekeket, építve utánzási hajlamukra, segítve a rendszeres testmozgáshoz való pozitív viszonyuk kialakulását. Az örömmel, derűs légkörben, együttesen végzett gyakorlás hozzájárul az egészséges életmód szokásainak megalapozásához is, ezért nagyon lényeges, hogy az óvodapedagógus minden megnyilvánulásán tükröződjön az, hogy szívesen mozog együtt a gyermekekkel és örül a gyermekek mozgásban elért sikereinek. A mindennapi testnevelés tartalmát döntő mértékben a természetes mozgások, gyakorlatok képezik (járások, futások, ugrások, függések, egyensúlygyakorlatok). Ezeket kiegészíti néhány talajtorna elem, valamint a kézi szerekkel végezhető gyakorlatok. Természetesen ide tartoznak a testnevelési játékok is. A lényeg, hogy minden mozgásforma, amit a gyermekek képesek elvégezni, a mindennapi testnevelés keretébe beépíthető. Az óvodapedagógus dönti el, hogy a mindennapi testnevelés 20-30 perce alatt testnevelés foglalkozást tart vagy egy-egy mozgáscsoport gyakorlásával, esetleg testnevelési játékokkal tölti ki az időt.

A mozgásfejlesztés feladatai:

- Legyen lehetőségük a gyermekeknek saját testük mozgását átélni.
- Mozgás közben figyeljenek a társaira.
- Sokoldalú mozgástapasztalatokat szerezzenek a gyermekek az alapvető mozgásformák gyakorlása által.
- Folyamatosan fejlődjön a gyermekek mozgása és egyensúlyérzéke.
- A kéz finommozgásainak fejlesztésére nyújtsunk változatos lehetőségeket.
- Segítsük elő a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.

Az óvodapedagógus feladatai a mindennapi testnevelés megszervezésében:

- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekeknek minél hosszabb időtartamon keresztül a szabad levegőn való tartózkodásra.
- Biztosítsa a gyermekek szabad mozgásgyakorlásának a feltételeit.
- Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a szabadban és az épületen belül is a legoptimálisabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet jelentsen a gyermekek számára.

XIII. A NEVELÉS TERVEZÉSE ÉS IDŐKERETEI:

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljának és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Az óvodapedagógus számára alapvetően fontos feladat a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra. A tervezésben tudatosan vegyük számításba, hogy az egyes gyermekek fejlődési üteme különböző és a gyermek fejlődését tekintve is különböző szinteken lehet egyik vagy másik képességét illetően. A fejlődés dinamikája tehát egy-egy gyermek esetében a különböző területeken más és más lehet. A nevelés és tanulás tervezése egy tömbben, egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A tervezés során mindig a 4-es feladatrendszerből kiindulva tervezzük meg a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket. A cél és a feladatok ismeretében a fejlesztést hosszú távon, éves, féléves periódusokban gondoljuk át, ám konkrét formában tervezni inkább egy vagy két hetes periódusokban célszerű, hiszen csakis ez esetben nyílhat lehetőségünk a gyermekek spontán ötleteinek és tapasztalatainak begyűjtésére és a nevelőmunkában való felhasználására.

A gyermeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az óvodapedagógus által előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok. A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítés feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek, aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunka egészébe. Ezért a tervezés során külön is biztosítani szükséges a gyermeki tapasztalatok előre nem tervezhető tartalmának megjelenítését a tervező és megvalósító munkában. A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik. A rövid időszakot átfogó tervezés ugyanakkor lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amiben a gyermek és az óvodapedagógus aktív egymásra hatása képes a nevelési, tervezési folyamatot befolyásolni. Alapvetően a tevékenységek megtervezéséből kiindulva a neveléstanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve szükséges tervezni. A tervezésnél ne az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezük a hangsúlyt. Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg.

A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is megadja az óvónő számára, ezért nem szükséges a külön vázlatírás. Ennél fontosabb azonban, hogy feljegyzéseket vezessünk a gyermekek fejlődési üteméről, hogy konkrét megfigyelések adjanak alapot az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez. A gyermekek ötleteinek, javaslatainak feljegyzése, összegyűjtése a tevékenységek sokszínűségének megtervezéséhez nyújt segítséget.

A fejlesztés módszere:

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. A tevékenységközpontú nevelési program megvalósítása leghatékonyabban vegyes csoportban képzelhető el, de az óvodában létrejövő adott lehetőségek döntik el, milyen csoportszervezési formát alkalmaznak. Részben osztott és osztatlan csoportban is megvalósíthatók a kitűzött nevelési célok és feladatok. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztés, a foglalkozás formáját ne a gyermekek életkora, hanem fejlettségi szintje határozza meg. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez.

A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet. A lényeg mindig az legyen, hogy cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon. Az óvoda feladatai közé tartozik a kiemelkedő képességekkel rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése. A szellemi fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek kialakításához mindenekelőtt az szükséges, hogy az óvodában legyen elegendő idő a tevékenykedésre és a tapasztalatszerzésre.

A nevelőmunka elemzése és értékelése az óvodapedagógus folyamatos feladata, az értékelés tapasztalatai adnak támpontokat a nevelőmunka tervezésének irányvonalairól.

A fejlesztés kerete:

- A teljes nevelési folyamat, amely vegyes, részben osztott vagy osztott csoportokon belül a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül.
- A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei:
 - önálló és irányított tapasztalatszerzés
 - komplex foglalkozások rendszere, kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások

A nevelés időkeretei:

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését.

A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása. A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakozását. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja.

A szabad levegőn való tartózkodás, a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük. A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára.

A napirenden belül rugalmasan figyelembe vehető az egyes tevékenységek időigénye. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek fejlődése ezt indokoltá teszi, változtatható, módosítható.

A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat. A gyermekek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

A napirend általános időkeretei 8 és 10 órás óvodai nyitva tartás esetén:

- Játék és szabadidős tevékenység 5 óra
- Étkezés, pihenés 3 óra
- Öltözködés, tisztálkodási tevékenység 1,5 óra
- Komplex foglalkozások naponta 35 perc

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan események stb. hatására.

Hetirend: a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a beszoktatás idején figyeljünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb és alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze. A hetirend összeállításánál arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására..

Az óvodapedagógus feladatai a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban:

- Heti nevelési-tanulási tervkészítés
- Hetirend és napirend összeállítása
- A gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló feljegyzések vezetése
- A nevelőmunka folyamatos értékelése

XIV. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeképpen a gyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Az iskolaérettségnek, az iskolai életre való felkészültségnek testi, lelki és szociális kritériumai vannak.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az leső alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, megfelelő teherbírású. Mozgása összerendezett, harmonikus. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finom motorikus mozgás. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli orientációnak, a testséma kialakulásának. Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodás is kialakulóban van. Az iskolaérett gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.

Minden szófajt használ, különböző mondatfajtaikat, mondat szerkezeteket alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érettek válnak az iskolára. A szociálisan érett gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttekkel és gyermektársaival. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Kitartása, munka tempója, önállósága, önfegyelme folyamatosan fejlődik. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladatok megértésében, a feladat tartásában, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

XV. A program nyilvánossága

Tájékoztatás, megismertetés: a pedagógiai programunkat bárki megismerheti, elolvashatja az intézményben. Az első szülői értekezleten az óvoda pedagógiai programjáról az óvodapedagógusok tájékoztatást adnak, valamint ismertetik a szülőkkel a pedagógiai program megismerésének és hozzáférhetőségének lehetőségét. Programunk minden csoportban és a vezetői irodában kerül elhelyezésre.

XVI. Záró rendelkezések

A helyi óvodai program hatályba lépése: 2010.szeptember 01.
A Szülői Szervezettel való egyeztetés időpontja: 2010.július 21.

A helyi óvodai programban jogszabályi változások átvezetése megtörtént 2013.08.27.
Az óvoda nevelőtestülete a helyi óvodai program módosítását elfogadta.
Az elfogadás időpontja: 2013. augusztus. 27.
Az óvodai nevelés program érvényességi ideje: 5 év 2013.08.27- 2018.08.26.

Hajmáskér, 2013.08.27.

.....
Farkasné Dunai Andrea
intézményvezető

Jóváhagyta az intézmény fenntartója, Hajmáskér Község Önkormányzata
Elfogadás időpontja: 2016. május 25.

FELHASZNÁLT ÉS IDÉZETT IRODALOM

- Az óvodai nevelés országos alapprogramja Semic Interprint Kiadó 1996.
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjának módosítása 2009.
- Az óvodai nevelés programja Tankönyvkiadó 1989.
- Gáspár László: Nevelés elmélet Okker Kiadó 1998.
- Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Medicina Kiadó 1997.
- Vekerdy Tamás: Az óvoda és az első iskolai évek a pszichológus szemével Tankönyvkiadó 1989.
- Fábián Katalin: Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program Fabula BT. 1996.
- Fábián Katalin: Útmutató a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programhoz Tervezés, ünnepek, megemlékezések Fabula BT. 1998.
- Fábián Katalin: Útmutató a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programhoz
A tevékenységeken alapuló szokásrendszer kialakítása, a gondozás és az egészséges életmódra nevelés az óvodában Fabula BT. 1998.
- Bodnár Zsuzsanna: Útmutató a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programhoz
Mindennapi testnevelés Fabula BT. 1998.
- Bihariné Krekó Ilona- Kanczler Gyuláné: Útmutató a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programhoz Természet-társadalom-ember Fabula BT. 1998.
- Szemán Józsefné: Útmutató a Tevékenységközpontú Óvodai Programhoz
Matematika Fabula BT.1997.
- Boza Erzsébet: Útmutató a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Programhoz
Vizuális tevékenységek Kézirat 1998.
- Chrappán Magdolna- W. Mikó Magdolna: A Tevékenységközpontú Óvodai Program pedagógiai és pszichológiai háttére Fabula BT. 2003.
- Bukovicsné: Egészségfejlesztési feladatok az óvodában/Bukovicsné Nagy Judit 2012./

1. sz. melléklet

Közoktatási Törvény 47.§. g. pontja értelmében

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő

ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Törvény szerint	Leltár szerint	Ütemezés 2010-2013
I. Helyiségek				
Csoportszoba	Gyermekcsoport x 1	4	4	
Tornaszoba	Óvodánként x 1	1	1	
Logopédiai foglalk. Egyéni fejlesztő sz.	Óvodánként x 1	1	1	
Játsszódudvar	Óvodánként x 1	1	1	
Óvodavezetői iroda	Óvodánként x 1	1	1	
Nevelőtestületi szoba	Óvodánként x 1	1	1	
Gyermeköltöző	Épületenként x 1	4	2	
Gyermekmosdó, WC	Gyermekcsoport x 1	4	4	
Kiszolgálóhelyiségek				
Felnőtt öltöző	Épületenként x 1	2	2	
Elkülönítő szoba	Óvodánként x 1	1	-	
Melegítő konyha	Épületenként x 1	2	2	
Tálaló-mosogató	Épületenként x 1	2	2	
Felnőtt mosdó	Épületenként x 1	2	2	
Felnőtt WC	Épületenként x 1	2	2	
Mosléktároló	Épületenként x 1	2	-	
Raktár	Óvodánként	1	1	
Szertár	Épületenként x 1	1	1	
II. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai				
1. Csoportszoba				
Óvodai fektető	Gyermeklétszám x 1	90	90	
Gyermekszék	Gyermeklétszám x 1	90	90	
Gyermekasztal	Gyermeklétszám szerint	18	18	
Fényvédő függöny	Ablakonként	1	1	
Sötétítő függöny	Ablakonként	1	1	
Szőnyeg	Gyermekcsoportonként padló 1/5 részére	4	2	2010/2011
Játéktartó szekrény, vagy polc	Csoportszobánként x 2	8	8	
Fektető tároló	Gyermekágyak tárolásához szükséges	3	2	2010/2011
Élősarok állvány, polc	Gyermekcsoport x 1	4	4	

Hőmérő	Gyermekcsoport x 1	4	4	
Óvodapedagógusi asztal	Gyermekcsoport x 1	4	4	
Felnőtt szék	Gyermekcsoport x 2	4	4	
Eszköz előkészítő asztal	Gyermekcsoport x 1	4	4	
Textiltároló szekrény	Gyermekcsoportonként x1	4	4	
Edény és evőeszköz tároló szekrény	Gyermekcsoport x 1	4	4	
Szeméttartó	Gyermekcsoportonként x 1	4	4	
2. Tornaszoba				
Tornapad	2	2	5	
Tornaszőnyeg	1	1	2	
Bordásfal	2	2	4	
Óvodai többfunkciós mászó készlet	1	1	2	
Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések				
Billegő – járóhíd			1	
Lábboltozat-fejlesztő járógömbök			2	
Labda			30	
Karika			30	
Tornabot			10	
Trambulin			2	
Gólyaláb			6	
Testhenger			1	
Babzsák			30	
Göri-guri			4	
Tornaszalag			30	
Zsámoly			2	
Ugrószekrény			1	
3. Logopédiai foglalkoztató				
Tükör	1	1	1	
Asztal	1	1	1	
Szék	2	2	6	
Szőnyeg	1	1	1	
4. Játszóudvar				
Kerti asztal	Gyermekcsoportonként x 1	4	3	2010/2011
Kerti pad	Gyermekcsoportonként x2	8	6	2010/2011
Babaház	Gyermekcsoportonként x 1	4	1	2011/2012
Udvari homokozó	Gyermekcsoportonként x1	4	2	2012/2013
Takaróháló	Homokozóként x 1	4	1	2012/2013
Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	Gyermekcsoportonként:	40	40	

5. Óvodavezetői iroda				
Íróasztal és szék	1-1	1-1	1-1	
Tárgyalóasztal	1	1	1	
Szék	2	2	2	
Telefon	1	1	1	
Könyvszekrény	1	1	3	
Íratszekrény	1	1	1	
Számítógép			1	
Nyomtató			1	
6. Nevelőtestületi szoba				
Asztal - tárgyaló	Pedagógus létszám x 1	7	3	2012/2013
Szék	Pedagógus létszám x 1	7	7	
Könyvtári dokumentum	500	500	688	2010/2013
Könyvszekrény	2	2	2	
Tükör	1	1	1	
Mosdókagyló	1	1	1	
7. Gyermekeöltöző				
Öltözőrekesz és pad	Gyermeklétszám x 1-1	90	90	
8. Gyerme mosdó, WC				
Törölközőtartó	Gyermeklétszám figyelembevételével	4	4	
Falitükör	Gyermekecsoportonként x 1	4	4	
Hőmérő	Helyiségenként x 1	4	-	2010/2011
Rekeszes fali polc	Gyermeklétszám x 1	90	90	
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések				
Egyéni tisztálkodó szerek	Felnőtt és gyermek-létszám szerint x 1	104	30	2010-2013
Fésűtartó	Csoportonként x 1	4	4	
Törölköző	Felnőtt és gyermek-létszám szerint x 3	312	10	2010-2013
Abrosz	Asztalonként x 3	54	109	
Takaró	Gyermeklétszám x 1	90	90	
Ágynemű huzat, lepedő	Gyermeklétszám x 3	270	-	2010-2013
IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök				
Szennyes ruha tároló	Óvodánként x 1	1	1	
Mosott ruha tároló	Óvodánként x 1	1	1	
Mosógép	Óvodánként x 1	1	1	
Vasaló	Épületenként x 1	2	1	2010-2013
Vasaló állvány	Épületenként x 1	2	1	2010-2013
Szárító állvány	Épületenként x 1	2	2	
Takarítóeszköz	Épületenként x 1	2	3	
Kerti munkaeszköz	Ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna	1-1	1-1	
V. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök (csoportlétszám 30 %-a)				
1. Mozgásos játékok		27	20	2010-2013
2. Építő-konstruáló játék		27	27	

	Ladás faépítő kocka csop. X 1	4	4	
3. Szabályjáték	Társasjátékok csop. X 6	24	24	
4. Dramatizálás, bábozás				
	Bábparaván (csoport x 1)	4	1	2010-2013
	Maszkok, jelmezek (óvoda x 1 készlet)	1	1	
	Bábok (csop. x 1 készlet)	4	4	
5.Szerepjáték	Babaszoba	4	4	
	Babakonyha	4	4	
	Kiegészítő eszközök-jelmezek	4	4	
6.Ének-zene, énekes játékok		27	27	
7.Anyanyelvi nevelés		27	23	2010/2011
8. Vizuális nevelés		27	10	2010-2013
9. Környezeti nevelés		27	15	2010-2012
10. Értelmi képességet fejlesztő játékok		27	19	2010-2013
11. Munka jellegű tevékenység		27	-	2010-2013
12. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök				
Video	Óvodánként x 1	1	-	2010-2013
Televízió	Óvodánként x 1	1	1	
Magnetofon	3 csoportonként x 1	2	2	
Diavetítő	Óvodánként x 1	1	1	
Vetítővászon	Óvodánként x 1	1	1	
Hangszer pedagógusoknak	Óvodánként x 1	1	1	
VII. Egészség – és munkavédelmi eszközök				
Ételminta-vétel készlet	Óvodánként x 1	1	1	
Mentőláda	Óvodánként x 1	1	1	
Gyógyszer-szekrény	Óvodánként x 1	1	1	
Tűzoltó készülék	Tűzvédelmi szabályzat szerint			
Munkaruha	Mt.-Kjt.-SZMSZ szerint			
Védőruha	Mt.-Kjt.-SZMSZ szerint			
Munkavédelmi felszerelések	Munkavédelmi szabályzat szerint			
Az óvoda eszközkészletének folyamatos korszerűsítése és cseréje elengedhetetlen feltétele a minőségi munkavégzésnek!				

TERVEZETT programok

HAJMÁSKÉRI

FALUNAP 2016. AUGUSZTUS 12-13.

AUGUSZTUS 12. péntek

17.00 Falunap megnyitó

Kiállítások megnyitója : Tóth Péter természetfotók

Szabó Balázs grafikák

19.00 Hevesi Tamás

20.00 Koktél Band

AUGUSZTUS 13. szombat

délelőtt: Főzőverseny

Sport: foci, zumba, takewondo

Koncert a gyerekeknek

Játszóház a Muzeális Kiállítóhelyen

egész nap: Honvédség bemutató

Bakony Hadtörténeti Alapítvány ügyességi játékok, tudáspróba

délután: Helyiek fellépése

UNIQUE

Korda György és Balázs Klári

.....

Gino és STRIKERS

Disco dj-vel

Dancsó Valéria

ELŐTERJESZTÉS

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2016. május 25 -i ülésére
a Hajmáskér 616/12 és 616/176 hrsz-ú utak átminősítése ügyében

Tisztelt Képviselő-testület !

A hajmáskéri volt katonai tábor területén az önkormányzat tulajdonában lévő Hajmáskér 616/12 és 616/176. hrsz-ú utakkal kapcsolatosan a testület határozataiban { 31/2012.(IV.04.) határozat, 101/2013.(XII.18.) határozat és a 32/2016.(II.25.) határozat} döntött azok művelési ágának megváltoztatásáról , a fenti ingatlanok forgalomképes területté nyilvánításáról. A hatályos Helyi Építési Szabályzat közelmúltban történő módosításával a fenti utakra a tábor területén nincs szükség, így azokat már más célra is lehetséges használni. A hajmáskéri 616/12 hrsz-ú terület értékesítésével kapcsolatosan elviekben már foglalkozott a Képviselő-testület , így annak átminősítését az eladáshoz mindenképpen szükséges végrehajtani.

A 616/12 és 616/176 hrsz. ingatlanok jelenleg közútként vannak nyilvántartva. Az ingatlan - nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999.(XII.29.) FVM rendelet 50.§ (4) bekezdés a) pontja értelmében az utak művelés alól kivett ingatlanok. Az utak lehetnek közforgalmú, vagy közforgalom elől elzárt magánutak a Kktv. 32.§ (1)-(2) bekezdés értelmében. Indítványozom a Képviselő-testületnek a fenti utak " közforgalom elől elzárt magánúttá" való átminősítéséhez hozzájárulása megadását, melyhez a közlekedési hatóság engedélyét be kell szerezni. A közforgalom elől elzárt magánút forgalomképes vagyron , így az már eladható.

Határozati javaslat :

.../2016.(V.25.) határozat

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete hatáskörében eljárva hozzájárul a tulajdonában lévő Hajmáskér 616/176 és 616/12 helyrajzi számú utak "közforgalom elől elzárt magánúttá" történő átminősítéséhez.

A testület meghatalmazza Köbli Miklós polgármestert az ügyi hatósági eljárás megindítására.

Felelős : Köbli Miklós polgármester

Határidő : 2016. jun. 30.

Hajmáskér, 2016. május 23.

Köbli Miklós s.k.
polgármester

VESZPRÉM MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

210 0015
1002-12016
0815

Ügyiratszám: VEB/005/1856/2016.

Tárgy: Javaslat

Ügyintéző: Réthalmi Ilona

Telefonszám: 88/579-341

ELKEZELT
17.05.2016
10:15

**Hajmáskér Község Önkormányzata
Képviselő-testülete**

Hajmáskér

Kossuth L. u. 31.

8192

Tisztelt Képviselő-testület!

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) által a 2016. április 6-án tartott nyilvános képviselő-testületi ülésen alkotott, a 2015. évi pénzügyi terv végrehajtásáról szóló 7/2016. (IV.07.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Rendelet) törvényességi felügyeleti eljárásban történő vizsgálata alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 133. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörömben eljárva az alábbi

javaslattal

élek.

A Rendelet a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 7. § (1) bekezdésével ellentétesen nem határozza meg egyértelműen a hatálybalépésének napját.

Tekintettel arra, hogy a törvénysértés megszüntetésére a Jat. 8. §-a alapján jelen esetben már nincs lehetőség, javaslatban hívom fel a Képviselő-testület figyelmét, hogy a jövőben a Jat. rendelkezéseinek betartására fokozott figyelmet fordítson.

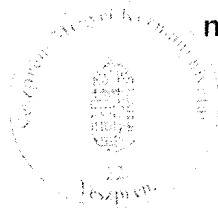
Kérem, hogy a fenti javaslatot az Möt. 133. § (2) bekezdése alapján a Képviselőtestület legkésőbb a javaslat kézbesítésétől számított 30 napon belül tárgyalja meg, s hozzon döntést annak elfogadásáról vagy elutasításáról.

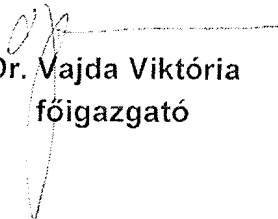
A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének részletes szabályairól szóló 119/2012. (VI.26.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdésének megfelelően a javaslatot esetlegesen elutasító döntés indokáról a döntést követő 8 napon belül, írásban kérek tájékoztatást.

Veszprém, 2016. április 29.

Tisztelettel:

Takács Szabolcs
kormány megbízott
névében és megbízásából

Dr. Vajda Viktória
főigazgató

Határozati javaslat:

...../2016.(V.25.) határozat

Hajmáskér Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadja a Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Törvényességi Felügyeleti Osztályának törvényességi és jogszabálysértési észrevételét, az önkormányzat 2015. évi pénzügyi terv végrehajtásáról szóló 7/2016. (IV.07.) önkormányzati rendeletével kapcsolatban.

A képviselő-testület felhívja a jegyző figyelmét az önkormányzati rendeletek jogszerű előkészítésére.

Határidő: azonnal

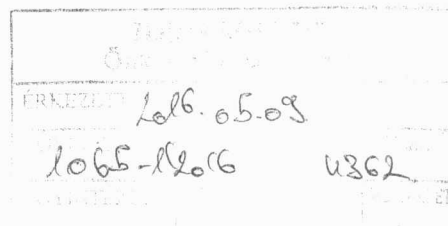
Felelős: Kovács János György jegyző

OBEC VELKÝ KÝR

Obecný úrad, Námestie sv. Jána č. 1, 941 07 Velký Kýr

Hajmáskér Község Önkormányzata
Kossuth L. utca 31
8192 Hajmáskér

Vaše číslo :

Naše číslo:

Vybavuje :

Dátum :

Valašková/+421915/200801

15. 04. 2016

Vec: **Meghívó**

Tisztelt Polgármester úr!

Nagykér Község Önkormányzata és képviselőtestülete nevében tisztelettel meghívom Önt, községe képviselőtestületének tagjait és kísérőiket (párjukat) a **2016. július 30 - án** tartandó nagykeri falunapi ünnepségre. Szállás a helyi PLUS ŠK panzióban lesz biztosítva kétágyas szobákban.

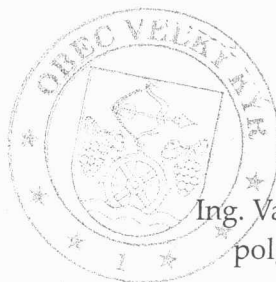
Előzetes program: **2016. 7. 30.**

- 14,00 ó – érkezés, ebéd
- 15,30 ó – közös képviselőtestületi ülés
- 17,00 ó – ünnepi szt. mise a templomban
- 19,00 ó – vacsora a kultúrparkban
- 20,00 ó – Gladiátor szlovák együttes koncertje
- 21,30 ó – TNT és Dobrády Ákos fellépése
- 23,00 ó – utcabál Daniš Ivánnal

2016. 7. 31.

- kb. 9,00 ó reggeli, borkóstolás és grill-party a VELKEER pincében, búcsúzás

Reméljük, hogy elfogadják meghívásunkat, hogy valamelyest bepótolhassuk az elmúlt évek mulasztásait. A viszontlátás reményében örül a találkozásnak

Ing. Valáška Judit
polgármester